

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

2022 • XV. évfolyam • 2. szám

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL
2022 • XV. évfolyam • 2. szám
2022. június 30.

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Lámfalusi Ibolya

Szerző
Vörös-Illés Ivett (szerk.)
voros-illes.ivett@aki.gov.hu

Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.gov.hu

Rózsa Andrea
rozsa.andrea@aki.gov.hu

Kiadó

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: +36 1 217 1011
Fax: +36 1 217 8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu
Telefon: +36 70 501 1156

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	4
Módszertani megjegyzések	6
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	7
Közvetlen termelői támogatások	10
Vidékfejlesztési és halászati programok	12
Piaci és egyéb támogatások	14
Nemzeti támogatások	15
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei	17
Állattenyésztési támogatások	18
Szántóföldi növénytermesztők támogatása	19
Kertészeti ágazat támogatása	20
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban	21
Élelmiszeripar támogatása	22
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása	23
Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban	25
A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya	31
Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban	37
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	38
Növekedési Hitelprogram	41
MFB-hitelprogramok	43
EXIM-konstrukciók	45
Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban	46
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései	49
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya	51
Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya	52
Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban	56
EXIM-konstrukciók	57
Növekedési Hitelprogram	59
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	60
MFB-hitelprogramok	62
Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban	62
Ágazati csódráták	64
Hitelezési felmérés	65
Hitelfedezettség	66
Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai	66

Összefoglaló

- Agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra 260,4 milliárd forintot fizettek ki március 31-ig. A folyósított támogatási összeg 78,7 százaléka (204,8 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 21,3 százalékát (55,6 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások (134,3 milliárd forint) domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között. A Vidékfejlesztési Program kifizetései 2022 első negyedévében meghaladták a 92 milliárd forintot. A nemzeti támogatásokra 30,2, a piaci és egyéb támogatásokra együttesen 3,1 milliárd forintot folyósítottak az év első három hónapjában.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy a szántóföldi növénytermesztés részesedése volt meghatározó már 2022 első negyedévében is, a támogatások több mint 40 százalékát kapta az ágazat, míg az állattenyésztők a támogatások alig egyötödét használhatták fel, a kertészet részesedése pedig csupán 4,1 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2021. évi időjárás okozta károk kompenzálására nagy összegű kárenyhítést, 11,2 milliárd forintot folyósítottak 2022-ben a jogosult termelők számára.
- A mezőgazdaság hitelállománya 9,7 százalékkal 899,7 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A kedvezményes hitelek súlya tovább nőtt az ágazatban, a piaci hitelek részesedése mindössze 13,4 százalékot tett ki 2022. március 31-én.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten nőtt, 3,3 százalékkal 376,5 milliárd forintra bővült. A hitelállományon belül a beruházási hitelek-nél jelentkezett a legnagyobb növekedés. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozások 19,4 milliárd forint új hitelt vettek fel 2022 első negyedévében, ami 1,4 milliárd forinttal volt több, mint egy évvel korábban.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 14,8 százalékkal 523,2 milliárd forintra emelkedett. A növekedés az éven túli hitelek-nél jelentkezett, azon belül is a beruházási hitelek állománygyarapodása volt meghatározó, amely ütemét és értékét tekintve is meghaladta a hosszú lejáratú forgóeszközhitelét. A hitelállományból legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett. A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege csupán 0,4 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.
- A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusan nőtt. A lízingcégek szerződés-száma és a tőkeintézmények összege is mérséklődött.
- Az élelmiszeripar hitelállománya a mezőgazdaságétól kisebb ütemben, mindössze 4,0 százalékkal bővült, ezáltal 652,2 milliárd forintra emelkedett 2022 első negyedévének végére. Az állományban a kedvezményes hitelek domináltak, az ágazat hiteleinek több mint 60 százalékát kedvezményes finanszírozás keretében folyósították.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 22,3 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét, ezáltal 7,5 milliárd forintra bővült, a társas vállalkozásoké 3,9 százalékkal 644,6 milliárd forintra nőtt. Ez utóbbi állományában az egyéb hitelek növekedése volt kiemelkedő, amelyet a beruházási hitelek állománygyarapodása követett. Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának legnagyobb részét (26,4 százalékát) az ún. egyéb élelmiszeripar szakágazatban tevékenykedő vállalkozások adták, 12,6 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítással foglalkozók,

9,8 százalékát pedig a húsfeldolgozás, tartósítás szakágazatban tevékenykedők tudhatják magukénak.

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 20,7 milliárd forinttal kevesebb hitelt vettek fel 2022 első negyedében, mint egy évvel korábban. Az újonnan felvett hitelösszeg zöme egyéb éven belüli hitel volt és az egyéb élelmiszer szakágazatba érkezett. Az ágazat garantált hitelállománya tovább bővült.

Summary

- A total of HUF 260.4 billion was paid for agricultural and rural development subsidies by 31 March. 78.7 per cent (HUF 204.8 billion) of the subsidies came from European Union funds, and 21.3 per cent (HUF 55.6 billion) was paid from domestic budget.
- As in previous years, direct payments to farmers (HUF 134.3 billion) continued to dominate in agricultural and rural development payments. Payments for the Rural Development Program in the first quarter of 2022 exceeded HUF 92 billion. Farmers received HUF 30.2 billion in national subsidies, and HUF 3.1 billion in market and other subsidies in the first three month of the year.
- Examining the support of each sector it can be considered that the share of arable crop production was decisive in the first quarter of 2022 as well, the sector received more than 40 per cent of the support, while livestock farmers could use one-fifth of the support and the share of horticulture was only 4.1 per cent.
- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), a high amount of compensation, HUF 11.2 billion was paid to eligible farmers in 2022 to compensate for the damage caused by the weather in 2021.
- The amount of credit in agriculture increased by 9.8 per cent to HUF 895.0 billion compared to the same quarter of the previous year. The amount of subsidised loans continued to grow in the sector, the share of market loans was only 14.1 per cent on December 31, 2021.
- The amount of credit in agriculture increased by 9.7 per cent to HUF 899.7 billion compared to the same quarter of the previous year. The amount of subsidised loans continued to grow in the sector, the share of market loans was only 13.4 per cent on March 31, 2022.
- The credit amount of the individual farms grew moderately, by 3.3 per cent to HUF 376.5 billion. Investment capital loans grew at the fastest rate. Most of the credit was used to finance arable crop growers. The value of new loans of individual farms in agriculture was HUF 19.4 billion, which was HUF 1.4 billion higher than in the previous year.
- The credit amount of the agricultural enterprises increased by 14.8 per cent to HUF 523.2 billion. The increase was mainly for long-term loans, within this the growth of investment capital loans exceeded the growth of long-term working loans in terms of the pace and value. The livestock sector accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by agricultural enterprises was only HUF 0.4 billion higher than in the previous year.
- The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time the contract number of leasing companies and their capital adequacy in the sector also decreased.
- In the food industry, the amount of credit grew at a slower pace than in agriculture, by only 4.0 per cent to HUF 652.2 billion in the first quarter of 2022. More than 60 per cent of the credit amount was subsidised loan.

- The credit amount of the individual food companies increased by 22.3 per cent to HUF 7.5 billion, while the credit amount of corporate enterprises rose by 3.9 per cent to HUF 644.6 billion, in which the growth of other loans was outstanding, followed by the investment loans. Biggest part (26.4 per cent) of the loans in the food industry were granted for food corporations operating in so-called other food industry sector, 12.6 per cent were disbursed for processing and preserving other fruits and vegetables, and 9.8 per cent for processing and preserving meat.
- Food enterprises took out HUF 20.7 billion less loans in the first quarter of 2022 compared to the previous year. The majority of the credit amount was other short-term loans and was disbursed for so-called other food industry sector. The sector's guaranteed loans continued to expand.

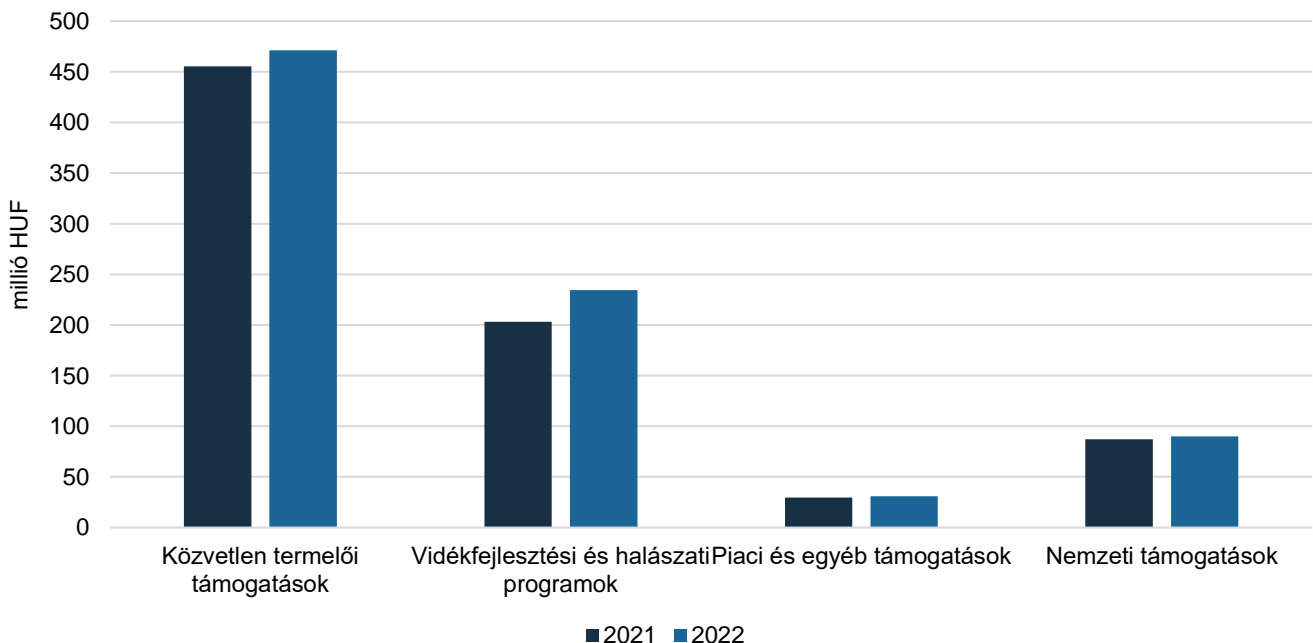
Módszertani megjegyzések

- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a 2022. január 1. és március 31. között teljesült kifizetéseket tartalmazza. A Vidékfejlesztési Program (VP) előrehaladását szemléltető 11. ábrán a 2016 és 2022 között teljesült kifizetések szerepelnek.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél az intézkedések besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A társas vállalkozások hitelállományáról a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) és az Agrárminisztérium (AM) egyaránt végez adatgyűjtést. Az AM-adatok részletesebb bontásban, hitelcél és szakágazat szerint állnak rendelkezésre, ezáltal a szegmens hitelállományáról készült összeállítás ezen adatokra épül.
- A finanszírozási adatok a 2022. március 31-i (2022 I) állapotot tükrözik.

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

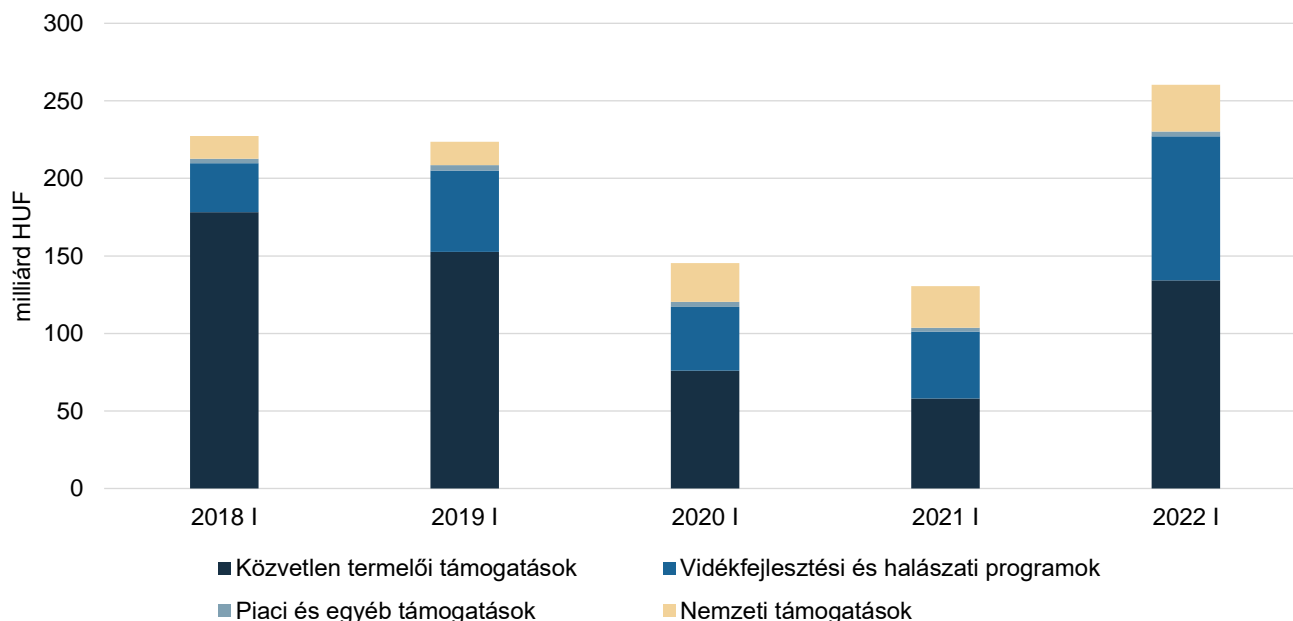
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2022. évi keretösszege meghaladja a 800 milliárd forintot, ami 6,6 százalékos növekedést jelent az előző évi keretösszeghez képest. Minden intézkedéscsoportban jelentkezik a forrásbővülés (1. ábra).
- Agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra 2022-ben összességében 260,4 milliárd forint került felhasználásra hazai és uniós forrásokból (2. ábra).
- A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak (51,6 százalék), 134,3 milliárd forintot vettek igénybe a gazdálkodók tárgyév január 1. és március 31. között.
- Tovább emelkedett 2022-ben a Vidékfejlesztési Program és a Magyar Halászati Operatív Program beavatkozásaira folyósított összeg, az első negyedévben 92,8 milliárd forintot, az összes agrártámogatás 35,6 százalékát folyósították a gazdálkodóknak. Ezen belül a Vidékfejlesztési Programból 92,3 milliárd forint kifizetés teljesült a tárgyévben, a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program keretében 504,5 millió forinthez jutottak a gazdálkodók.
- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 30,2 milliárd forinthez jutottak a gazdák.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 3,1 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.

1. ábra: **Nőtt az agrártámogatások keretösszege 2022-ben**

Forrás: A 2020. évi XC. törvény Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről és a 2021. évi XC. törvény Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről adatai alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

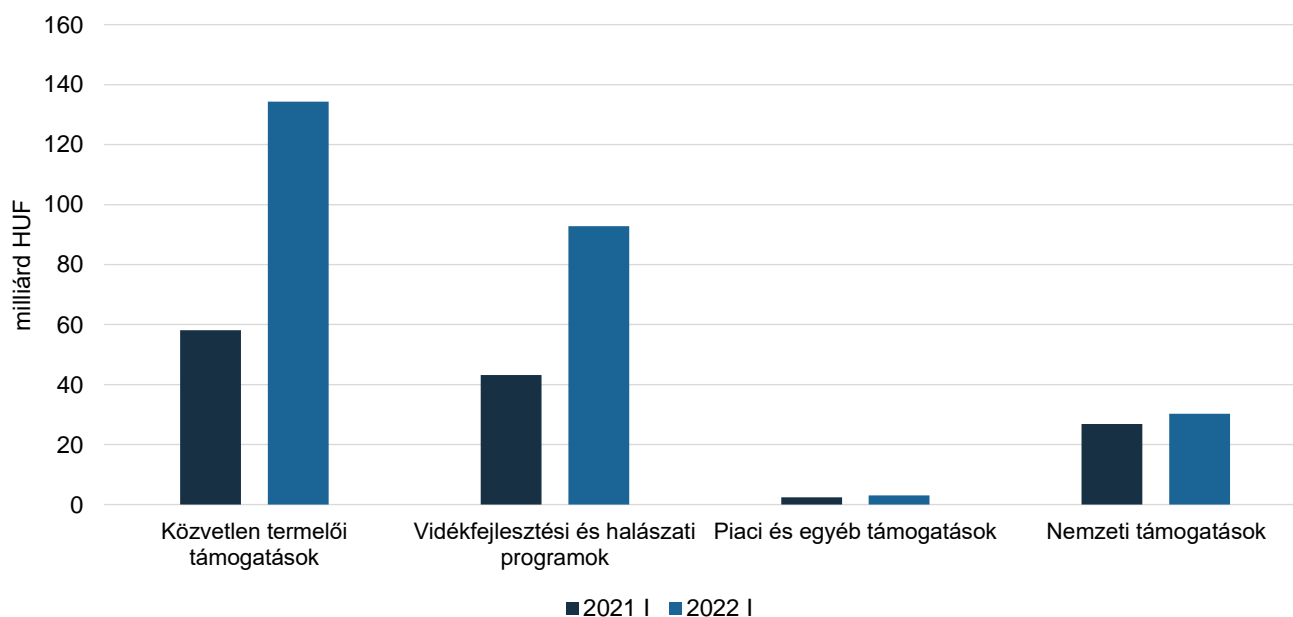
2. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kifizetései 2022 első negyedében meghaladták a 260 milliárd forintot**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Minden intézkedéscsoportnál növekedés mutatkozott az előző év azonos időszakához képest, különösen a közvetlen termelői támogatások, valamint a vidékfejlesztési és halászati programok kifizetéseinél (3. ábra). Fontos azonban megemlíteni, hogy a kifizetési rendből, például a közvetlen termelői támogatások előleg- és részfizetéseinek eltérő mértékéből adódhatnak eltérések az egyes évek között.

3. ábra: **Továbbra is a termelőknek nyújtott közvetlen támogatások domináltak az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között**

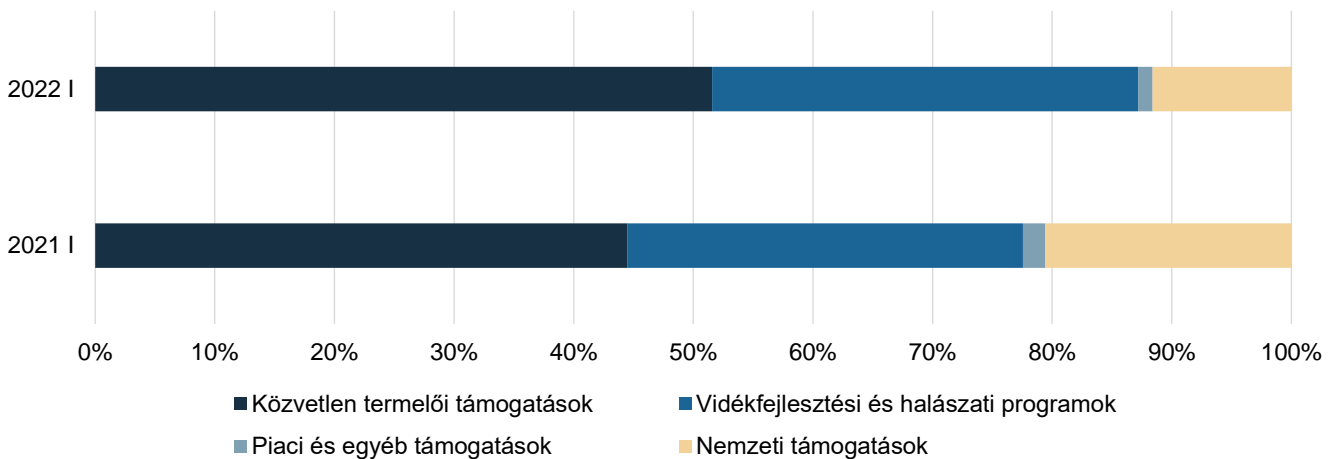

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

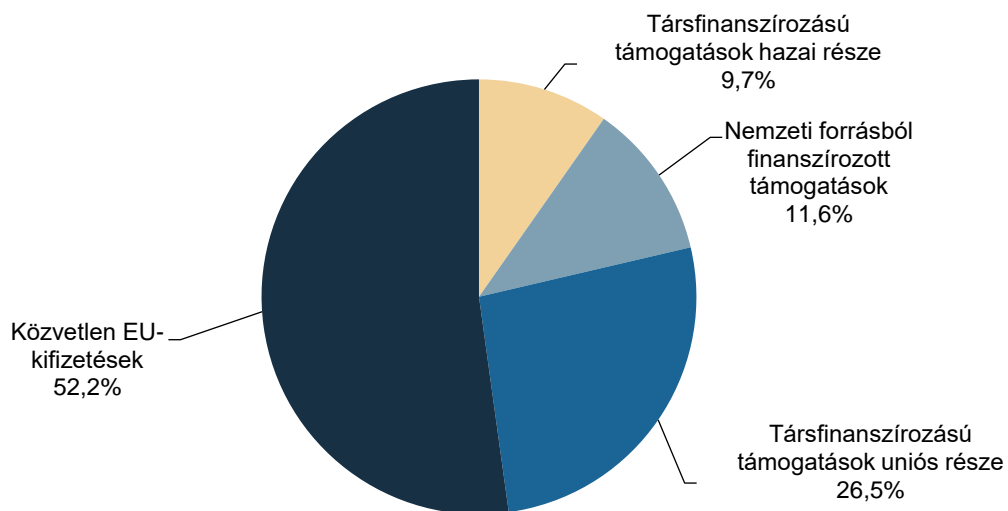
- Az összes agrártámogatáson belül a közvetlen termelői támogatások részaránya 7,1 százalékponttal, a vidékfejlesztési és halászati támogatásoké 2,6 százalékponttal emelkedett, míg a nemzeti támogatásoké 9,0 százalékponttal, a piaci és egyéb támogatásoké 0,7 százalékponttal csökkent 2022-ben (4. ábra).

4. ábra: **A közvetlen termelői támogatások, valamint a vidékfejlesztési és halászati támogatások részaránya növekedett 2022-ben**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

5. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások közel 80 százaléka európai uniós forrásból származott 2022-ben**

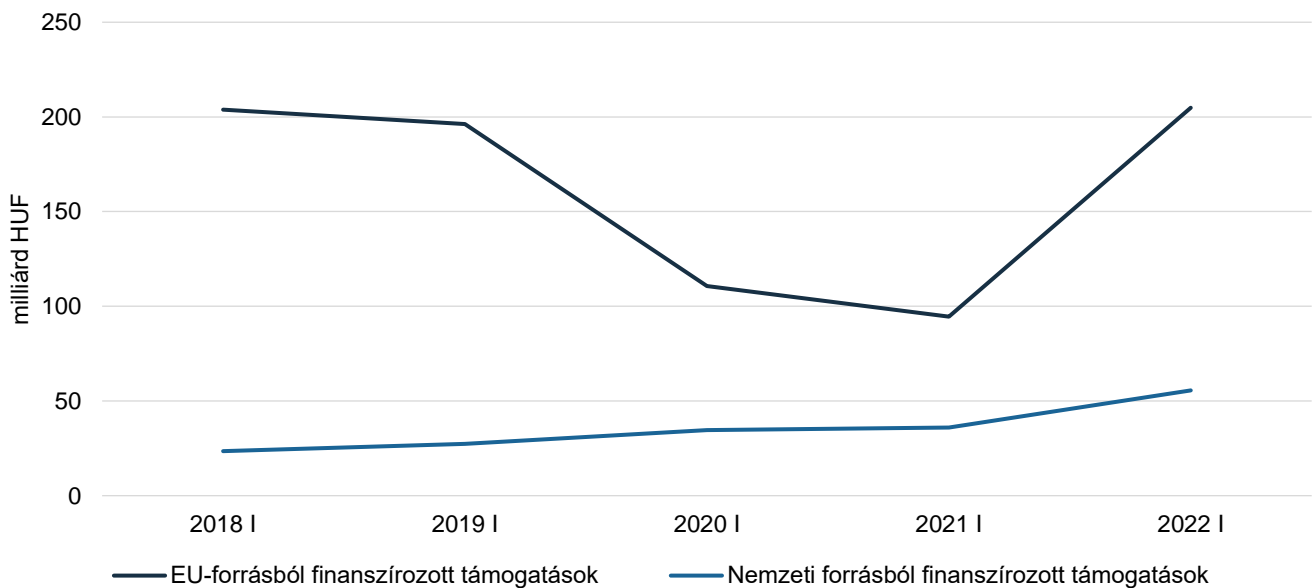

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások keretében az első negyedévben folyósított 260,4 milliárd forint támogatási összeg 78,7 százaléka európai uniós forrásból származott, 21,3 százalékát pedig hazai költségvetésből fizették ki (5. ábra). Európai uniós forrásból 204,8 milliárd, hazai forrásból további 55,6 milliárd forint kifizetése valósult meg (6. ábra).

- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások esetében az uniós kifizetések aránya 73,1 százalékot tett ki, míg a támogatások további 26,9 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Az uniós finanszírozású kifizetések évenkénti ingadozása főként a területalapú támogatások és egyéb közvetlen támogatások kifizetési rendjének sajátosságából adódik, mivel az egyes években eltérő mértékű előlegfizetés, részfizetés és a következő évre áthúzódó végkifizetés valósul meg, a Pénzügyi Hírlevél viszont pénzforgalmi szemléletben készül, a naptári év kifizetéseit tükrözi.

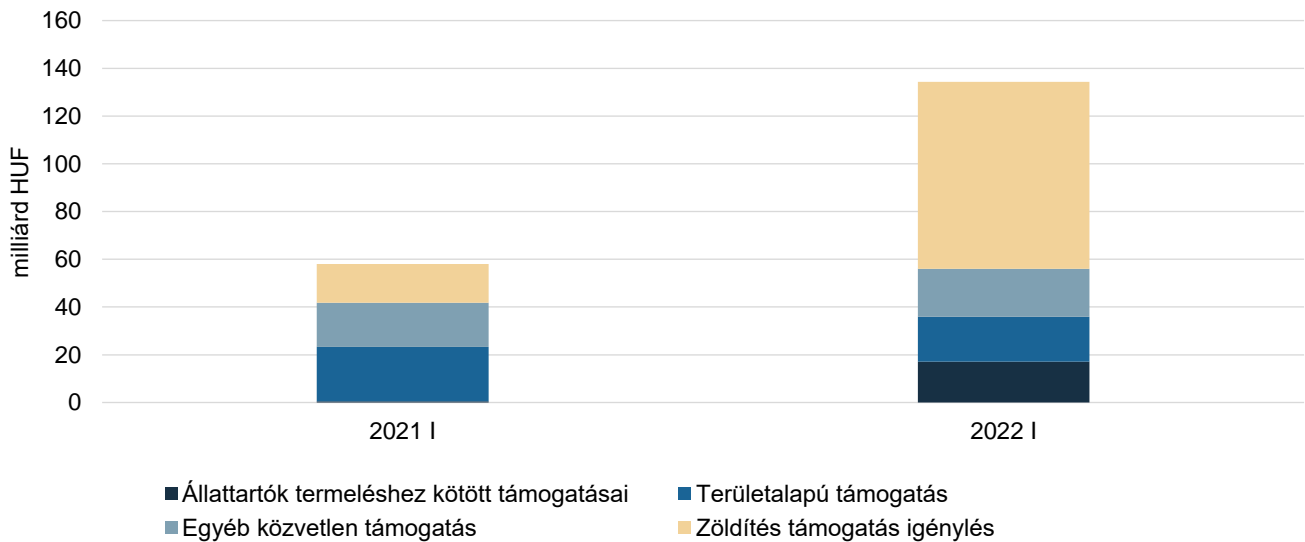
6. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések nagy része továbbra is uniós forrásból valósult meg**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

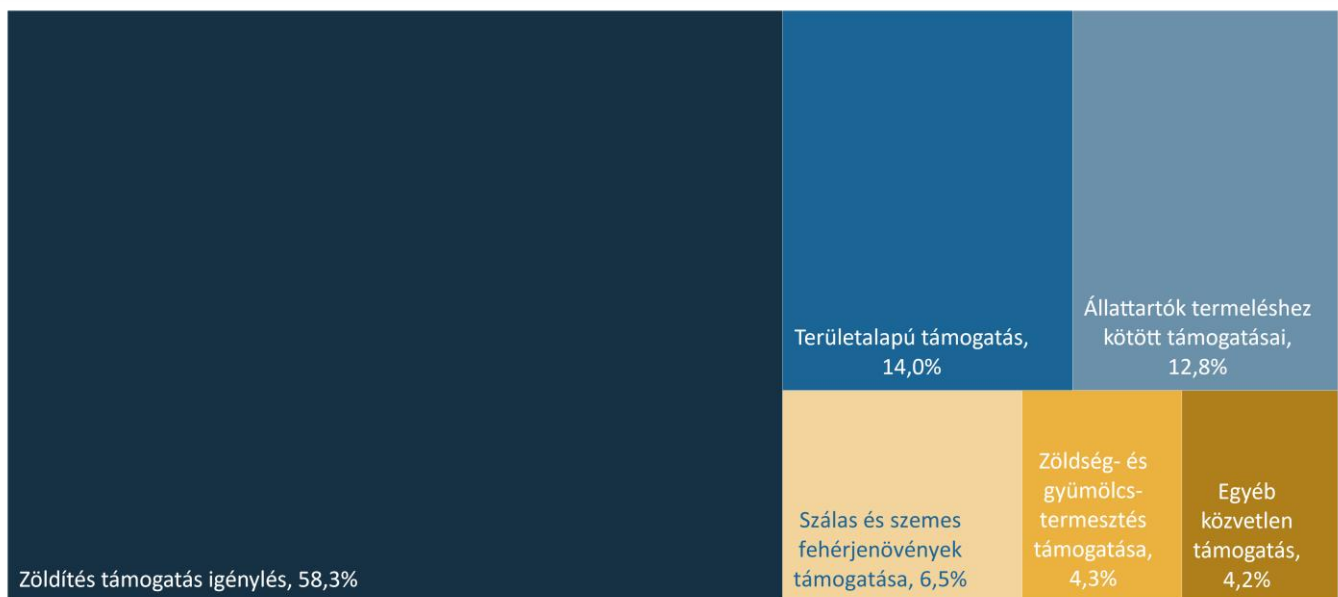
Közvetlen termelői támogatások

- A közvetlen támogatások jogcímein 2022 első negyedévében 134,3 milliárd forint jutott el a termelőkhez, melynek több mint felét a zöldítési komponens tette ki (7. ábra). A tárgyévi teljesítés a 2021. évi jogosultságok rész- és végfizetését, valamint a korábbi évek jogorvoslati ügyeinek rendezését foglalja magában. Az előző év azonos időszakában kifizetett összeghez képest 76,2 milliárd forinttal többet folyósítottak március 31-ig, ami a kifizetési rendből adódik. A 2020. évi jogosultságokból az előleg- és részfizetések után 58,0 milliárd forint végkifizetésre került sor 2021 első negyedévében, míg a 2021. évi jogosultságok végkifizetése 2022 első negyedévében meghaladta a 130 milliárd forintot.
- A közvetlen támogatásokra folyósított összeg jellemzően zöldítési komponens keretében (58,3 százalék) jutott el a kedvezményezettekhez (8. ábra). Alaptámogatásra 18,8 milliárd forintot fizettek ki a termelőknek az év első három hónapjában.
- A két fő intézkedés mellett a termeléshez kötött állattenyésztési támogatások domináltak (12,8 százalék). A 17,2 milliárd forint termeléshez kötött támogatás kétharmadát (11,4 milliárd forint) az anyatehéntartás támogatására fizették ki, ezt követte az anyajuhtartás (2,9 milliárd forint), a tejhasznú tehéntartás (2,2 milliárd forint) és a hízottbika-tartás (0,7 milliárd forint) támogatása.

7. ábra: **A közvetlen támogatások jelentős részét a zöldítési komponens tette ki 2022-ben**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- További számottevő összeg, 8,7 milliárd forint került folyósításra szálás és szemes fehérjenövények támogatására, ami közel azonos arányban oszlott meg a növénykultúrák között.
- A zöldségnövény-termesztés támogatására 1,6 milliárd forintot, az ipari zöldségnövények termesztésére 3,7 milliárd forintot, gyümölcsstermesztés támogatására (extenzív és intenzív) 0,5 milliárd forintot folyósítottak a kedvezményezetteknek.
- A fiatal mezőgazdasági termelőknek 1,8 milliárd forint támogatást folyósítottak.

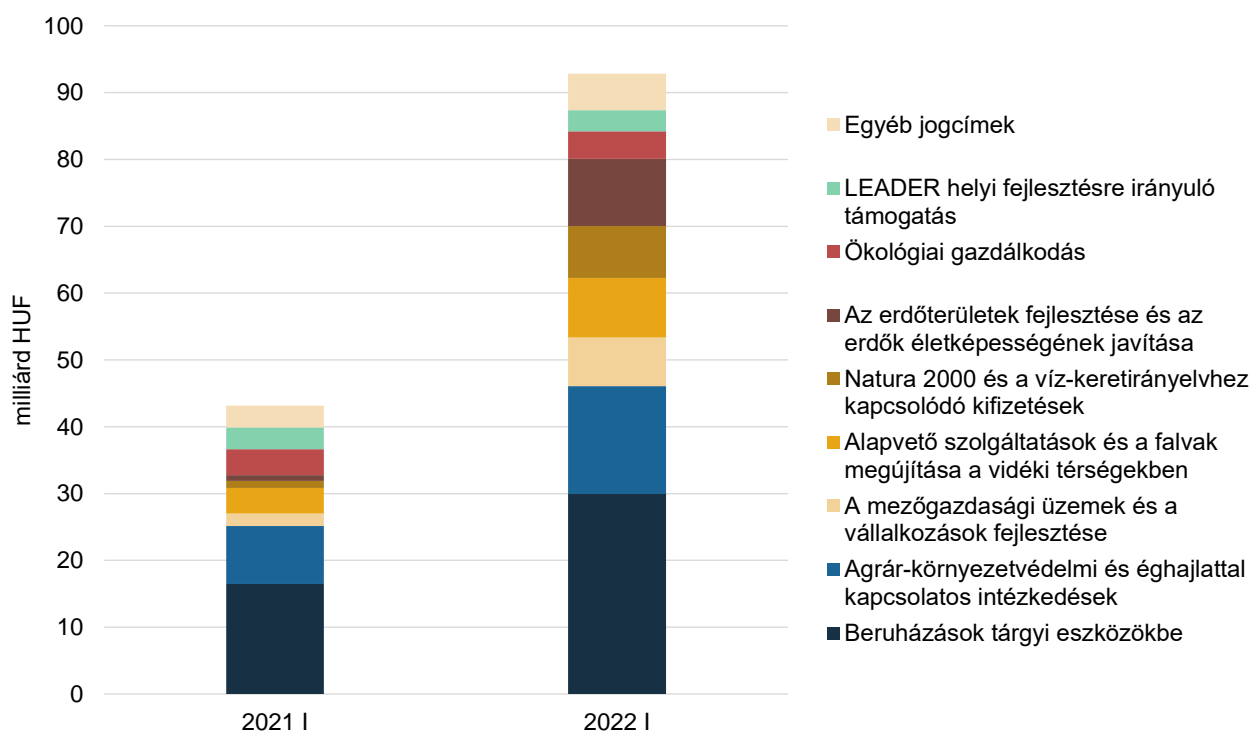
8. ábra: **A közvetlen támogatások csaknem háromnegyedét a területalapú és a zöldítési támogatások adták 2022-ben**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 2022 első negyedében 92,3 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak (9. és 10. ábra). A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból 0,5 milliárd forint kifizetés valósult meg.
- A VP intézkedései közül a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra 29,9 milliárd forintot fordítottak, az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre 16,1 milliárd forintot. Ezek együttesen a kifizetések 49,9 százalékát tették ki.
- A tárgyi eszközökbe történő beruházásokon belül az élelmiszeripar több intézkedés keretében 6,7 milliárd forint támogatásban részesült.

9. ábra: **A Vidékfejlesztési Program kifizetései emelkedtek 2022-ben**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

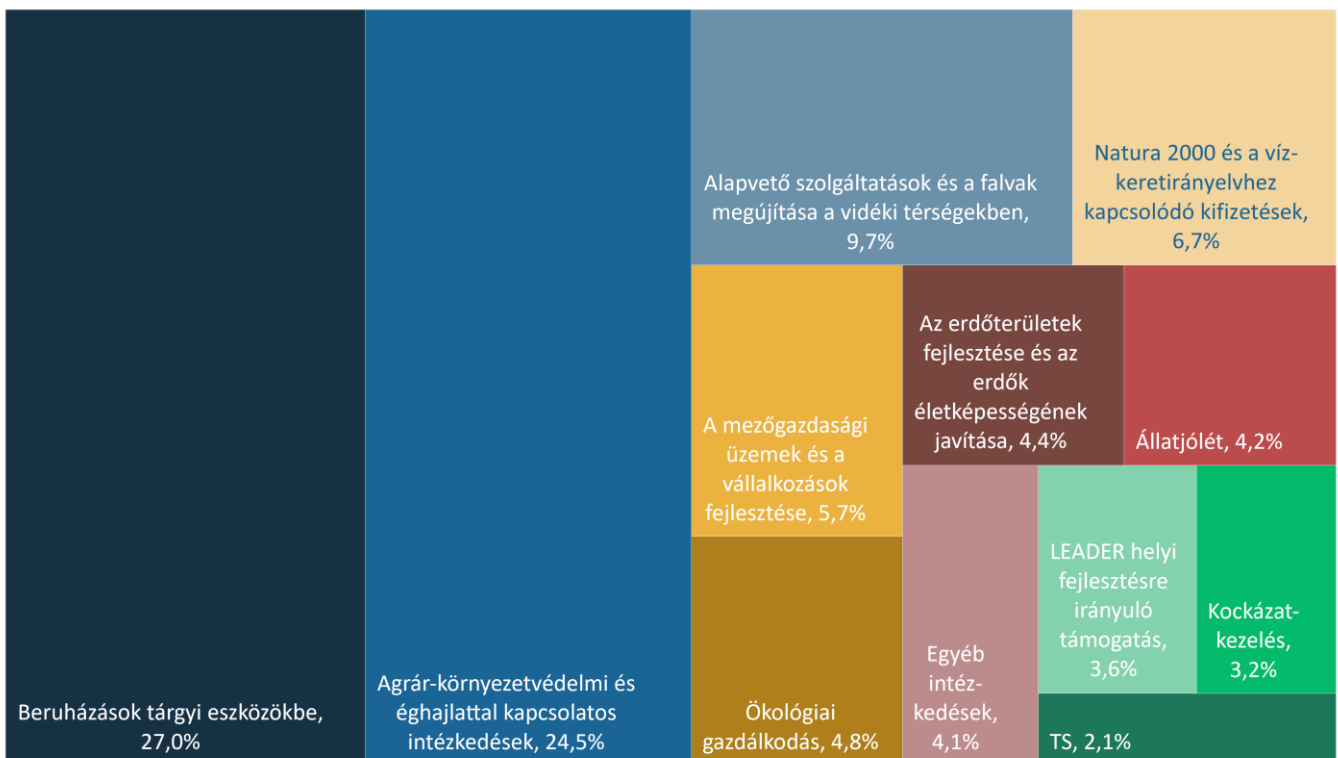
- További 10,1 milliárd forint jutott erdőterületek fejlesztésére, 8,9 milliárd forint az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben.
- A Natura 2000 és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések, valamint a mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztésének támogatása is meghaladta a 7 milliárd forintot.
- A tárgyévi kifizetéseket összevetve a 2021. év azonos időszakával elmondható, hogy egyedül a LEADER helyi fejlesztéseknél mérséklődött némileg a kifizetés, az összes többi intézkedés esetében növekedés mutatkozott. Többszörösére nőtt az erdőterületek fejlesztésének támogatása, a Natura 2000-kifizetés, a mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztésének támogatása, valamint az alapvető szolgáltatások és a falvak megújításának támogatása. Közel kétszeres forrás jutott a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra, valamint az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre is.

10. ábra: **A Vidékfejlesztési Program kifizetések felét a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra és az agrár-környezetvédelmi intézkedésekre fordították 2022 első negyedében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

11. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint felét a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2022 között**

Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

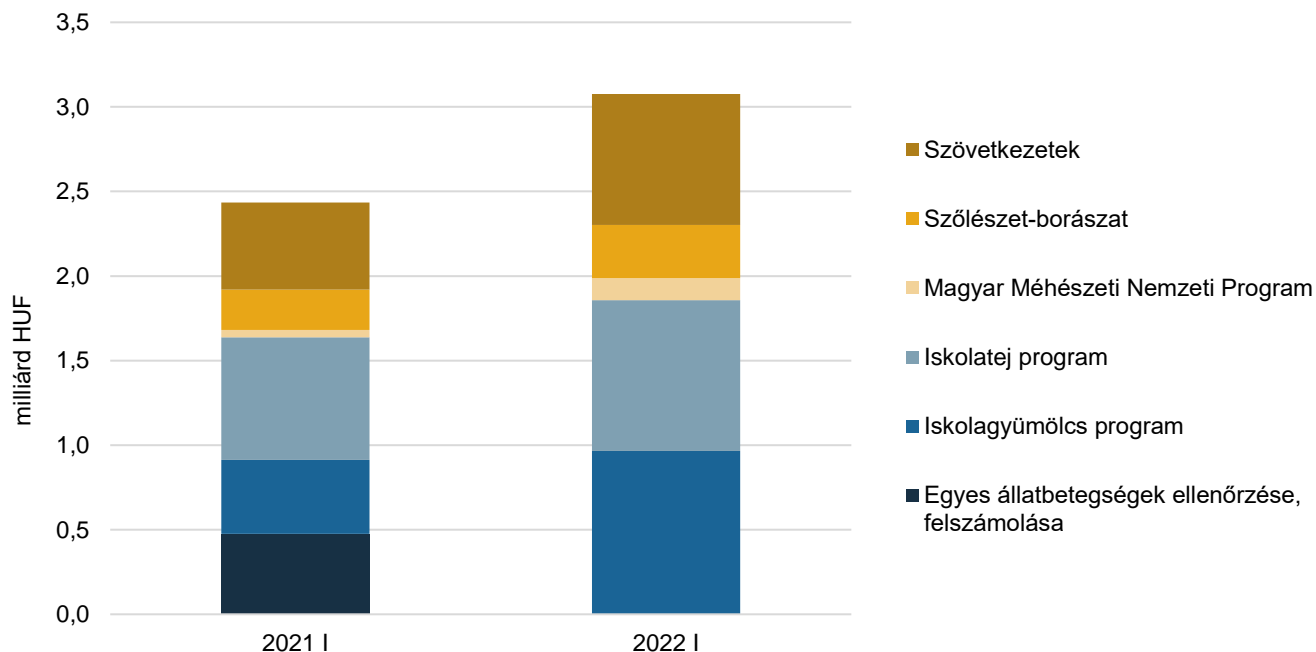
- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2022. március 31-ig 1172,1 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak.

- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a tárgyi eszközökbe történő beruházások tették ki a kifizetések több mint egynegyedét, összegük meghaladta a 316 milliárd forintot. A támogatások ugyancsak egynegyede az agrár-környezetvédelmi intézkedésekre fordított (287,4 milliárd forint) (11. ábra).
- A kifizetések 9,7 százalékát, 113,6 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósították a kedvezményezetteknek, míg a Natura 2000-hez és a víz-keretirányelvhez kapcsolódott 78,6 milliárd forint teljesítés.

Piaci és egyéb támogatások

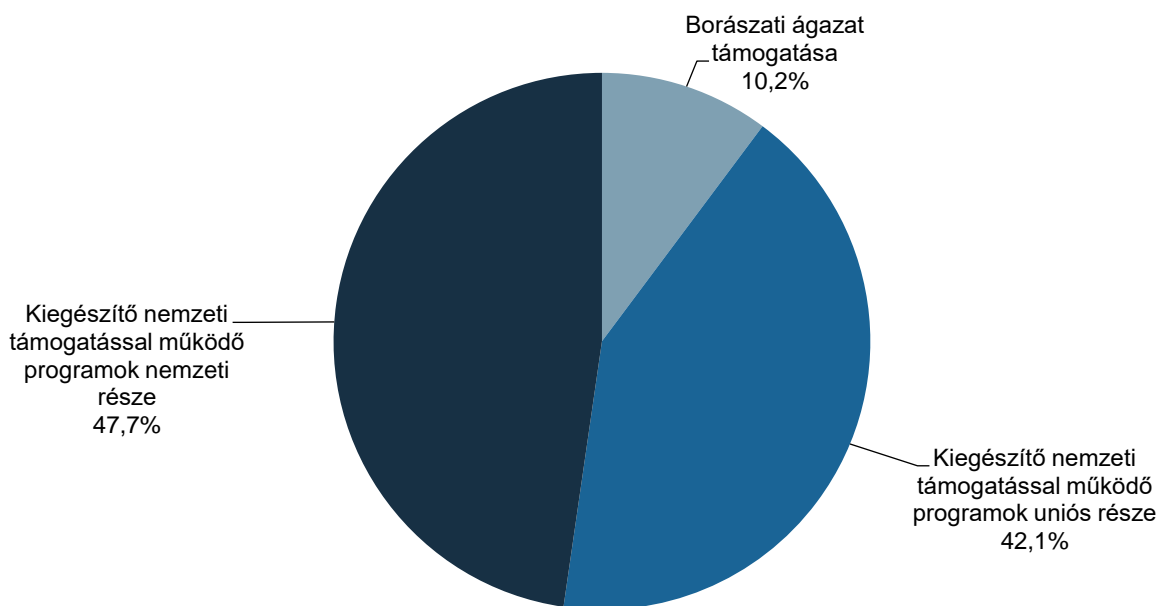
- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 3,1 milliárd forintot, az előző évi összegnél 0,6 milliárd forinttal többet folyósítottak 2022-ben (12. ábra).
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 1,3 milliárd forintot fordítottak, amit hazai költségvetésből 1,5 milliárd forinttal egészítettek ki.
- A programok közül az iskolatejprogram támogatására az uniós és hazai forrásokból összesen 892,3 millió forintot, az iskolagyümölcs-program támogatására 965,9 millió forintot költöttek. Egyes speciális szövetkezesek támogatására 773,9 millió forint folyósítása történt meg. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében 129,5 millió forint kifizetés valósult meg.
- A borászati ágazat további 314,1 millió forint támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében, ami 10,2 százalékos részesedést jelent (13. ábra).

12. ábra: **A piacsabályozó intézkedésekre több mint 3 milliárd forintot folyósítottak 2022 első negyedében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

13. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2022 első negyedévében**

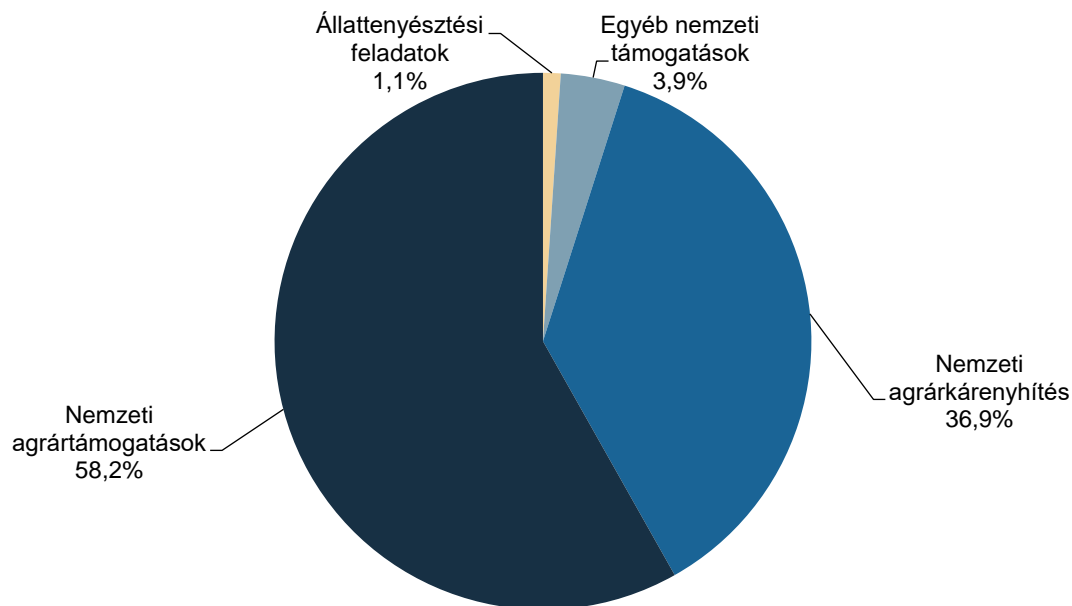

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Nemzeti támogatások

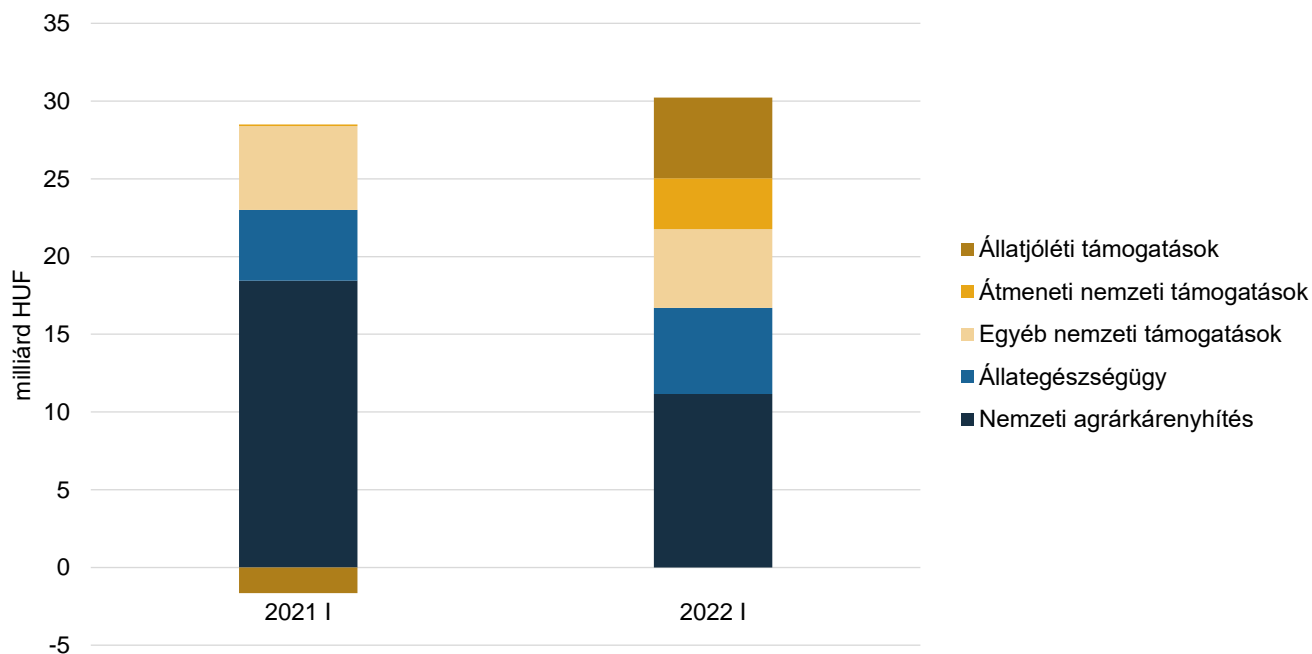
- A nemzeti támogatások jogcímeire 30,2 milliárd forint támogatási összeg került folyósításra 2022. március 31-ig, amelynek 58,2 százaléka (17,6 milliárd forint) a nemzeti agrár-támogatások előirányzat jogcímein jutott el a gazdákhöz (14. és 15. ábra).
- A nemzeti agrártámogatások között kiemelt szerepe van az állatjóléti támogatásnak, melynek keretében 5,2 milliárd forintot vettek igénybe a sertés- és baromfiágazat vállalkozásai. Az egyes állatbetegségek megelőzésére, leküzdésére 4,5 milliárd forintot fordítottak.
- A nemzeti forrásból megvalósult kifizetések 10,8 százaléka, 3,3 milliárd forint átmeneti nemzeti támogatás jogcímein jutott el a gazdálkodókhöz.
- Az év elején bekövetkezett vihar által a termelőeszközökben okozott kár részbeni kompenzálása céljából egyszeri, vissza nem térítendő átmeneti támogatást vehettek igénybe a károsodott gazdák, melynek keretében március 31-ig 1,3 milliárd forint folyósítása történt meg.
- A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő hazai költségvetésből valósul meg. A tárgyévben az agrárkárenyhítésre folyósított összeg meghaladta a 11 milliárd forintot.

14. ábra: **A nemzeti támogatások több mint felét a Nemzeti agrártámogatások jogcímein folyósították 2022 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

15. ábra: **A nemzeti támogatások kifizetései meghaladták a 30 milliárd forintot 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: Az állatjóléti támogatások esetében 2021 első negyedévében a visszaszedett összegekből 1,6 milliárd forint csökkenés adódott, ugyanakkor a Covid-járvány gazdasági hatásainak enyhítése céljából átmeneti támogatásként 2,3 milliárd forint állatjóléti átmeneti támogatást folyósítottak a baromfiágazat, további 1,4 milliárd forintot pedig a sertéságazat részére.

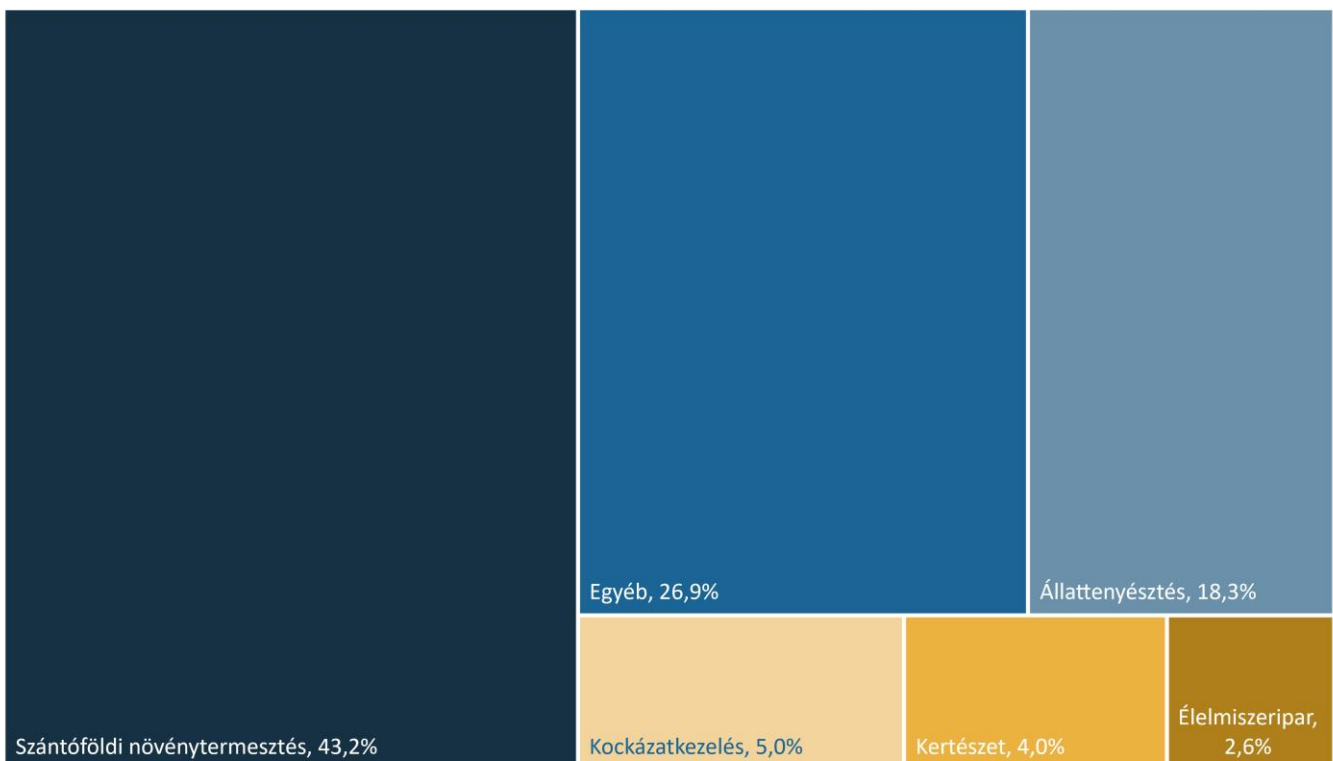
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazonkénti, illetve alágazonkénti felosztása. A kifizetések besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (területalapú támogatás, zöldítés), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (az Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfin kívül, illetve az Állatihulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).
- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) keretében nyújtott átmeneti támogatás, illetve az ágazatok részére folyósított kamattámogatás, kezesi díjtámogatás és költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- A szántóföldi növénytermesztés részesedése az agrártámogatásokból továbbra is meghatározó, 2022 első három hónapjában meghaladta a 43 százalékot (16. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások közel egyötödét használhatták fel.
- A kertészet részesedése alacsony, 4,0 százalék.

16. ábra: **A szántóföldi növénytermesztés részesedése meghatározó volt 2022 első negyedében**

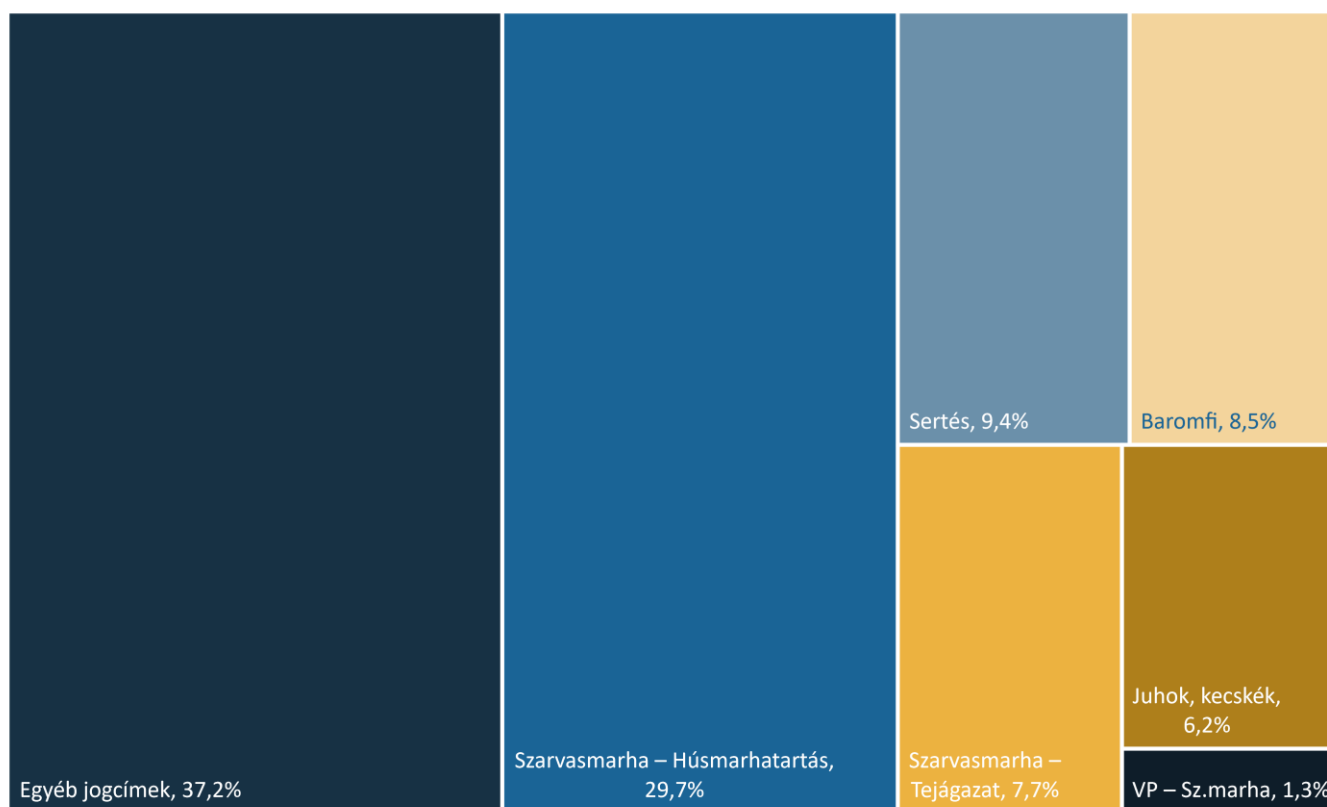

Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a VP és a nemzeti agrártámogatások keretében folyósított támogatások szerepelnek.
 Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Állattenyésztési támogatások

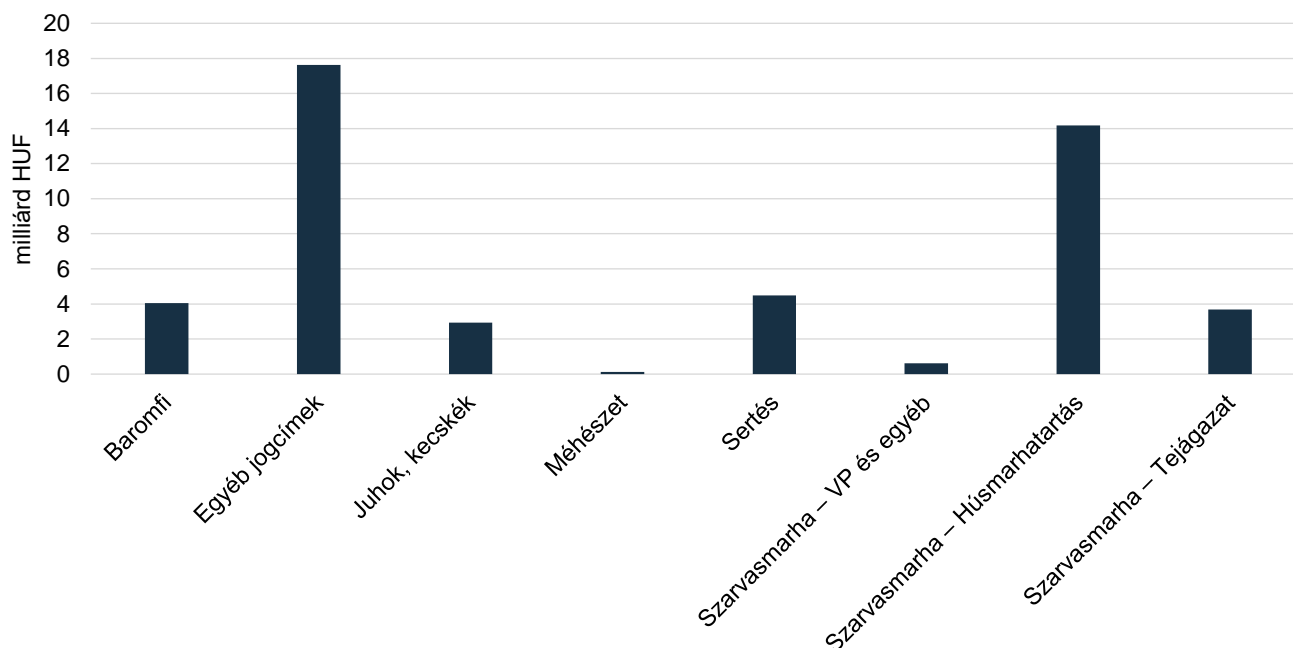
- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 47,7 milliárd forintot vettek igénybe.
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg 40,4 százaléka nemzeti költségvetésből került kifizetésre. A 19,3 milliárd forint nemzeti forrás több mint felét az állatbetegségek megelőzésének támogatásai és az állatjóléti támogatások jelentették.
- Az állattenyésztési támogatások 59,6 százalékát uniós forrásból folyósították. Ennek a 28,4 milliárd forintnak több mint 60 százalékát a termeléshez kötött támogatások tették ki.
- Az állattenyésztési támogatások 38,8 százaléka, 18,5 milliárd forint a szarvasmarha-ágazatba érkezett, ezen belül meghatározó volt a húsmarhatartás részesedése. A sertés-ágazat 4,5, a baromfiágazat 4,0, a juh- és kecskeágazat 2,9 milliárd forint támogatásban részesült (17. és 18. ábra).

17. ábra: **Az állattenyésztésen belül a húsmarhatartás részesedése meghatározó volt a támogatásokból 2022 első negyedében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

18. ábra: **A szarvasmarhatartók több mint 18 milliárd forint támogatásban részesültek 2022 első negyedévében**

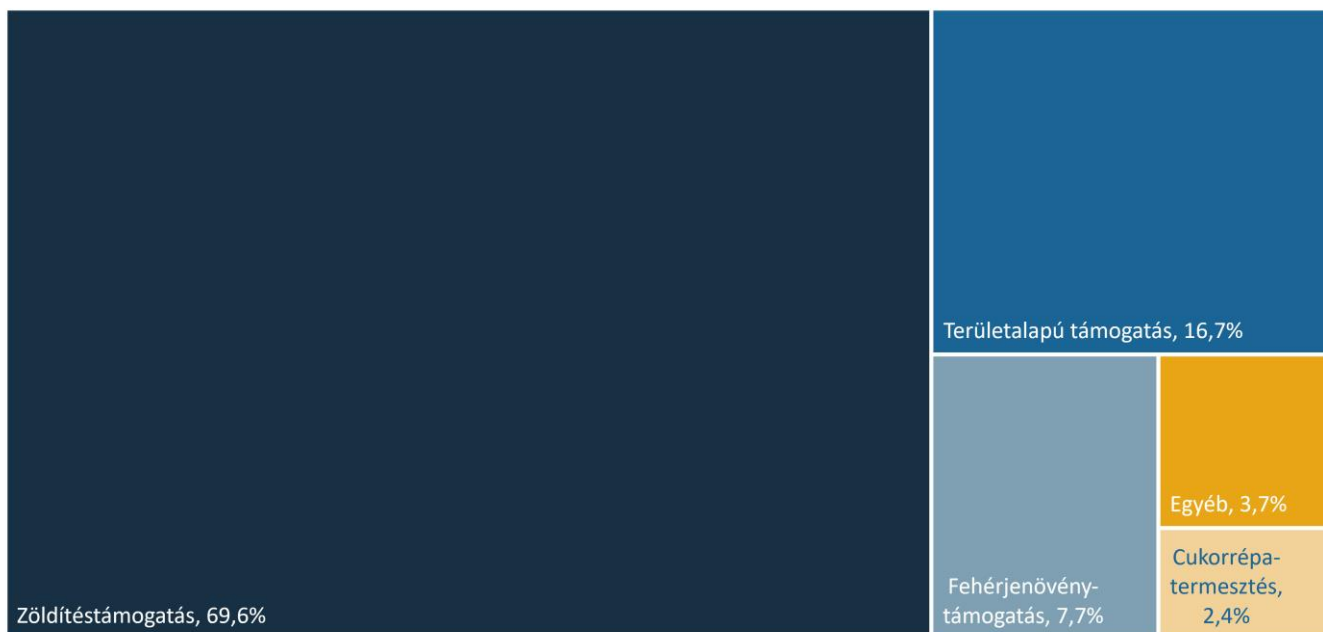

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 112,5 milliárd forint támogatásban részesült 2022 első három hónapja során, amely csaknem teljes egészében (98,3 százalék) uniós költségvetésből származott.
- A közvetlen támogatások kifizetési rendjéből adódóan ezek a teljesítések a 2021. évi végkifizetések.
- Az ágazat részére biztosított szubvenció összegének zöme (86,3 százaléka), 97,0 milliárd forint egységes területalapú támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, ezen belül alaptámogatásként 18,8 milliárd forintot, a zöldítési komponens keretében 78,2 milliárd forintot fizettek ki részükre (19. ábra).
- A szemes és a szálás fehérjenövények együttesen mintegy 8,7 milliárd forint támogatásban részesültek.
- További 2,7 milliárd forint a cukorrépa-termesztés, 642,9 millió forint a rizstermesztés támogatását szolgálta.
- A dohánytermesztők 1,7 milliárd forint támogatásban részesültek.
- A VP keretében 1,3 milliárd forint beruházási támogatást folyósítottak terménytárolók, szárítók és tisztítók fejlesztésére.

19. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők támogatásának több mint 86 százalékát a területalapú támogatás és a zöldítés adta 2022 első negyedében**

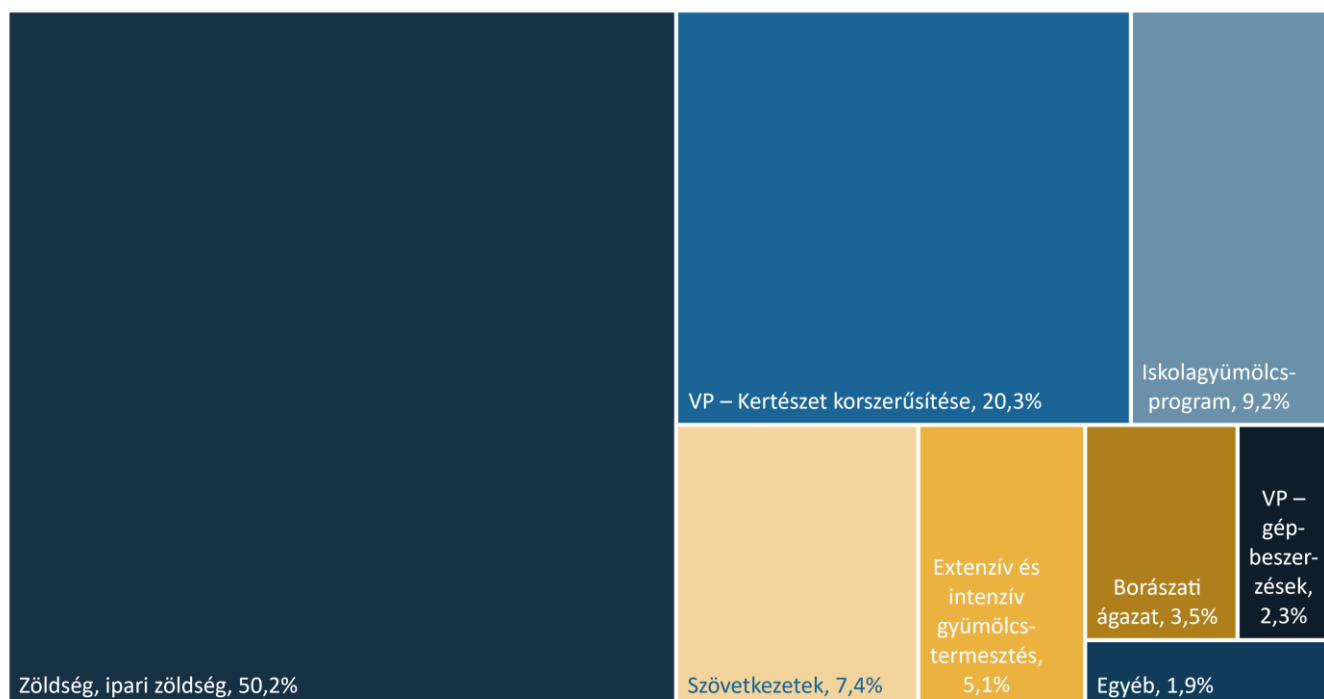
Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2022. március 31-ig 10,4 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 86,8 százaléka származott uniós, 13,2 százaléka pedig nemzeti forrásból.
- Zöldségnövény és ipari zöldségnövény intézkedésekre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának fele, 5,3 milliárd forint érkezett (20. ábra).
- A kifizetések csaknem negyede a VP keretében megvalósuló beruházásokat szolgált. A 2,4 milliárd forintot kertészetek korszerűsítésére, kertészeti gépbszerzésre, borszőlő-ültetvény telepítésére fordíthatták a gazdák.
- Az extenzív és az intenzív gyümölcsstermesztés az ágazat támogatási összegének 5,1 százalékát tette ki (0,5 milliárd forint).
- A kifizetések 9,2 százaléka az iskolagyümölcs-program, 7,4 százaléka a működési alapok támogatása (TÉSZ/BÉSZ) keretében került felhasználásra.

20. ábra: **A kertészeti támogatások felét a zöldség-, iparizöldség-termesztők kapták 2022 első negyedévében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkármelegelőző rendszerrel, majd 2021-től a IV. pillérrel, a krízisbiztosítással, ami már a növénytermesztők mellett az állattenyésztők számára is támogatást nyújt az időjárási károkon túl az egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére is.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2021. évi időjárás okozta károk kompenzálására jelentős összegű kárenyhítést, 11,2 milliárd forintot folyósítottak március 31-ig a jogosult termelők számára (1. táblázat).
- A gazdálkodóknak a 2021-es kárenyhítési évben is számos elemi káreseménnyel kellett megküzdeniük, amelynek következményeként több mint 18 ezer termelői kárbejelentés érkezett több mint 460 ezer hektárra. A legnagyobb károkat az aszály, a tavaszi fagy és a jégeső következtében szenvedték el a termelők.
- A kockázatkezelési rendszer második pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre. Hazai forrásból 62,8 millió forint, uniós forrásból 346,6 millió forint kifizetés valósult meg az eső negyedévben.
- További 83,8 millió forintot vettek igénybe a gazdálkodók szintén a VP terhére az időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházásokra.
- A 2022. január 30-i vihar jelentős károkat okozott a mezőgazdaságban, különösen a hajtattott zöldségtermesztőknél. Az elpusztult vagy károsodott növénykultúra után a kárenyhítési rendszer nyújt kompenzációt, a nem biztosított termelőeszközökben bekövetkezett károk részbeni kompenzálására pedig a károsult termelők egyszeri, vissza nem térítendő átmeneti támogatást vehettek igénybe. A támogatási kérelmeket március 7–11. között lehetett benyújtani, a hónap végéig 1,3 milliárd forint kifizetés történt.

1. táblázat: **Jelentős összegű agrárkárenyhítést folyósítottak a károsult termelőknek 2022 első negyedévében**

millió HUF

Intézkedés	2022
Nemzeti agrárkárenyhítés	11 156,9
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott nemzeti támogatás	62,8
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott uniós támogatás	346,6
VP – időjárás kockázatok megelőzése keretében nyújtott nemzeti támogatás	12,6
VP – időjárás kockázatok megelőzése keretében nyújtott uniós támogatás	71,2
Viharkár átmeneti támogatása	1 320,7
Összesen	12 970,7

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 6,7 milliárd forint támogatásban részesültek a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 18 százaléka hazai, 82 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A VP az élelmiszeripari vállalkozásoknak több intézkedés formájában nyújt támogatást. Mezőgazdasági termékek értéknövelésére, élelmiszer-feldolgozás technológiai fejlesztésére csaknem 5 milliárd forintot folyósítottak a kedvezményezett üzemeknek, a borászati ágazat pedig 1,6 milliárd forintot fordíthatott termékfejlesztésre, hatékonyságának fokozására.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar támogatásának több mint 80 százaléka uniós forrásból valósult meg 2022 első negyedévében**

Intézkedés	Uniós forrásból	Hazai forrásból	Összesen
VP-M04.2.3 – Energiahatékonyság javítása – feldolgozó üzemek	128,5	42,8	171,3
VP-M04.2.2 – Mgi termékek értéknövelése – Borászati üzemek	850,2	164,3	1 014,5
VP-M04.2.2 – Borászat	465,8	92,1	557,9
VP-M04.2.1 – Mgi termékek értéknövelése – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	1 883,6	349,3	2 233,0
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése	2 079,0	568,5	2 647,6
VP-M04.2.1 – Innovatív csoportok beruházása – élelmiszer-feldolgozás	22,4	4,0	26,4
Összesen	5 429,5	1 221,1	6 650,6

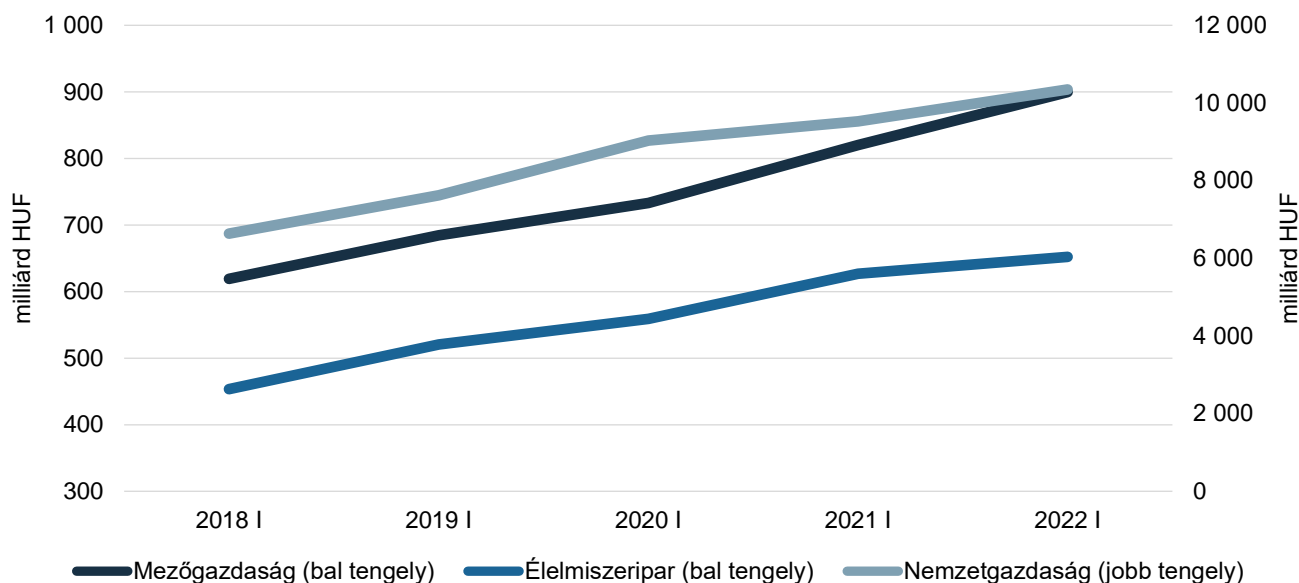
Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a VP és a nemzeti agrártámogatások keretében folyósított támogatások szerepelnek.
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A gazdasági növekedés a Központi Statisztikai Hivatal Gyorstájékoztatója alapján 2022 I. negyedévében tovább folytatódott. Magyarország bruttó hazai terméke a nyers adatok szerint 8,2 százalékkal, a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok alapján 8,0 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A növekedéshez szinte valamennyi nemzetgazdasági ág hozzájárult. Az előző negyedévhez képest a gazdaság teljesítménye 2,1 százalékkal emelkedett (KSH¹, 2022). A nemzetgazdasági fejlesztések volumene az előző év azonos időszakához viszonyítva 8,7 százalékkal, az előző negyedévhez képest – szezonálisan kiigazítva – 3,2 százalékkal emelkedett. A mezőgazdaság beruházási teljesítménye jelentősen növekedett, 19,7 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket. A mezőgazdaságban regisztrált beruházási volumennövekedéshez leginkább a mezőgazdasági épületfejlesztések nagymértékű bővülése járult hozzá (KSH², 2022).
- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 8,6 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszaki értéket, ezáltal a hitelek állománya 10347,4 milliárd forintra emelkedett 2022 első negyedévének végére (21. ábra).
- A hitelállományon belül a forintalapú hitelek értéke 10,7 százalékkal 6369,8 milliárd forintra bővült, miközben arányuk 1,1 százalékponttal 61,6 százalékra emelkedett. A devizaalapú hitelek értéke 5,5 százalékkal 3977,6 forintra nőtt.
- Nemzetgazdasági szinten továbbra is az éven túli hitelek képezték a hitelek több mint háromnegyedét. A teljes hitelállományon belül a rövid lejáratú hitelek értéke 1,1 százalékkal 2208,0 milliárd forintra emelkedett, miközben a hosszú lejáratúaké 10,9 százalékkal 8139,5 milliárd forintra nőtt.
- Az Agrárminisztérium (AM) adatai alapján az agrárágazatok hitelállománya az előző év azonos időszakához viszonyítva kissé eltérő ütemben (a mezőgazdaság esetében 9,7 százalékkal, az élelmiszeripar esetében 4,0 százalékkal) növekedett. A mezőgazdaság hitelállományának 79,4 milliárd forintos gyarapodása értékben is meghaladta az élelmiszeriparét (+25,4 milliárd forint). Mindezek eredményeképpen a mezőgazdaság hitelállománya 899,7 milliárd forintra, az élelmiszeriparé pedig 652,2 milliárd forintra emelkedett 2022 első negyedévének végére. Az agrárágazatok együttes hitelállományának a nemzetgazdasági értékhez képesti aránya 15,0 százalék volt.

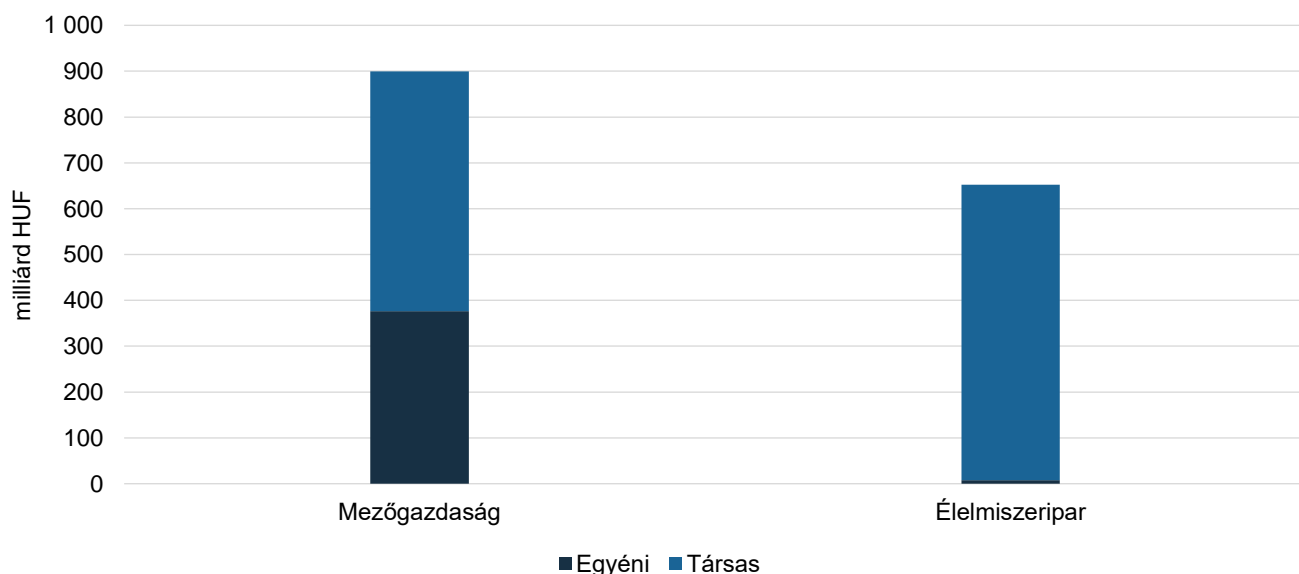
¹ KSH: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/gde/gde2203.html> Letöltés: 2022. június 24.

² KSH: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ber/ber2203.html> Letöltés: 2022. június 24.

21. ábra: **A mezőgazdaság hitelállománya nagyobb ütemben növekedett, mint az élelmiszeriparé 2022 első negyedében**

Forrás: MNB- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 523,2 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 41,9 százalékos részesedése 376,5 milliárd forintnak felelt meg.
- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (644,6 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta. Az egyéni vállalkozások 7,5 milliárd forintos hitelállománya a társasokéhoz képest elenyésző volt (22. ábra).

22. ábra: **A mezőgazdaság hitelállományának nagyobb részét, az élelmiszeriparénak pedig a túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2022 első negyedében**

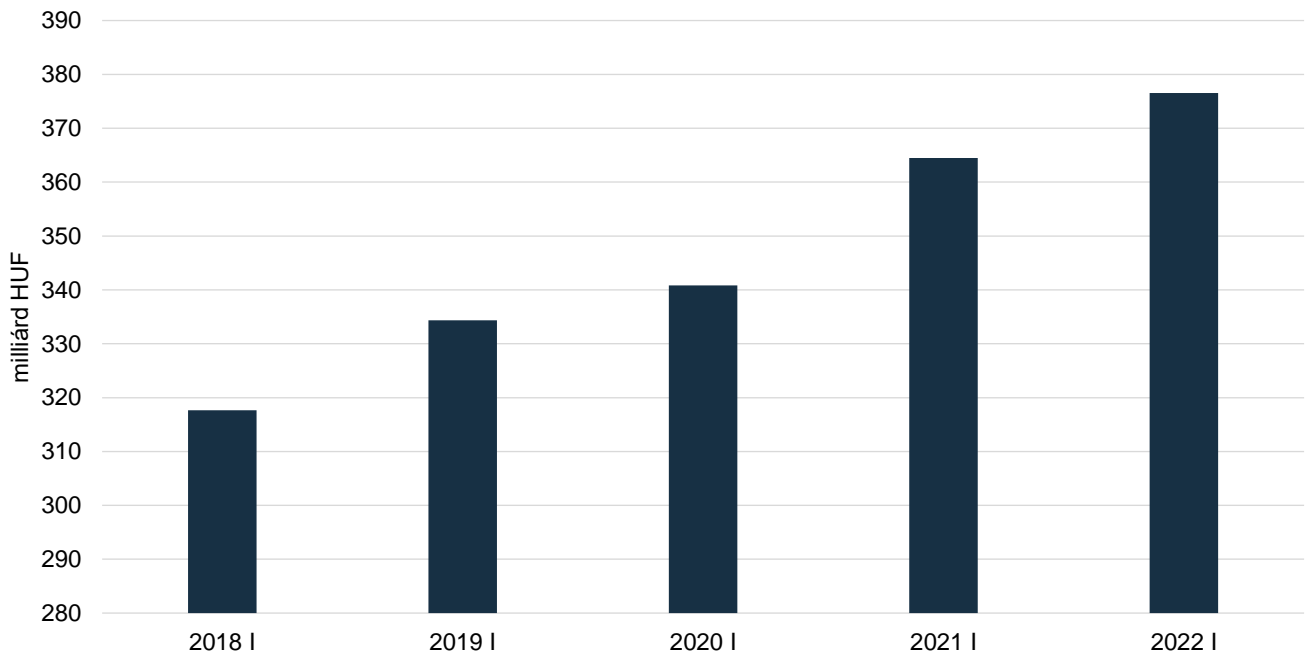
Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban

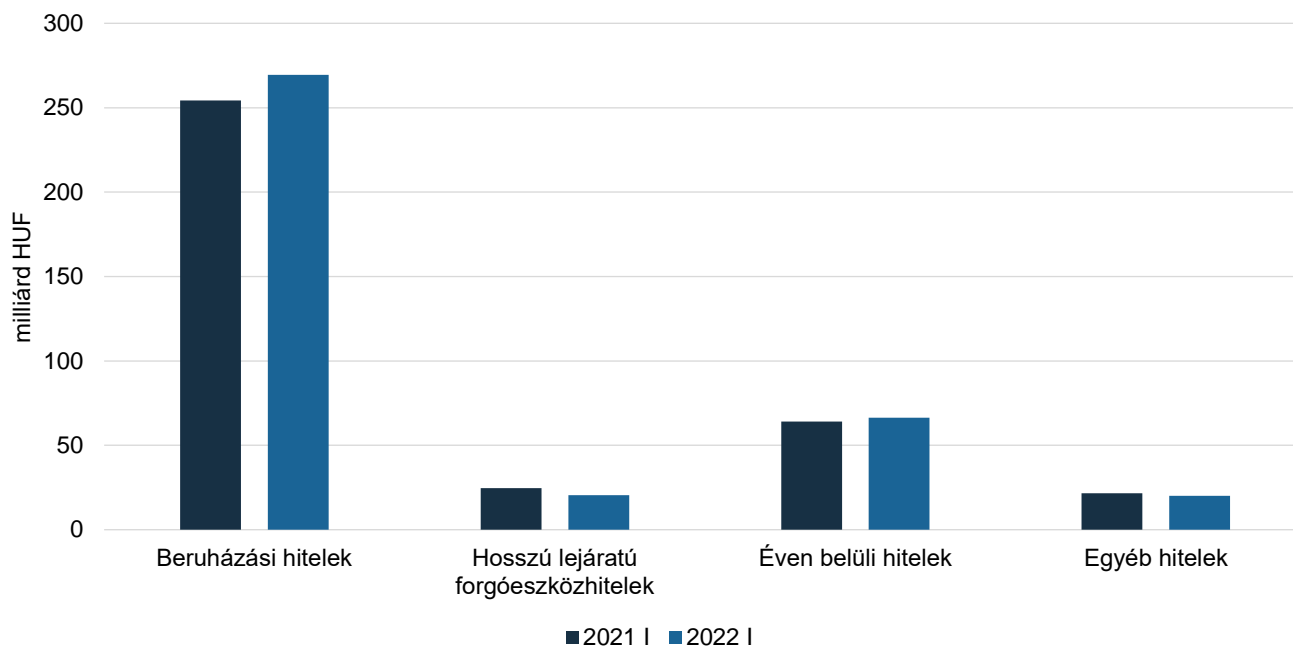
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományát az előző év azonos időszakához képest 3,3 százalékos növekedés jellemezte. Hitelállományuk 376,5 milliárd forintra bővült 2022 I. negyedévére (23. ábra).
- Az egyéni gazdaságok részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából 2,6 százalékponttal csökkent: 44,4 százalékról 41,9 százalékra esett vissza. A csökkenő részesedés hátterében az áll, hogy a társas vállalkozások hitelállománya az egyéni gazdaságokéhoz képest nagyobb ütemben, 14,8 százalékkal bővült.

23. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten növekedett 2022 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

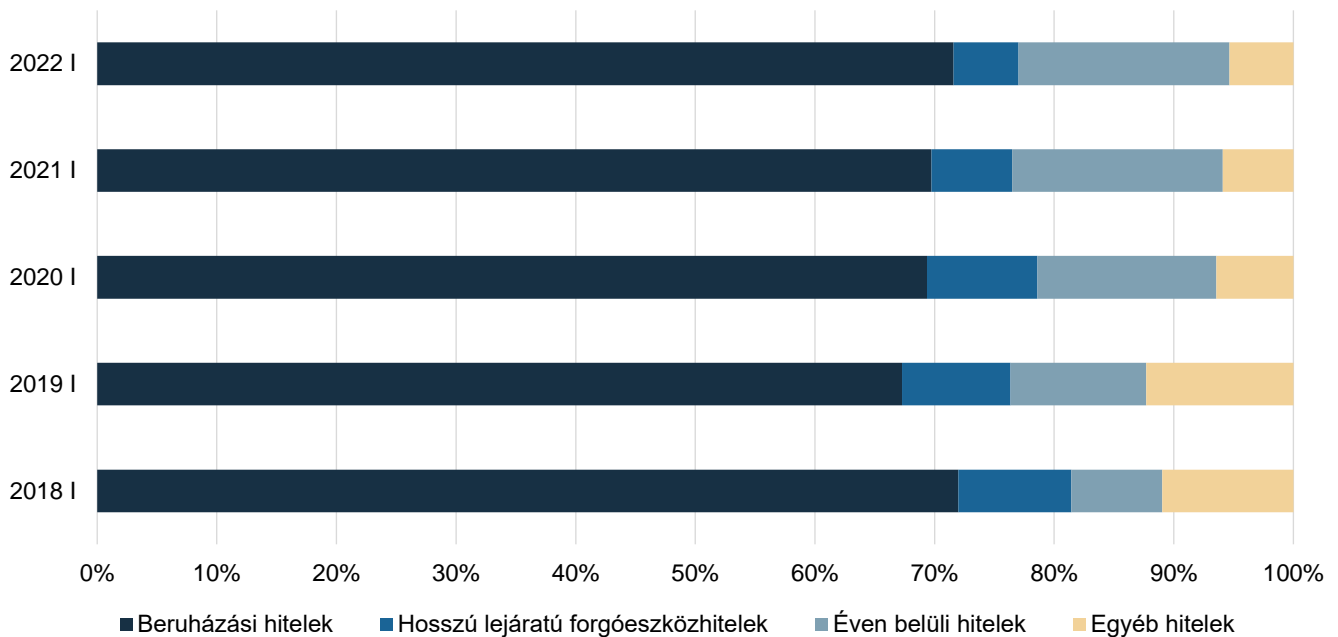
- A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelei közül a beruházási hitelek voltak továbbra is túlsúlyban, állományuk 6,0 százalékkal 269,5 milliárd forintra bővült, ami az előző év első negyedévéhez viszonyítva 15,3 milliárd forinttal nagyobb összeget jelentett (24. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány csupán 3,4 százalékkal gyarapodott 64,2 milliárd forintról 66,4 milliárd forintra, ami értékben (2,2 milliárd forint) is messze elmaradt a beruházási hitelek állománynövekedésétől.
- Az egyéb hitelek állománya 6,4 százalékkal mérséklődött, a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek állománya pedig 16,7 százalékkal esett vissza, értéke 24,6 milliárd forintról 20,5 milliárd forintra csökkent.
- A korábbi tendenciának megfelelően a devizahitelek aránya továbbra is elenyésző volt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában.

24. ábra: **A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok beruházási hitelállománya nőtt leginkább 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

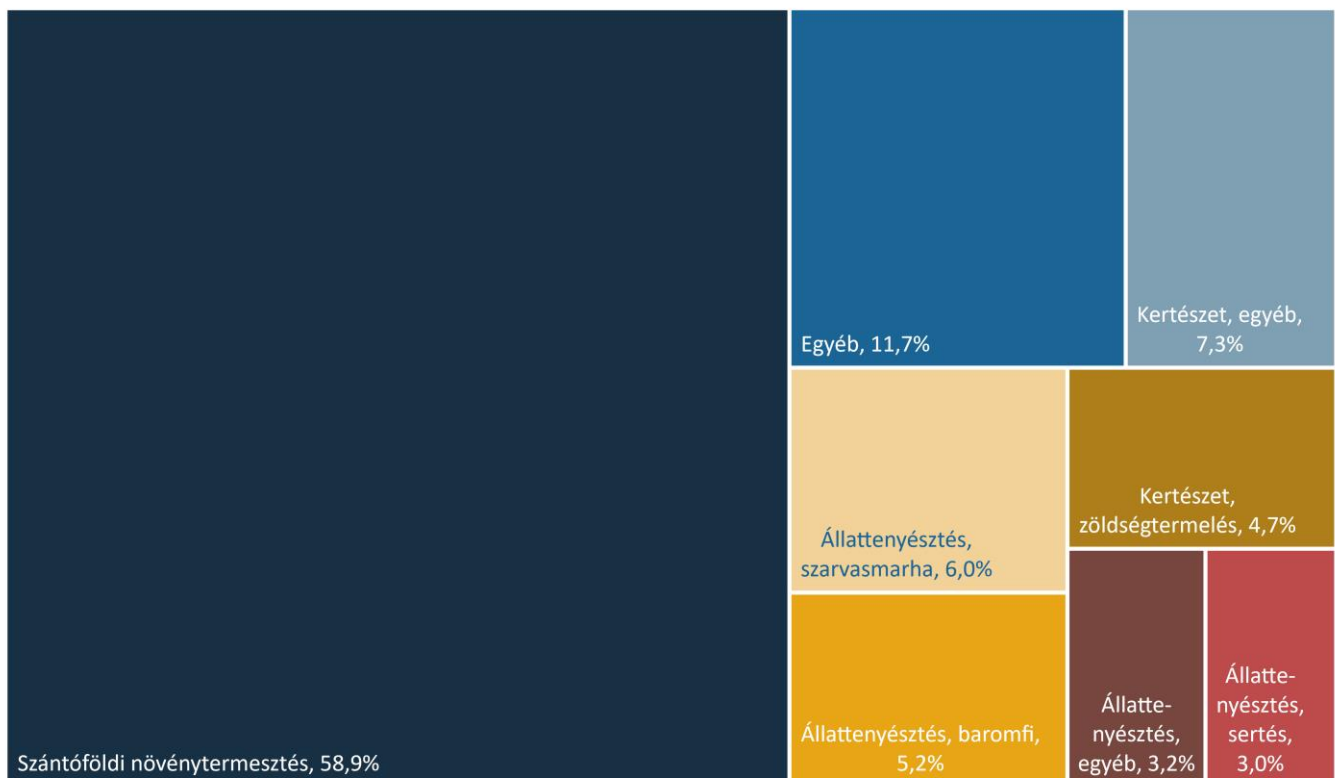
- A hosszú lejáratú hitelek aránya kismértékben (0,5 százalékponttal) növekedett a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában. Ezt a beruházási hitelek nagyobb mértékű állománynövekedése okozta, ami a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek visszaesése mellett is ilyen hatást gyakorolt. Az éven túli hitelek legnagyobb részét (71,6 százalékát) továbbra is a beruházási hitelek képezték 2022 I. negyedévében (25. ábra).
- A vizsgált éveket tekintve megállapítható, hogy a beruházási hitelek súlya 2019-től kezdődően ismét növekedésnek indult. Állománycsökkenés volt megfigyelhető a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek terén, ami az éven belüli hitelállomány értékének és arányának növekedését is eredményezte a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában. Míg a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek részaránya 2018-ban még 9,4 százalékot képviselt, 2022 azonos időszakában már csupán 5,4 százalékot tett ki.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságokon belül a szántóföldi növénytermesztőkhöz köthető a hitelállomány legnagyobb része, 58,9 százaléka. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók a hitelállomány további 17,4 százalékát, a kertészeti ágazat pedig 12,0 százalékát adta 2022. március 31-én (26. ábra).

25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában a beruházási hitelek részesedése nőtt 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

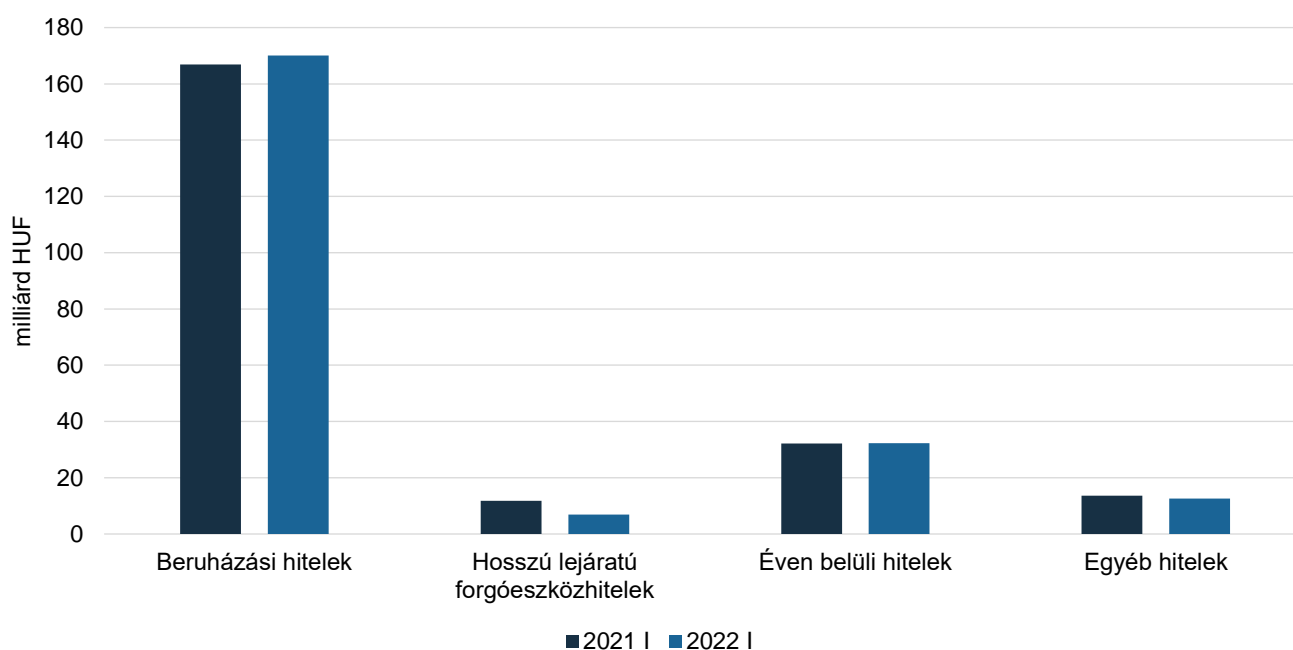
26. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek közel 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2022. március 31-én**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 2,7 milliárd forinttal volt kevesebb az egy évvel korábbi azonos időszak értékénél, ami nagy változás a korábbi időszak 10,3 milliárd forintos növekedéséhez képest. A csökkenés főként a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél jelentkezett, amelyek állománya 4,9 milliárd forinttal mérséklődött. Ezzel szemben a beruházási hitelek állománya 3,2 milliárd forinttal bővült az előző év azonos negyedéhez viszonyítva. Az egyéb hitelek állománya szintén csökkent (–1,1 milliárd forint), azonban ez a mérséklődés elmaradt a hosszú lejáratú forgóeszközhitelkéthől (27. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztés rövid lejáratú hiteleinek állománya összességében nem változott. Azonban a belső összetételt tekintve a forint folyószámlahitelek értéke 5,2 milliárd forinttal nőtt, míg az egyéb éven belüli hitelek értéke 5,2 milliárd forinttal csökkent.

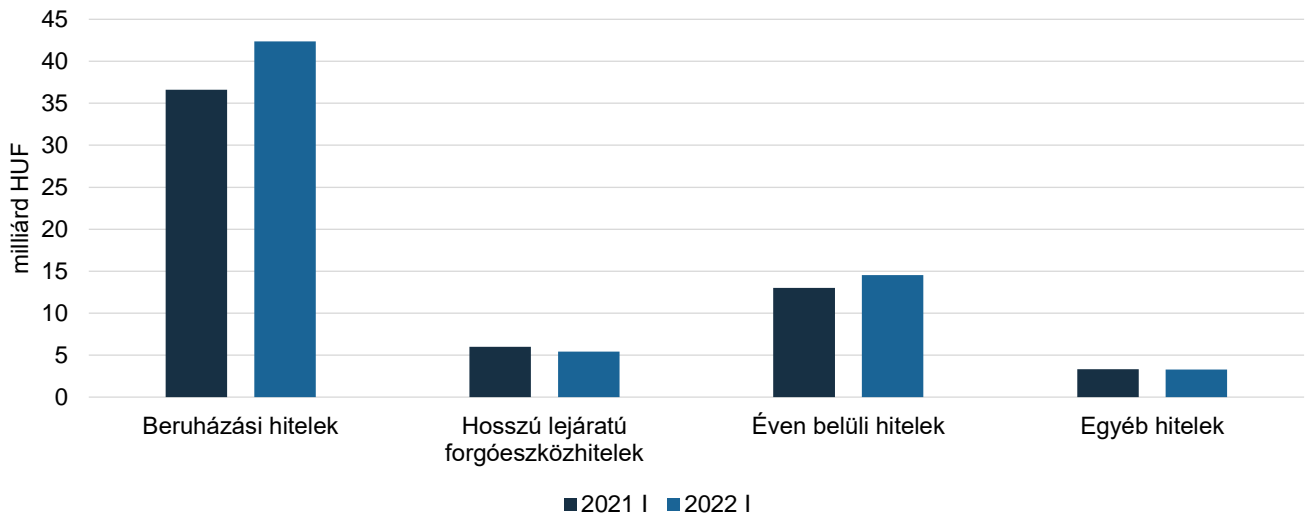
27. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási hitelei növekedtek 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztési ágazat hitelállománya 11,3 százalékkal (6,7 milliárd forinttal) bővült az elmúlt év azonos időszakához képest. Az ágazaton belül a legnagyobb növekedés a baromfi- és a szarvasmarha-alágazatban volt, mindkét esetben 2,6 milliárd forintos értékben. Ezt követte a sertés-alágazat, amelynek hitelállománya 1,2 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét.
- Együttes növekedés volt megfigyelhető az alágazatban a beruházási hitelek, valamint a rövid lejáratú hitelek terén, előbbi értéke 5,8, utóbbi pedig 1,5 milliárd forinttal gyarapodott. Az éven belüli hitelekben belül a forint folyószámlahitelek nőttek 3,5 milliárd forinttal, míg az egyéb éven belüli forinthitelek 2,0 milliárd forinttal visszaestek. Az egyéb hitelek állománya az elmúlt év azonos időszakához képest nem változott, és a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek csak elenyésző mértékben csökkentek (28. ábra).

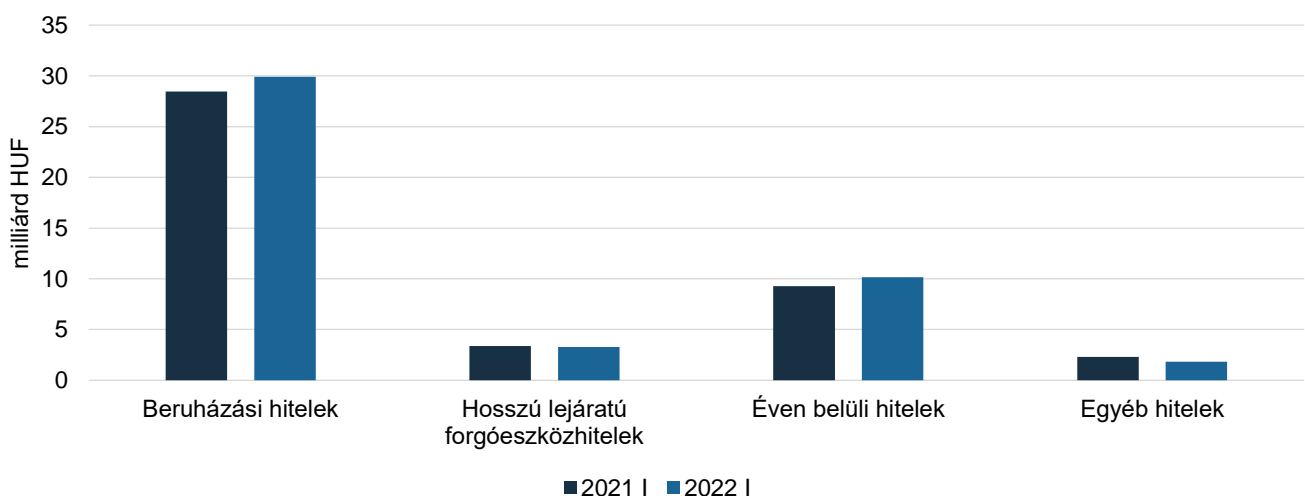
28. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok beruházási hitelei bővültek legnagyobb mértékben 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazat hitelállománya 4,0 százalékkal és értékben összesen 1,7 milliárd forinttal bővült az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is a beruházási hitelek növekedtek leginkább: az állomány értéke 1,4 milliárd forinttal változott: 28,5 milliárd forintról 29,9 milliárd forintra emelkedett (29. ábra).
- Kiseb értékben növekedett az ágazaton belül a rövid lejáratú hitelek állománya, amely 0,9 milliárd forinttal 10,2 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi azonos időszakhoz képest.
- A zöldségtermeléssel foglalkozók az ágazat hitelállományából 17,7 milliárd forintot tudtak magukénak, és ez az érték érdemben nem változott az előző év azonos időszakához képest.

29. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságoknál szintén a beruházási hitelek növekedtek leginkább 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

3. táblázat: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hiteleinek csaknem fele a szántóföldi növénytermesztő ágazatba érkezett 2022 első negyedében**

milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	9,4	6,3	1,3	1,4	0,2	0,2
Állattenyésztés	4,8	1,7	2,1	0,8	0,1	0,1
ebből						
baromfi	2,1	0,8	1,1	0,2	0,0	0,0
sertés	0,7	0,2	0,2	0,3	0,0	0,0
szarvasmarha	1,5	0,5	0,7	0,2	0,0	0,0
Kertészet	2,4	0,9	0,9	0,5	0,1	0,0
ebből						
zöldségtermelés	1,0	0,5	0,2	0,2	0,0	0,0
Egyéb	2,9	1,9	0,4	0,4	0,0	0,1
Összesen	19,4	10,8	4,7	3,2	0,3	0,4

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány 16,8 százalékkal 43,9 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi negyedévhez képest.
- Az egyéni gazdaságok hitelállományának legnagyobb része (több mint 70 százaléka) mindezidáig az egyéni vállalkozókhöz tartozott. Ez az arány azonban 2022 első negyedében megváltozott. Jelenleg az egyéni gazdaságok hitelállományának csupán 45,1 százalékát képviselték az egyéni vállalkozók, a fennmaradó nagyobb, 54,9 százalékos részt immár az őstermelők hitelállománya képezte. A változás egyik legfőbb oka a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény hatályba lépése volt.
- Az egyéni gazdaságok hitelállományának bővülésével egyidejűleg alig változott az újonnan felvett hitelek értéke. A szegmens mindössze 1,4 milliárd forinttal több, 19,4 milliárd forint új hitelt vett fel 2022 I. negyedében, mint egy évvel korábban (3. táblázat).
- Az új hitelek legnagyobb része (48,3 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése 24,5 százalék volt. Az új hitelek 10,7 százaléka a baromfi-, 7,6 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további 3,7 százalékát pedig a sertés- és -tenyésztők tudhatták magukénak.
- Hitelcél tekintve a hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek összegében történt a legnagyobb változás: az új hitelkihelyezések értéke 3,2 milliárd forinttal volt nagyobb 2022 első negyedében, mint egy évvel korábban. A beruházási hitelekből 3,0 milliárd forinttal nagyobb hitelösszeget vettek igénybe. A folyószámlahitelekből viszont 2,6 milliárd forinttal, az egyéb éven belüli hitelekből pedig 1,4 milliárd forinttal kevesebbet igényeltek az előző év azonos időszakához képest. Az újonnan felvett egyéb hitelek szintén csökkentek 0,8 milliárd forinttal.
- A szántóföldi növénytermesztők újonnan felvett hitelei 0,9 milliárd forinttal maradtak el az előző évi értéktől, miközben az újonnan felvett hitelek összege az állattenyésztési ágazaton belül 1,1 milliárd forinttal 4,8 milliárd forintra bővült. Ennek legnagyobb részét a baromfi alágazat új hiteleinek növekménye képezte, amely 0,9 milliárd forinttal 2,1 milliárd forintra

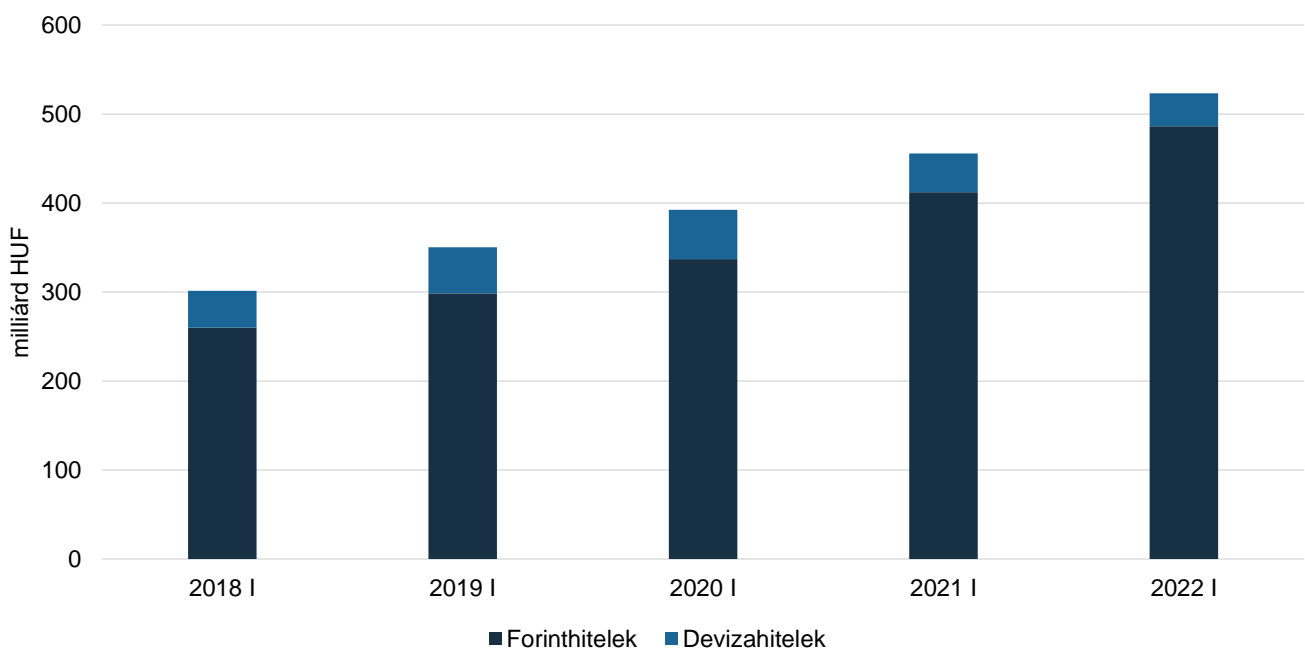
emelkedett. Az állattenyésztési ágazaton belül hitelcél tekintetében növekedés a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél jelentkezett, amelyek állománya összességében véve 2,0 milliárd forinttal volt nagyobb az előző év azonos időszakához képest. Ennél kisebb mértékű csökkenés jelentkezett viszont a folyószámlahiteleknél (– 0,5 milliárd forint), valamint az egyéb éven belüli hiteleknél (–0,3 milliárd forint).

- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelek értéke 0,5 milliárd forinttal volt nagyobb (2,4 milliárd forint) 2022 I. negyedévében, mint egy évvel korábban. A bővülés javarészt a hosszú lejáratú forgóeszközhitelnek volt tulajdonítható.

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

- Folytatódott a mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának 2018-tól megfigyelhető dinamikus növekedése. Az állomány értéke 2022 első negyedévének végére 523,2 milliárd forintra gyarapodott, az előző év azonos időszaki értékét 14,8 százalékkal haladta meg (30. ábra).
- Hitelállományukban továbbra is a forinthitel dominált, sőt részesedésük tovább emelkedett, mivel 2022 első negyedévében az arányuk 92,9 százalékot ért el.

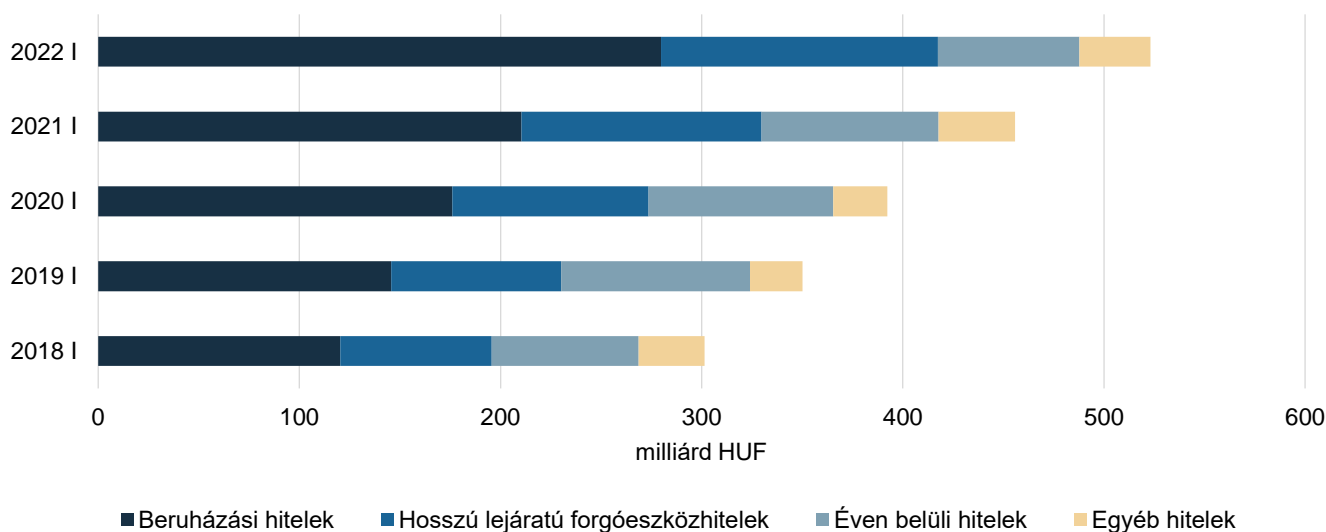
30. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelei mintegy 15 százalékkal növekedtek 2022 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A hitelállományon belül az éven túli hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 26,6 százalékkal 417,4 milliárd forintra gyarapodott 2022 első negyedévében. Az éven túli hitelek közül a beruházási hitelek 32,9 százalékkal 279,8 milliárd forintra, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 15,3 százalékkal 137,6 milliárd forintra emelkedtek (31. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 2019-ben volt a legnagyobb, 93,8 milliárd forint, amely 2022 első negyedévének végére 70,4 milliárd forintra csökkenve tovább mérséklődött, ezáltal a rövid lejáratú hitelek részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományából 5,8 százalékponttal esett vissza, 2022 első negyedévének végére arányuk csupán 13,5 százalékot ért el.

31. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek 2022 első negyedévében**

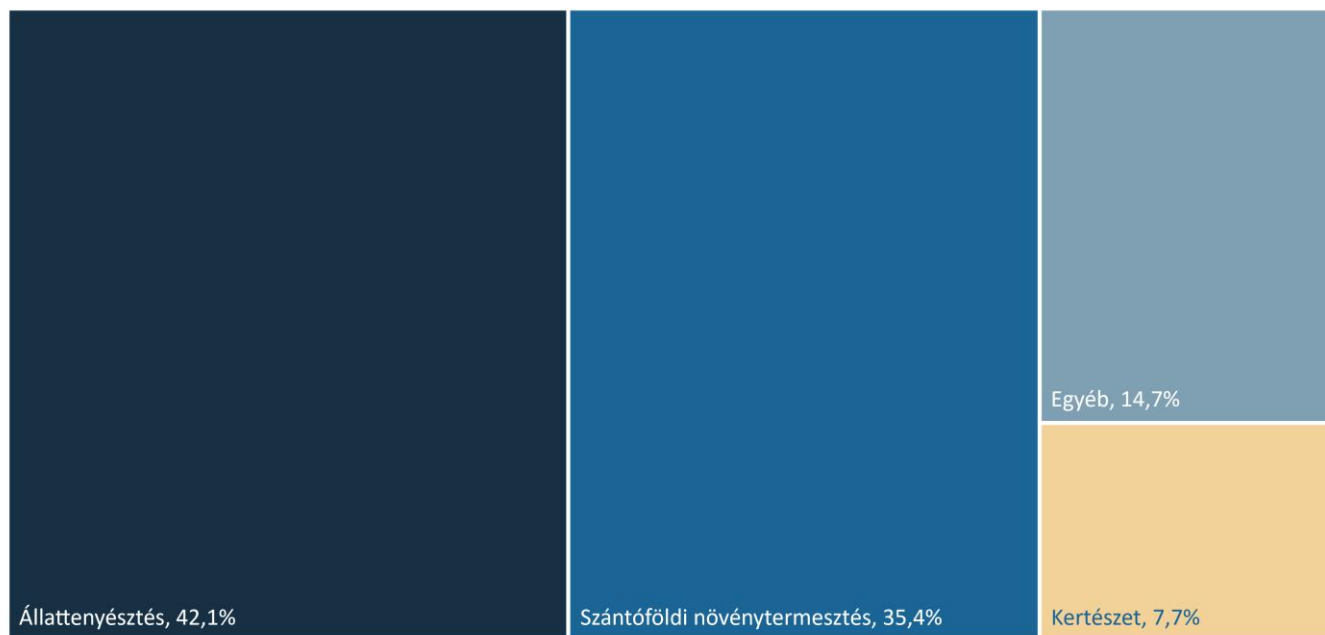

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának jelentős része, 42,1 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, 35,4 százaléka pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. Az állattartók körében a sertéstartók részesedése volt a legmagasabb, 14,7 százalék. Ezt követte a baromfitartók, majd közel azonos mértékben a szarvasmarhatartók részesedése, előbbi 13,4, utóbbi 12,9 százalékot ért el. A kertészeti ágazat kisebb, 7,7 százalékos részesedéssel bírt, azon belül is a zöldségtermelés 5,4 százalékos arányt képviselt. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők részesedése 14,7 százalékot tett ki (32. ábra).
- Bővült a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas gazdaságok hitelállománya, 16,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét.
- Az éven túli hitelcélok tekintetében dinamikus növekedés volt megfigyelhető az ágazatban. A beruházási hitelek 22,5 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 5,2 milliárd forinttal gyarapodtak. A rövid lejáratú hitelek és az egyéb hitelek állományában azonban visszaesés következett be, előbbi 8,2 milliárd forinttal, utóbbi 3,1 milliárd forinttal volt kevesebb az előző év azonos negyedévi értékénél (33. ábra).

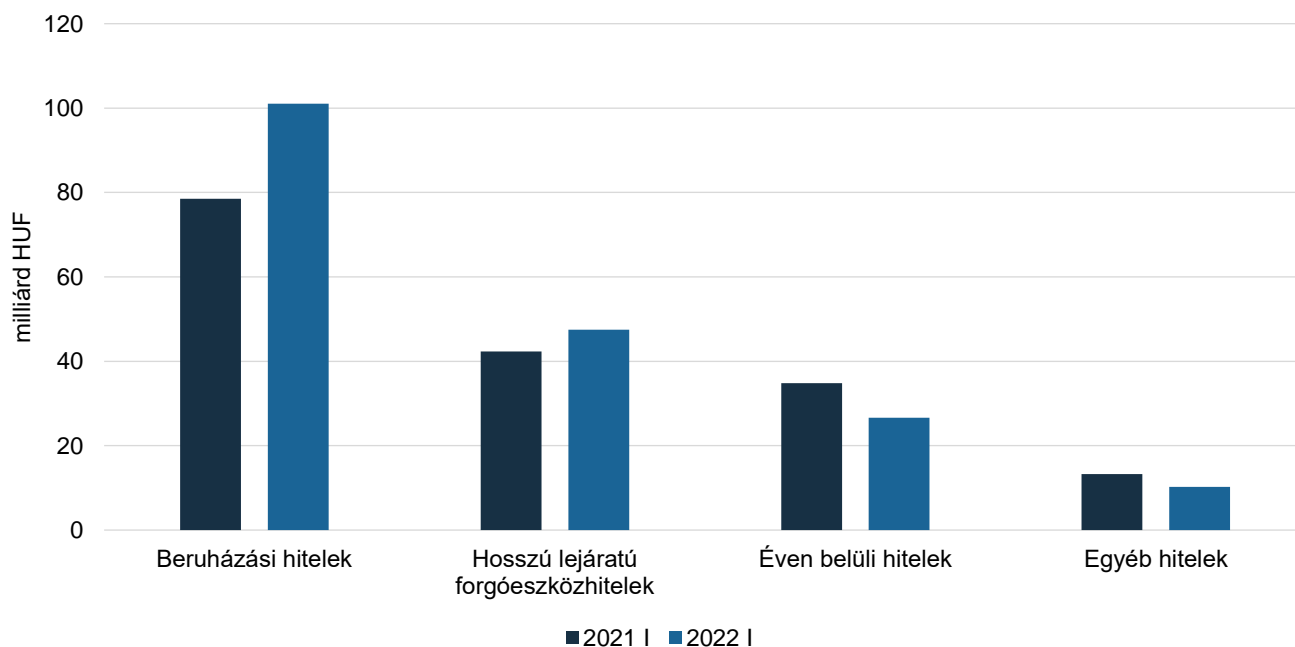

32. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2022. március 31-én**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

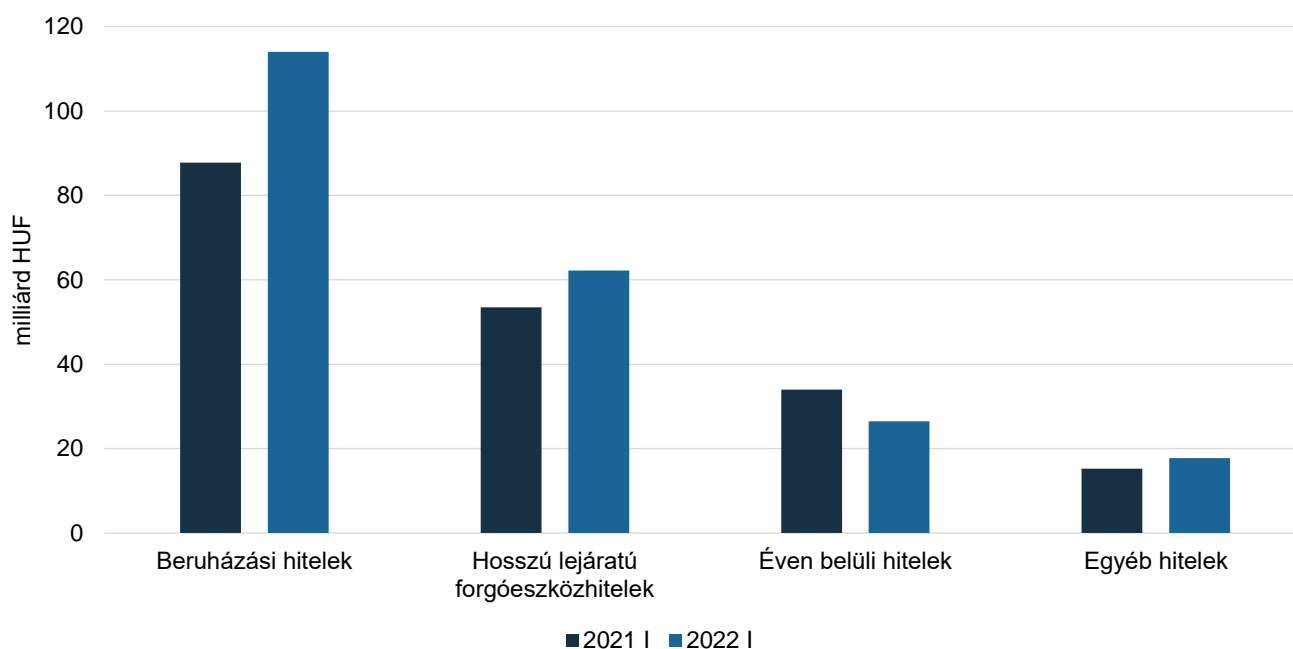
33. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások beruházási hitelei növekedtek leginkább 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest az állattenyésztési ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 15,8 százalékkal, azaz 30,1 milliárd forinttal bővült.
- Az állattenyésztésen belül a baromfi alágazatban volt a legnagyobb hitelállomány-növekedés 15,7 milliárd forinttal, ezt követte a sertés alágazat 11,7 milliárd forinttal, majd a szarvasmarha alágazat 2,6 milliárd forinttal.
- Az állattenyésztési ágazat hitelállományában az éven túli hitelállomány gyarapodása volt számottevő. Azon belül is a beruházási hitelállomány növekedése volt kiemelkedő, 29,9 százalékkal 114,0 milliárd forintra, illetve a forgóeszközhitel 16,4 százalékkal 62,2 milliárd forintra emelkedtek. Az egyéb hitelek állománya ugyancsak növekedett, 16,6 százalékkal. Az éven belüli hitelek állományában viszont 22,0 százalékos visszaesés következett be az előző év első negyedéhez képest (34. ábra).

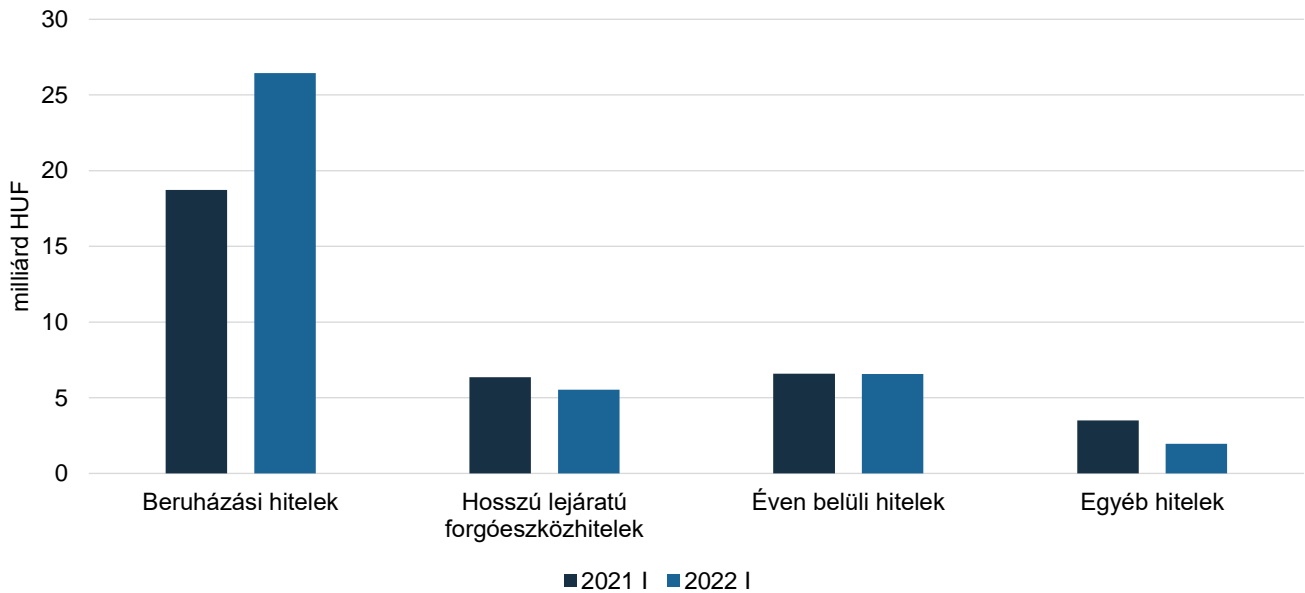
34. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások beruházási hitelei közel 30 százalékkal bővültek 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 15,1 százalékkal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A növekedést a beruházási hitelek 7,7 milliárd forintos bővülése okozta. Az ágazat társas vállalkozásaihoz rendelt hitelállomány 40,5 milliárd forintos értékével továbbra is a legkisebbnek számított az ágazatok között (35. ábra).

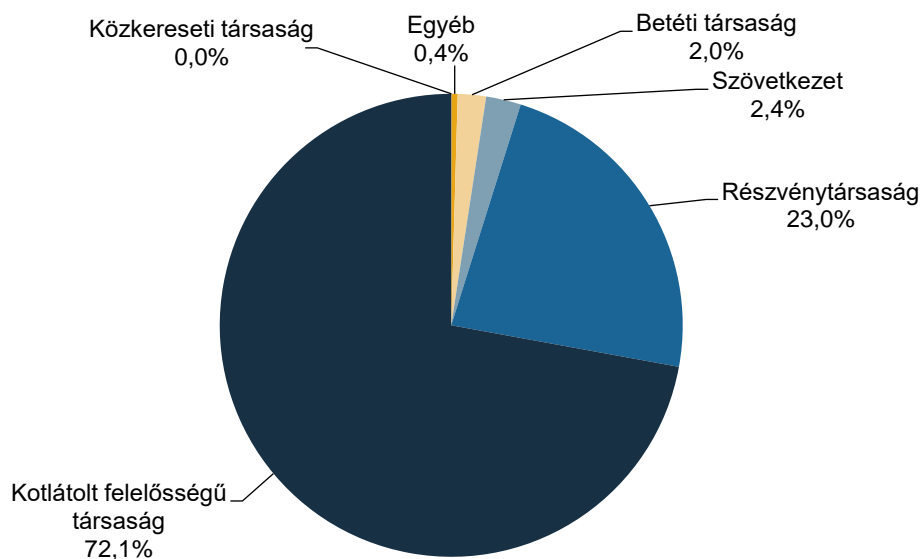
35. ábra: **A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások beruházási hitelei több mint 40 százalékkal nőttek 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége, 72,1 százaléka továbbra is korlátolt felelősségű társaságokhoz és részvénytársaságokhoz került 2022 első negyedében. A szövetkezetek részesedése a korábbi évi 2,7 százalékról 2,4 százalékra mérséklődött a vizsgált időszakban.
- Ugyanekkor 2,5 százalék alá csökkent a betéti társaságok és a közkereseti társaságok által felvett hitelek együttes aránya (36. ábra).

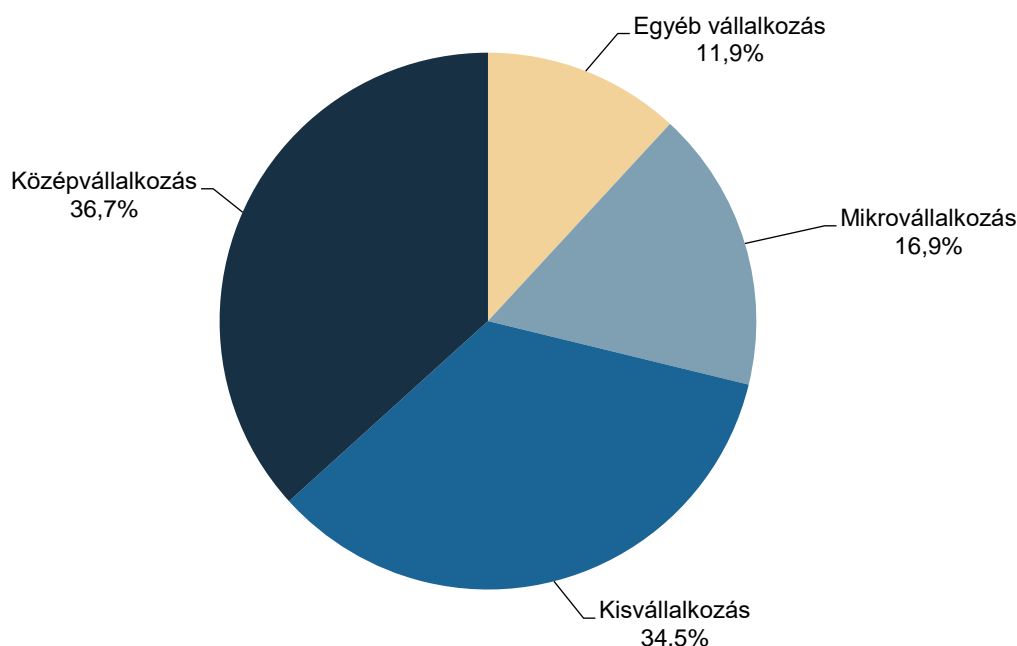
36. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2022 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 88,1 százaléka (461,1 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2022 első negyedévének végén, ami 6,9 százalékponttal haladta meg az előző évi szintet. A középvállalkozások hitelállományból való részesedése 36,7 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozásoké 34,5 százalékos, a mikrovállalkozásoké pedig 16,9 százalékos arányt képviselt. Az egyéb vállalkozások (beleértve a nagyvállalkozásokat) hiteleinek összege a társas vállalkozások hitelállományának 11,9 százalékát adta 2022 első negyedévében (37. ábra).

37. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban a társas vállalkozások által felvett új hitelek összege alig bővült az előző év azonos időszakához képest, hiszen mindösszesen 0,4 milliárd forinttal több, 43,8 milliárd forint hitelt vettek fel 2022 első negyedévében (4. táblázat).
- A hitelösszegeből a szántóföldi növénytermesztők részesedése csupán 26,1 százalék volt, szemben az egy évvel ezelőtti 43,4 százalékos aránnyal. A hitelösszeg további 47,3 százaléka az állattenyésztőket finanszírozta. Azon belül is a mezőgazdasági új hitelek 13,4 százaléka a baromfi-, 19,0 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további szintén 13,4 százalékát pedig a sertéságazat tudhatta magáénak.
- Összességében ellentétes folyamat volt megfigyelhető a hitelkihelyezések dinamikájában az előző év első negyedévéhez képest. A szántóföldi növénytermesztés hitelfelvétele 7,9 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi értéktől. Különösen a hosszú lejáratú forgóeszközhitel mérséklődtek, 3,3 milliárd forinttal. Az állattenyésztési ágazatban 3,0 milliárd forintos növekedés volt tapasztalható, melyet a szarvasmarha alágazat hiteleinek 3,7 milliárd forintos növekedése és a baromfi alágazat hiteleinek 0,5 milliárd forintos visszaesése okozott. Az állattenyésztési ágazat új hiteleinek belső szerkezetét tekintve a beruházási hitelek 2,8 milliárd forinttal, az egyéb éven belüli hitelek és egyéb hitelek

összesen 3,9 milliárd forinttal nőttek, míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 3,5 milliárd forinttal csökkentek.

- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelállomány 1,6 milliárd forinttal volt több, mint az egy évvel korábbi negyedévben.

4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része az állattenyésztési ágazat tevékenységét finanszírozta 2022. március 31-én**

milliárd HUF

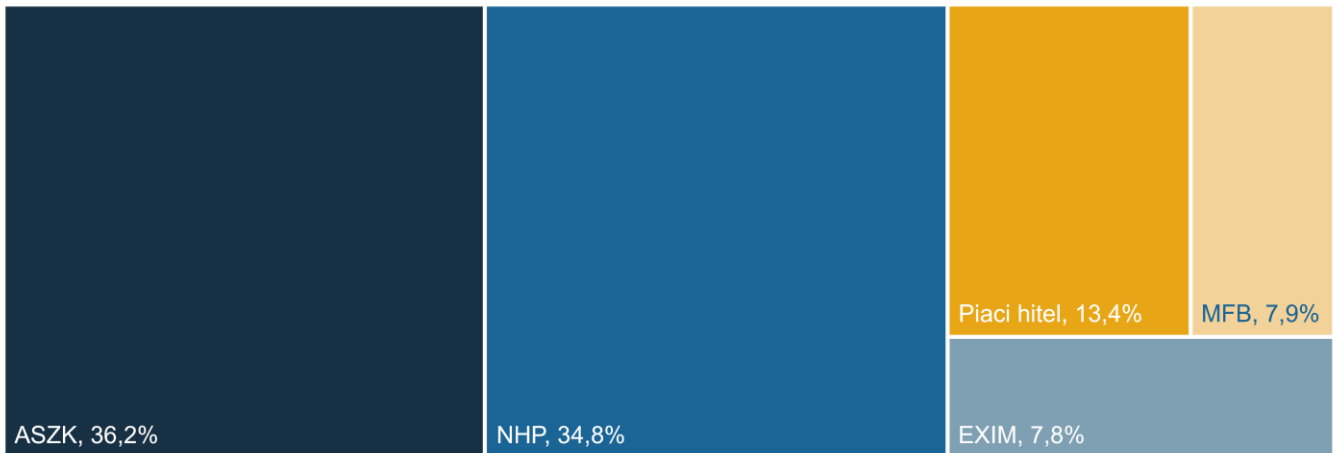
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	11,4	5,2	2,8	1,3	1,2	0,9
Állattenyésztés	20,7	5,7	4,0	1,2	5,6	4,2
ebből						
baromfi	5,9	2,0	0,8	0,5	2,1	0,5
sertés	5,9	2,2	1,7	0,1	1,9	0,0
szarvasmarha	8,3	1,3	1,5	0,5	1,3	3,7
Kertészet	4,4	1,4	2,1	0,3	0,5	0,2
ebből						
zöldségtermelés	2,2	1,0	0,3	0,2	0,5	0,2
Egyéb	7,2	5,5	1,0	0,6	0,1	0,0
Összesen	43,8	17,8	9,9	3,3	7,3	5,4

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok és társas vállalkozások hitelállományában a kedvezményes hitelek voltak túlsúlyban: a piaci hitelek aránya mindössze 13,4 százalékot tett ki 2022 első negyedévében (38. ábra).
- Kiemelkedő volt a támogatott hitelkonstrukciók közül az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel és a növekedési hitelprogramok fennálló állománya, előbbi a mezőgazdaság hitelállományának 36,2, utóbbi 34,8 százalékát adta 2022. március 31-én. Az Eximbank által finanszírozott hitelek részesedése a mezőgazdaságban 7,8 százalékos arányt képviselt, az MFB-hitelprogramokhoz köthető hitelállomány részesedése a mezőgazdaságban pedig 7,9 százalékot jelentett.

38. ábra: **A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők hitelállományának több mint 86 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

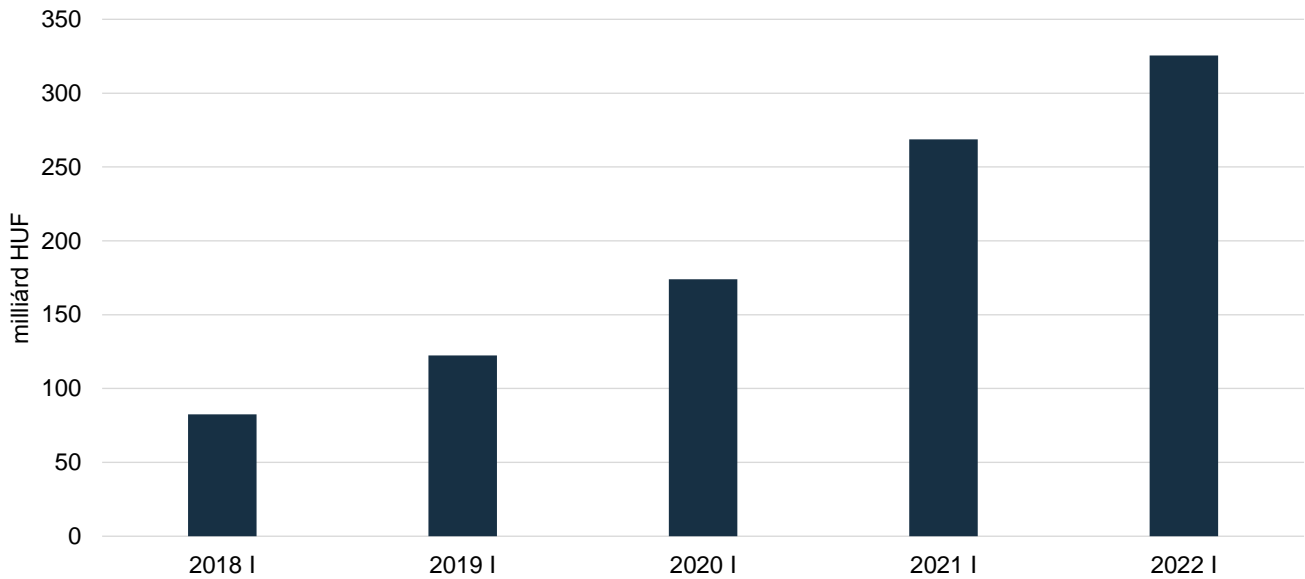
Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- A magyar agrárium rövid távú finanszírozásának stabilabbá tételét is szolgálja a Széchenyi Kártya Program, amely 2011-től érhető el az agrárvállalkozások számára.
- Az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel – ami lényegében mezőgazdasági célú szabad felhasználású folyószámlahitel – a mikro-, kis- és középvállalkozások, az őstermelők, valamint az őstermelők családi gazdaságai átmeneti likviditási problémáinak áthidalásához, váratlan kiadásai fedezéséhez járul hozzá. Az ASZK keretében az igénybevételi szabályok változásától (14/2020. (IV. 10.) AM rendelet), azaz 2020. május 15-től az agrárgazdaságban tevékenykedők továbbra is a megnövekedett hitelkeretösszeget, 200 millió forintot vehettek igénybe 2021-ben. Ez alól kivételt képeztek a fiatal mezőgazdasági termelők, amennyiben nem rendelkeznek lezárt üzleti évvel. Ez esetben az általuk felvehető hitelkeret összege nem haladhatja meg a 25 millió forintot. A hitelkeret futamideje 1, 2 vagy 3 év. A hitel fő biztosítója az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása. A hitelkeret további előnye, hogy – 50 millió forint alatt – tárgyi biztosíték nélkül is, gyors és egyszerűsített hitelbírálat mellett igényelhető.
- A KAVOSZ Zrt. az agrárvállalkozások számára beruházási hitelcélok megvalósításához, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz-beszerzéshez az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel GO! konstrukcióval nyújt segítséget. Az államilag támogatott, fix kamatozású konstrukció keretében akár 1 milliárd forint hitelösszeg is igényelhető, legfeljebb 10 éves futamidőre. A vállalkozásnak a beruházási költség legalább 10 százalékának megfelelő önerővel kell rendelkeznie. Az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel GO!-hoz biztosított állami kamat- és kezelési költségtámogatásnak köszönhetően a vállalkozás által fizetendő nettó üzleti kamat fix 1 százalék/év, ami a zöld, fenntartható és technológiaváltást szolgáló hitelcélokra irányuló hitelkérelmek esetén még ennél is alacsonyabb, 0,5 százalék/év³.
- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2022 első negyedévében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK Folyószámlahitel keretein belül benyújtott hiteligénye, azonban a növekedés üteme az előző év azonos időszakához képest lassult. A szerződések száma 15,6 százalékkal 29 392 darabra, a leszerződött összeg 21,1 százalékkal 325,6 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest (39. ábra).

³ Forrás: <https://www.kavosz.hu/hitelek/agrar-szechenyi-beruhazasi-hitel-go/> Letöltés: 2022. június 22.

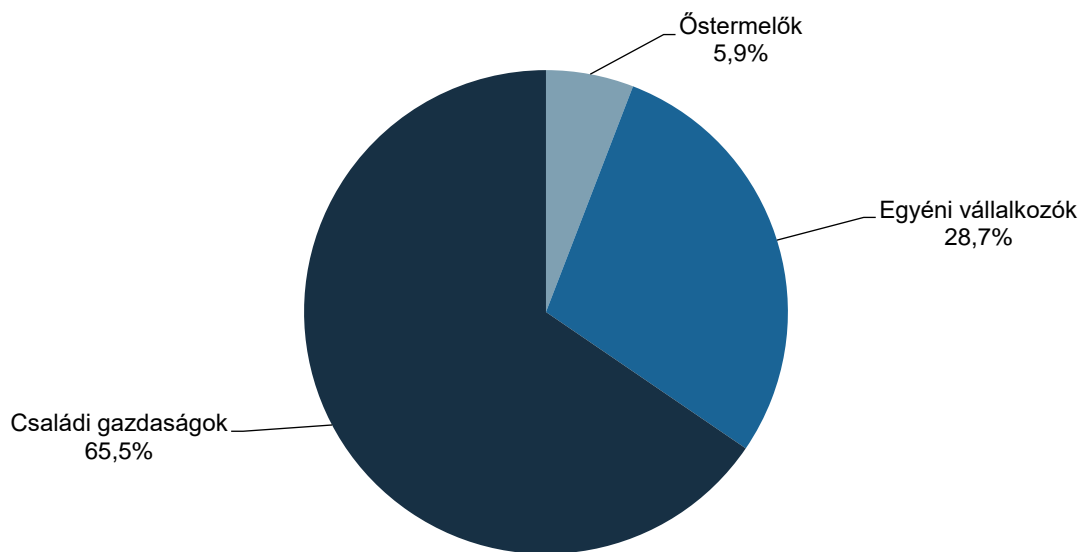
39. ábra: **A mezőgazdaság Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete több mint 20 százalékkal növekedett 2022 első negyedében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK-folyószámlahitel keretösszegéből 225,4 milliárd forint, a társas vállalkozások a hitelállományból 100,2 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021. március 31-én.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelállományának túlnyomó többsége a családi gazdaságokhoz, 28,7 százaléka az egyéni vállalkozókhoz, 5,9 százaléka pedig az őstermelőkhöz került (40. ábra).

40. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének kétharmadát a családi gazdaságok igényelték 2022 első negyedében**

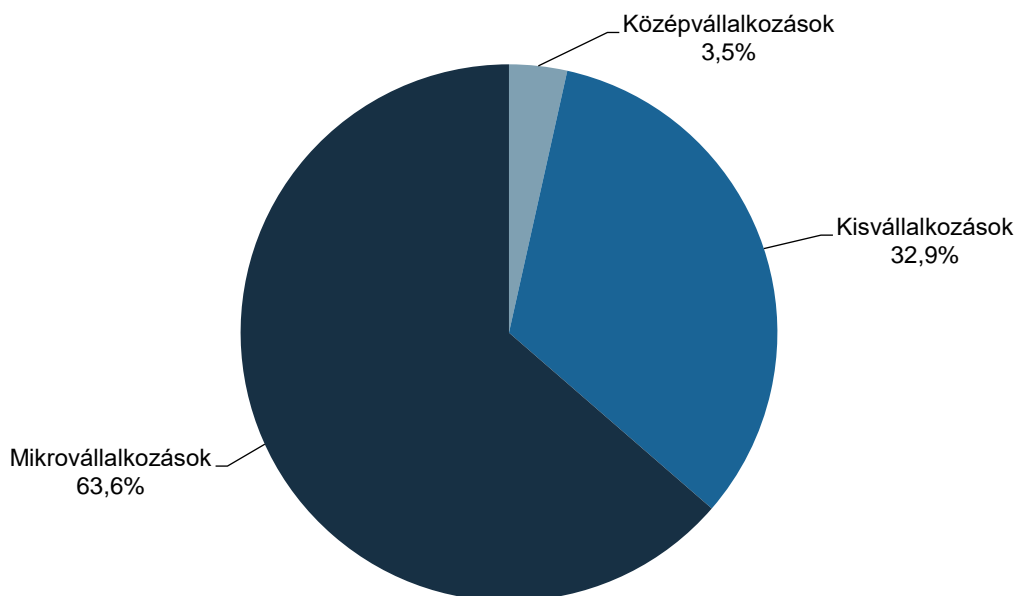

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik. Az egyéni gazdaságok körében elenyésző számban ugyan, de voltak olyan gazdaságok, amelyek esetében a gazdálkodási formába való besorolásra nem nyílt lehetőség.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb hitelállománnyal továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 63,6 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány közel egyharmadát tudhatták magukénak. A középvállalkozások részesedése mindössze 3,5 százalék volt 2022 első negyedévében (41. ábra).

41. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel kétharmadát a mikrovállalkozások igényelték 2022. március 31-ig**

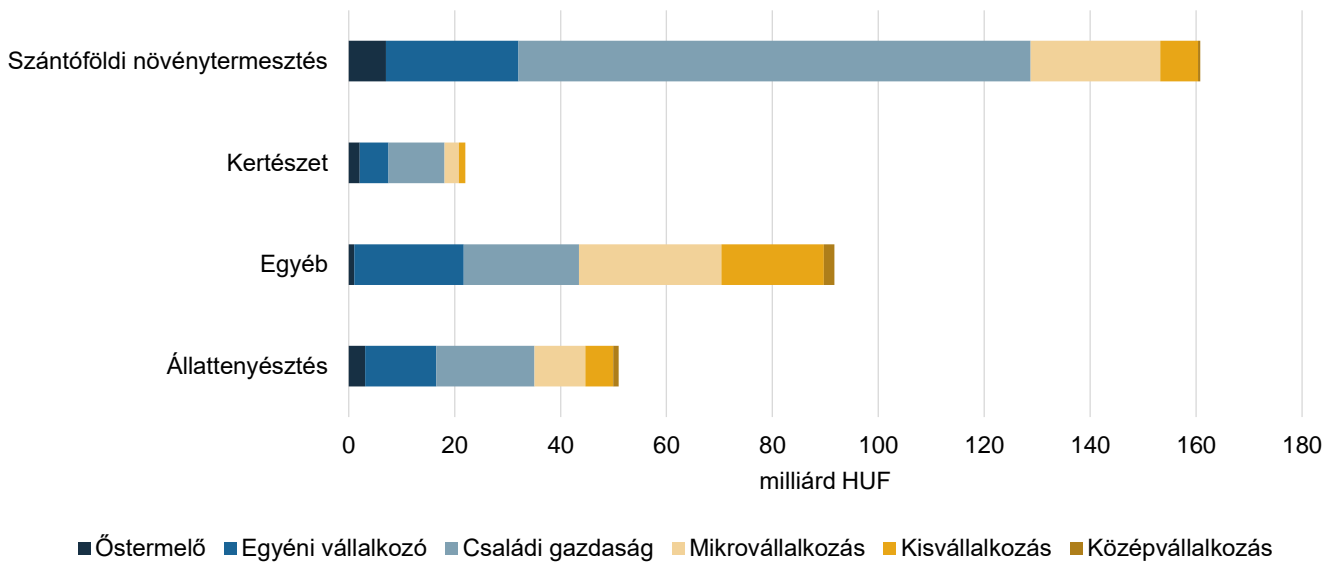

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások ASZK-folyószámla hitelkerete 23,8 százalékkal volt nagyobb, mint egy évvel korábban, ezáltal a hitelkeret összege a 160 milliárd forintot is meghaladta 2022 első negyedévének végén (42. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztők közül kiemelkedő a családi gazdaságok által leszerződött 96,7 milliárd forintos összeg, amely 24,3 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.

42. ábra: **Az Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretet a szántóföldi növénytermesztő családi gazdaságok igényelték elsősorban 2021. március 31-ig**

Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: növényi szaporítóanyag termesztése; vegyes gazdálkodás; növénytermesztési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; betakarítást követő szolgáltatás; vetési célú magfeldolgozás; vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; erdészeti, egyéb erdő-gazdálkodási tevékenység; fakitermelés; vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; erdészeti szolgáltatás.

Az egyéni vállalkozásoknál 42,3 millió forint esetében nem ismert a gazdálkodási forma, ezáltal az ábrán megjelenített érték eltér a teljes összegtől.

Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a monetáris politikai eszköztár elemeként 2013. június 1-jén indította el a Növekedési Hitelprogramot (NHP) a kis- és középvállalkozások hitelezésében megfigyelt zavarok enyhítése, a pénzügyi stabilitás megerősítése, valamint az ország külső sérülékenységének csökkentése érdekében. A koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása, a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében az MNB 2020. április 20-án elindította az NHP részét képező NHP Hajrá! konstrukciót 1500 milliárd forint keretösszeggel, melyet a Monetáris Tanács 2020. november 17-i döntésével 1000 milliárd forintra emelt. A program keretében a jegybank 0 százalékos kamatozású, legfeljebb 20 éves futamidejű refinanszírozási hitelt nyújt a hitelintézeteknek, amit azok egyrészt egy felülről korlátozott éves költség mellett kölcsön vagy pénzügyi lízing formájában továbbhiteleznek a KKV-knak, másrészt ugyanezen cél érdekében refinanszíroznak pénzügyi vállalkozásokat.⁴
- A Növekedési Hitelprogram Hajrá! konstrukció 2021. szeptember 30-án lezárult.⁵ A szóban forgó hitelprogram a mikro-, kis- és középvállalkozások hitelállományának (éves alapon) 21 százalékos növekedését jelentős mértékben támogatta. A hitelprogram keretszáma a 2021. év nyári hónapjaiban kimerült ugyan, azonban a szerződések fokozatos és folyamatos lehívása a program lezárulta után is támogatta a kkv-hitelpiacot.⁶
- A szóban forgó intézkedéseken túl a jegybank törlesztési moratóriumot hirdetett a Növekedési Hitelprogram (NHP) keretében folyósított hiteleknél is, és lehetővé tette a bankok

⁴ Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/nhp-hajra-termektajekoztato-2021-10-18-clean.pdf> Letöltés: 2022. június 22.

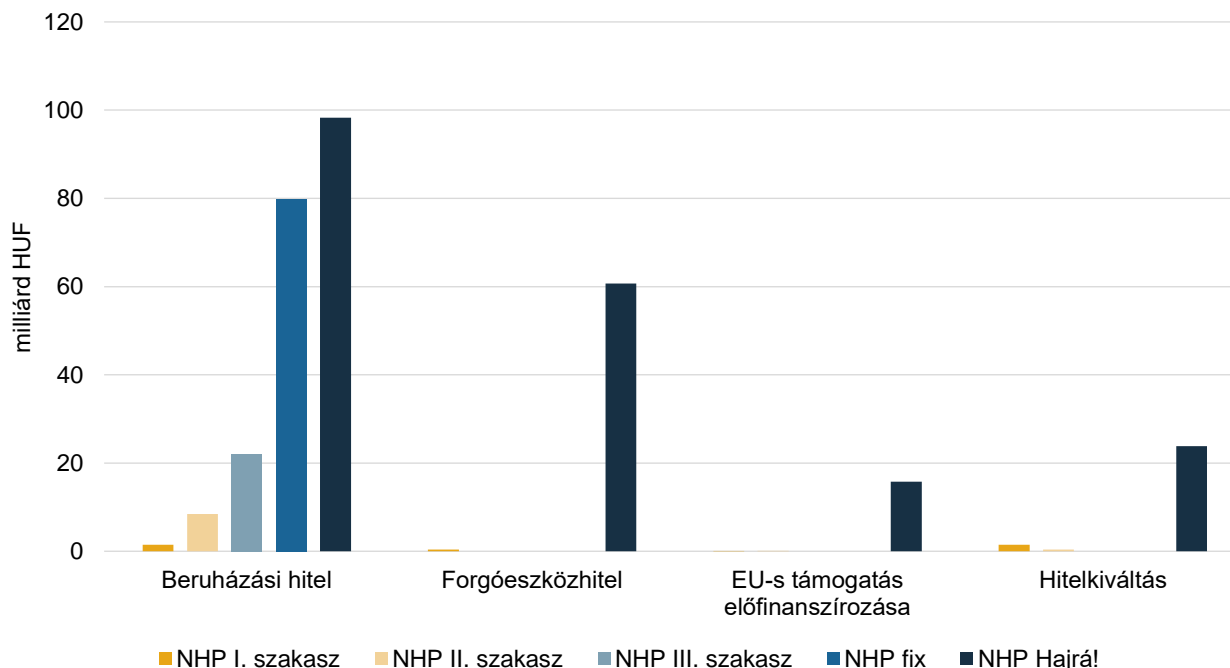
⁵ Forrás: <https://www.mnb.hu/nhphajra#tuti> Letöltés: 2022. június 22.

⁶ Forrás: MNB Hitelezési felmérés szeptember 30. <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok/hitelezesi-folyamatok-2021-szeptember>, Letöltés: 2022. június 22.

számára az NHP-s hitelek átstrukturálását, valamint a visszafizetés ütemezésének átalakítását.⁷

- Az NHP I–III. szakaszához kapcsolódóan a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 34,3 milliárd forintot tett ki 2022 első negyedévének végén, amelynek zöme, 93,3 százaléka beruházási hitelnek minősült (43. ábra).
- Az NHP fix konstrukció esetében a hitelállományt teljes egészében beruházási céllal folyósították. A hitelprogram fennálló állománya 79,9 milliárd forintot tett ki 2022. március 31-én.
- A mezőgazdasági vállalkozások NHP Hajrá! konstrukció keretében fennálló hitelállománya egy negyedév alatt 11,9 milliárd forinttal csökkent, 2022 első negyedévének végére 198,6 milliárd forintra mérséklődött. Az NHP Hajrá! hitelprogram keretében elsősorban éven túli hiteleket folyósítottak, a szóban forgó hitelállomány 80,1 százaléka hosszú lejáratú hitelnek minősült. A beruházási hitelek aránya 49,5 százalék volt 2022 első negyedévében.

43. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! konstrukció fennálló állománya 200 milliárd forint alá esett 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat. Az adatok a 2021. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 46,2 milliárd forint volt 2022. március 31-én, ami 28,4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket. Az NHP Hajrához kapcsolódóan 40,6 milliárd forintot folyósítottak (5. táblázat).

⁷ Forrás: MNB Gazdasági – pénzügyi válaszlépések az új koronavírusra. <https://www.mnb.hu/koronavirus#vallalati>, Letöltés: 2022. június 22.

5. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2019 és 2022 első negyedéve között**

milliárd HUF

Időszak		Mezőgazdaság			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2019	I	11,2	0,7		–
	II	10,3	0,7	0,8	–
	III	9,8	0,6	1,7	–
	IV	8,8	0,5	8,2	–
2020	I	8,4	0,5	11,0	–
	II	8,1	0,5	13,8	1,0
	III	7,9	0,5	–	8,0
	IV	6,6	0,5	–	19,5
2021	I	6,7	0,4	–	28,8
	II	6,6	0,4	–	38,5
	III	6,4	0,4	–	43,0
	IV	5,8	0,4	–	42,0
2022	I	5,2	0,3	–	40,6

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az MFB Csoport által a gazdaság újraindítására összehangolt hitel-, tőke- és garancia-program formájában 2020-ban biztosított 1500 milliárd forintból 2022-ben is igényelhettek forrást a vállalkozások az MFB Versenyképességi Hitelprogram keretében.⁸
- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium által indított hitelprogramok – MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – igénybevételét 2022-ben szintén meghosszabbították, ezáltal továbbra is kedvezőbb feltételekkel igényelhetnek forrást a kedvezményezettek. A refinanszírozási kölcsönszerződés és a hitelszerződés megkötésére 2022. december 31-ig van lehetőségük az agrárvállalkozásoknak.
- Az MFB Zrt. a pénzügyi vállalkozások részére refinanszírozási forrást biztosít két programon keresztül. Egyfelől a KAVOSZ Zrt. által koordinált Széchenyi Kártya Program részét képező Széchenyi Mikrohitel Konstruktó keretében történő hitelkihelyezésekhez biztosít forrást, másfelől pedig olyan mikrovállalkozások finanszírozásának segítését célozza, amelyek forrásigényét a kereskedelmi hitelintézetek, illetve kereskedelmi banki háttérrel nem rendelkező pénzügyi vállalkozások valamely oknál fogva (pl. magasabb kockázati profil, hosszabb futamidő) nem tudják, vagy nem megfelelően tudják kielégíteni. A Széchenyi Mikrohitel Refinanszírozási Program 100 milliárd forintos, az MFB Régió Versenyképességi Pénzügyi Vállalkozás Refinanszírozási Program ennél jóval kisebb, 5 milliárd forintos keretösszeggel került meghirdetésre.
- Az MFB Zrt. MFB Gazdaság Újjáépítési Hitel Programmal kíván hozzájárulni a hazai kis- és középvállalkozások közép- és hosszú távú finanszírozási lehetőségeinek javításához, ezáltal versenyképességük fenntartásához, illetve vállalkozásuk folyamatos fejlődéséhez. A program széles körű felhasználási lehetőséget biztosít, emellett tág körű finanszírozási forma, rugalmas törlesztési ütemezéssel, balloon típusú végtörlesztési lehetőséggel és

⁸ Forrás: <https://www.mfb.hu/>

alacsony saját erő-elvárással. A program keretében 200 milliárd forint áll a vállalkozások rendelkezésére 2022 tavaszának végéig.

- Az MFB Versenyképességi Hitelprogram a mikro-, kis-, közép- és nagyvállalkozások számára 1–10 milliárd forint értékben biztosít hitelösszeget beruházásra, forgóeszköz-finanszírozásra, hitelkiváltásra és részesedésvásárlás finanszírozására. A hitelprogram 150 milliárd forintos keretösszeggel került meghirdetésre. Kérelem benyújtására 2022 végéig van lehetősége a vállalkozásoknak.
- Az MFB Agrár Hitelprogram keretében további 100 milliárd forintos keretösszeg áll rendelkezésre azon hazai agrárvállalkozások, valamint erdészettel vagy erdészettel is foglalkozó vállalkozások számára, melyek sikeresen pályáztak vidékfejlesztési programoknál és érvényes támogatási okirattal rendelkeznek. Az MFB Zrt. nemcsak a támogatást finanszírozza elő, hanem a teljes projekt megvalósításához, valamint a kapcsolódó egyéb finanszírozási igényekhez is hitelt nyújt, ezáltal elősegítve a támogatott beruházás megvalósulását és üzembe helyezését. A hitelkérelem benyújtására 2025 végéig van lehetőség.
- Az MFB Zrt. piaci rést azonosított olyan erdészettel vagy erdészettel is foglalkozó potenciális ügyfelek finanszírozásában, melyek a VP5-8.1.1-16. kódszámú Felhívás kapcsán sikeresen pályáztak a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságánál, a VP5-8.4.1-16. kódszámú Felhívás esetén pedig olyan földhasználó hitelfelvevők, melyek támogatási kérelmet adtak be. Ugyanakkor ezen vállalkozások a támogatások teljes előfinanszírozásához nem rendelkeznek elegendő pénzügyi forrással, ezért részükre a támogatások megelőlegezése szükséges, azonban a kereskedelmi bankok nem biztosítanak számukra finanszírozást. Ezen vállalkozói kör számára létesítették az MFB Erdészeti Hitelprogramot 15 milliárd forint keretösszeggel, amely támogatás-előfinanszírozó hitel formájában biztosít forrást. A hitelkérelmek benyújtása 2021 végén zárult.
- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 71,1 milliárd forintot tett ki 2022. március 31-én, ami 4,4 százalékkal volt kisebb, mint egy évvel korábban (6. táblázat).
- A mezőgazdaság kedvezményes MFB-hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 69,7 százalék, azon belül is a mikro- és kisvállalkozások tudhatták magukénak a hitelösszeg zömét, 86,9 százalékát. A kedvezményes hitelállományból az állattenyésztési ágazat 11,5 százalékkal, a kertészeti ágazat 10,4 százalékkal részesedett.
- Az MFB-hitelállomány túlnyomó többségét a Földvásárlási hitelprogram keretében helyezték ki, amelynek fennálló állománya a mezőgazdaságban 63,1 milliárd forint volt 2021. március 31-én. Az MFB-hitelek közül a programokon kívüli forinthitel (10,1 milliárd forint), az egyéb, programhoz nem kapcsolódó követelésvásárlás (6,2 milliárd forint), valamint az MFB Krízis Hitel (559,8 millió forint) fennálló állománya volt még kiemelésre méltó.

6. táblázat: **Az MFB-hitelek 70 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2022. március 31-ig**

milliárd HUF

Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok			0,0		0,0
Társas vállalkozások	49,5	7,4	8,1	6,0	71,1
ebből					
Mikrovállalkozás	43,1	7,4	7,9	3,6	61,9
Kisvállalkozás	1,0	0,0	0,2	2,5	3,7
Középvállalkozás	4,2				4,2
Nagyvállalkozás	1,3				1,3
Összesen	49,5	7,4	8,1	6,0	71,1

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

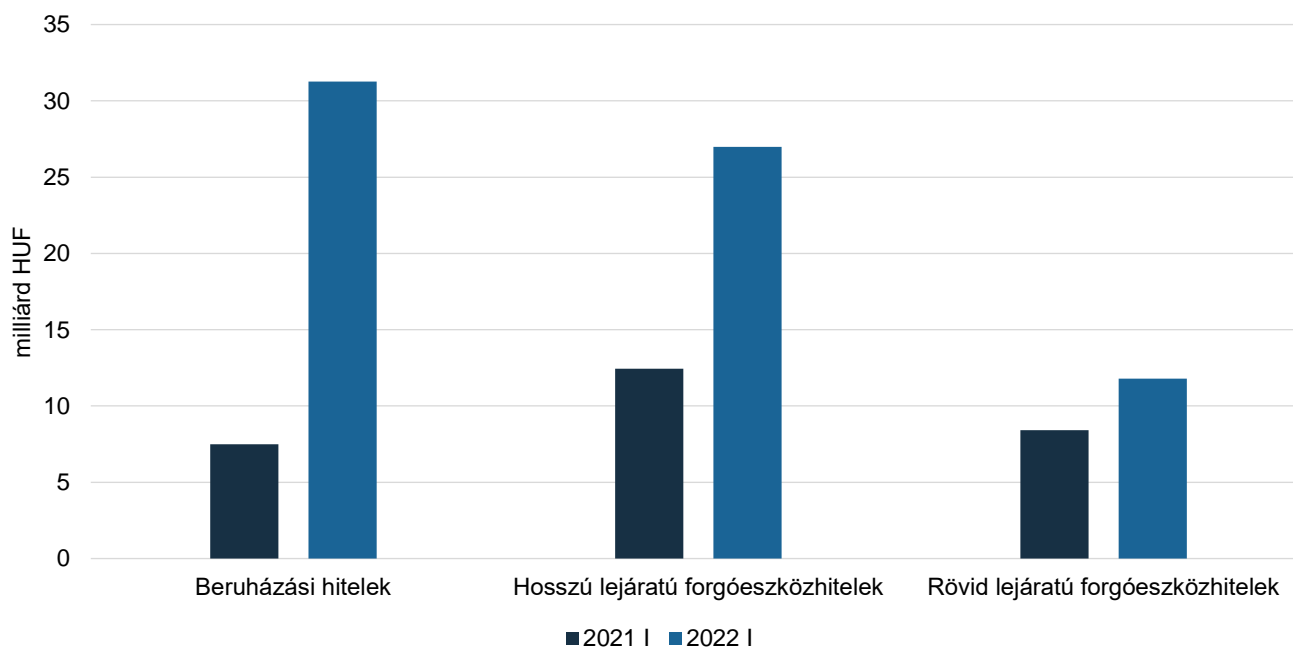
- A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) célja, hogy a magyar exportőrök számára hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat szolgáltatson. Az integrált keretek között működő bank és biztosító feladatot közös szervezetben és megjelenéssel, EXIM elnevezéssel végzi. Az EXIM arra törekszik, hogy lefedje az exporttevékenység teljes vertikumát a beszerzéstől a termelésen át az értékesítési folyamat támogatásáig. Az Eximbank export-előfinanszírozó termékeivel az exportteljesítést megelőző időszakra nyújt finanszírozást közvetlenül az exportőrök részére, illetve közvetett módon, hitelintézeteken keresztül refinanszírozási hitel formájában. Az export-utófinanszírozás az exportteljesítést követő időszakot jelenti, lehetőséget teremtve az exportőrnek, hogy a vevője részére halasztott fizetési feltételeket biztosíthasson, miközben a teljesítést követően azonnal hozzájut annak ellenértékéhez.
- Az Eximbank a koronavírus-járvány okozta válsághelyzet megszüntetésére 2020-ban létrehozta az EXIM Kárenyhítő Programcsomagot az exportáló, a nekik beszállító, továbbá az exportra készülő vállalkozások számára. A programcsomag három pillérből állt. Az EXIM Kárenyhítő Hitelprogram kedvezményes, fix kamattal kínált forgóeszközhitelt legfeljebb 3, valamint beruházási célú hitelt maximum 6 évre. A Hitelfedezeti Program 2020 legfeljebb 3 éves futamidejű forgóeszközhitel és legfeljebb 6 éves futamidejű beruházási hitelfelvétel esetén államilag garantált készfizető kezességet nyújtott hitelfedezetként. A Hitelbiztosítási Program pedig az exportvevőkkel szembeni rövid lejáratú vevőköveteléseket biztosította, megvédve ezzel a magyar exportőröket a külföldi vevő nem-fizetési kockázatától. A szóban forgó programok közül a Hitelprogramra 2020. december 15-ig, a Hitelfedezeti Programra pedig 2021. június 15-ig lehetett igényt benyújtani, a Hitelbiztosítási Program keretében még 2022 első negyedévében is lehetőség volt szerződéskötésre.⁹
- Azon mikro-, kis- és középvállalkozások számára, amelyek 2020. február 1-jét követően nehéz helyzetbe kerültek, vagy a nettó árbevételük, üzemi vagy adózott eredményük főkönyvi kivonattal igazolhatóan csökkent, esetleg a megkezdett beruházásuk csúszott, Fordulat Beruházási Hitelt vehetnek igénybe legfeljebb 10 millió EUR/3,5 milliárd HUF

⁹ Forrás: <https://exim.hu/index.php>

értékben. A hitel kamattámogatott, fix kamatozású és rugalmas törlesztési feltételekkel rendelkezik. A hiteligénylést 2022. június 15-ig kezdeményezhették a kkv-k.

- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege közel két és félszeresére nőtt, ezáltal az állomány 28,4 milliárd forintról 70,1 milliárd forintra emelkedett egy év alatt (44. ábra).
- A növekedés a beruházási hiteleknél volt a legnagyobb mértékű, az állomány 7,5 milliárd forintról 31,3 milliárd forintra bővült 2022 első negyedévére.
- A hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya is dinamikusan emelkedett, összege több mint kétszeresére nőtt az előző év azonos időszakához képest (12,4 milliárd forintról 27,0 milliárd forintra emelkedett). A rövid lejáratú forgóeszközhitel növekedése szerényebb mértékű (+3,4 milliárd forint) volt.

44. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya mintegy két és félszeresére nőtt a mezőgazdaságban 2022 első negyedévében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A Covid-19-járvány kitörése miatt megnövekedett működési kockázatok negatívan hatottak a bankok hitelezési hajlandóságára, ezáltal felértékelődött a kezességvállalás szerepe.
- Az Európai Bizottság 2020 májusában elfogadta az AVHGA Krízis Agrárgarancia Programját, amely alapján a szervezet a koronavírus-járvány gazdasági hatásainak enyhítése céljából több mint 112 milliárd forint hitelállományhoz nyújthat kezességet a 100 milliárd forintos (314 millió euró) keretösszegű programból kis- és középvállalkozásoknak minősülő, elsősorban az agrárgazdasághoz¹⁰ kötődő vállalkozások kereskedelmi banki

¹⁰ Mezőgazdaság, élelmiszer-feldolgozás, valamint szélesebb mezőgazdasági és biogazdasági értéklánc.

hiteleihez.¹¹ A 2020. június 1-jétől induló konstrukció egyfelől az agrár- és élelmiszeripari, másfelől a vidéki mikro-, kis- és középvállalkozások hitelhez jutási feltételeinek javítását célozza az eddiginél magasabb, akár 90 százalékos alapítványi kezességvállalási mérték és 90 százalékos állami viszontgarancia mellett, amelynek eredményeképpen a hitelért folyamodóknak nincs szüksége további fedezetre, valamennyi érintett vállalkozás hozzájuthat a likviditási problémák kezelését szolgáló hitelhez.¹² A kezességvállalási szerződés megkötésére kezdetben 2020. december 31-ig volt lehetőségük a vállalkozásoknak, azonban ezt meghosszabbították, így a vállalkozásoknak 2022. június végéig van lehetőségük élni a kezességvállalással. A meglévő kezességi termékek mellett az AVHGA célul tűzte ki a 4256 milliárd forintos agrárfejlesztési támogatási csomag banki finanszírozásának minél gyorsabb és hatékonyabb megvalósításának segítségét, illetve részt vesz a Közös Agrárpolitika 2021–2022-es átmeneti időszakában a Vidékfejlesztési Programban (VP) meghirdetésre kerülő pályázati konstrukciók finanszírozásában is. Az alapítvány a hiteltörlesztési moratórium lejárta után is fizetési gondokkal küzdő vállalkozások adósságrendezésében is segítséget nyújt.¹³

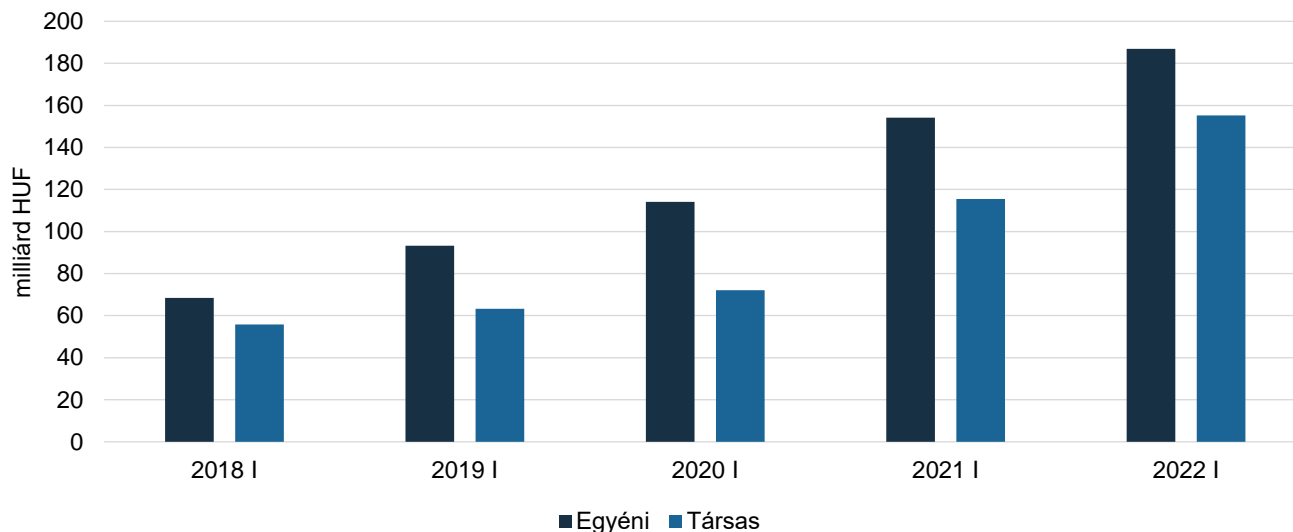
- A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a Kormány 1170/2020. (IV. 21.) Korm. határozata alapján a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. által kidolgozásra került a Garantiqa Krízis Garanciaprogram 500 milliárd forintos keretösszeggel. A program egyedi feltételrendszerrel és magasabb, legfeljebb 90 százalékos mértékű kezességvállalással biztosít lehetőséget a mikro-, kis- és középvállalkozások, továbbá nagyvállalatok számára folyószámlahiteleikhez, forgóeszköz- és beruházási hiteleikhez a világválság negatív hatásainak enyhítésére. A kezességvállalási programban minden állami támogatásoknál megszokott iparág részt vehet.¹⁴
- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető, ami 2022 első negyedében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 26,9 százalékkal, 72,5 milliárd forinttal haladta meg az előző évit, ezáltal 342,1 milliárd forintra nőtt.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok részesedése tovább csökkent, az egy évvel ezelőtti 57,2 százalékról 54,6 százalékra mérséklődött. Ennek hátterében az áll, hogy a társas vállalkozások garantált hitelállományának növekedési üteme az egyéni gazdaságokét meghaladta, előbbi 34,4, utóbbi 21,3 százalék volt. A növekedés értékben is a társas vállalkozásoknál volt nagyobb, 39,7 milliárd forint, miközben az egyéni gazdaságok 32,8 milliárd forinttal növelték garantált hitelállományukat 2022 első negyedében (45. ábra).

¹¹ Forrás: European Commission (2020): State aid: Commission approves €314 million Hungarian guarantee scheme to support SMEs active in the agri-food value chain during the coronavirus outbreak. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_828

¹² Forrás: <https://avhga.hu/wp-content/uploads/2020/06/KKV-14evf-3szam-MM.pdf>

¹³ Forrás: <https://avhga.hu/a-gazdasag-ujrainditasa-az-avhga-szerepvallalasaival/>

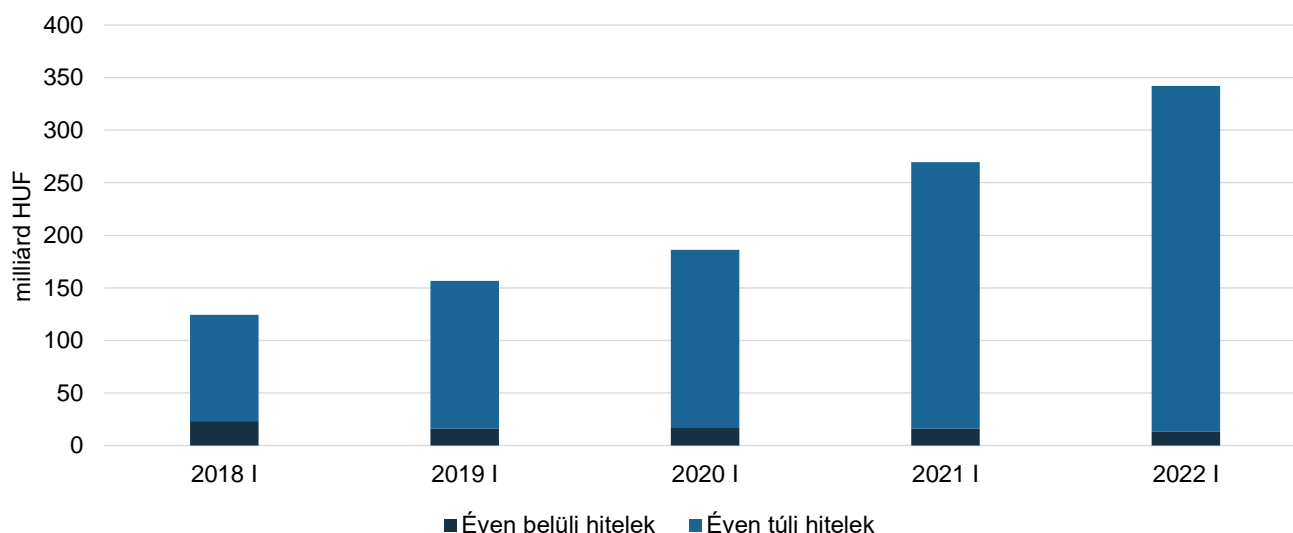
¹⁴ Forrás: <https://garantiqa.hu/krizis-garanciaprogram/>

45. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások garantált hiteleinek növekedési üteme meghaladta az egyéni gazdaságokét 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,7–76,2 százalék volt 2022 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya 29,7 százalékkal 328,5 milliárd forintra nőtt. Azon belül is a beruházási hitelek összege bővült nagyobb mértékben, 60,0 százalékkal (40,6 milliárd forinttal) 108,4 milliárd forintra, miközben a hosszú lejáratú forgóeszközhitel szintén jelentősen, 18,6 százalékkal (34,5 milliárd forinttal) 220,1 milliárd forintra emelkedtek.
- Az éven belüli garantált hitelek értéke az előző évi értékhez képest 16,4 százalékkal csökkent, ezáltal 13,6 milliárd forintra mérséklődött (46. ábra).

46. ábra: **A mezőgazdaságban az éven túli garantált hitelek aránya tovább nőtt 2022 első negyedében**

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,7–76,2 százalék volt 2022 első negyedévének végén.

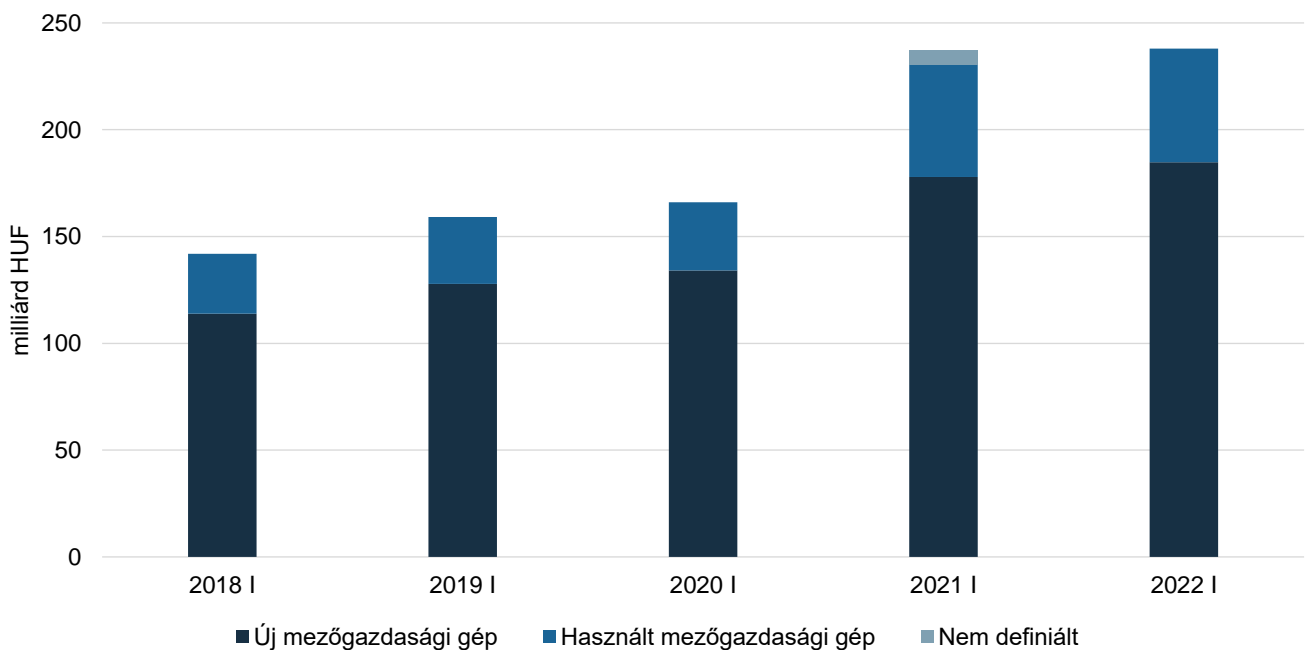
Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkekintlévősége az elmúlt öt évben fokozatosan bővült, 2022 első negyedévének végére elérte a 237,9 milliárd forintot. Ez az összeg azonban csupán 0,9 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét.
- A legnagyobb ütemű növekedés az új mezőgazdasági gépek lízingelt állományában volt megfigyelhető, amely 3,8 százalékkal nőtt egy év alatt. Ez értékben 6,8 milliárd forintot jelentett, ami jelentősen meghaladta a használt gépek 0,8 milliárd forintos állománygyarapodását. A folyamatokat árnyalja azonban, hogy a korábban a használt, illetve az új mezőgazdasági gép kategóriába nem besorolható, nem definiált gép kategória – ami az előző év azonos időszakában 6,7 milliárd forintos nagyságrendet képviselt – vélhetően átcsoportosításra került a szóban forgó osztályokba.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő, és arányuk egy év alatt kismértékben, 77,6 százalékra emelkedett (47. ábra).

47. ábra: **Az új mezőgazdasági gépek állománynövekedése értékben meghaladta a használt gépeket 2022 első negyedévében**

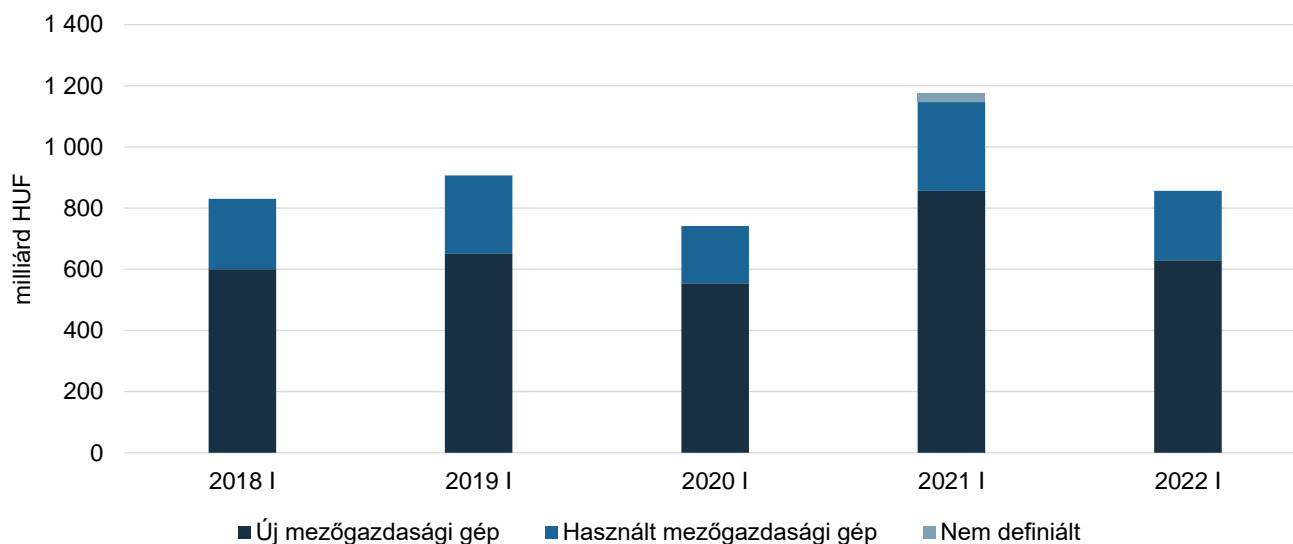

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tőkekintlévőségek emelkedésével ellentétben a lízingszerződések száma csökkent, 27,1 százalékkal maradt el az előző év azonos időszaki értékétől, ezáltal 857 darabra mérséklődött 2022 első negyedévének végére. Mindhárom kategóriában csökkenés volt tapasztalható. A legnagyobb visszaesés az új mezőgazdasági gépeknél jelentkezett, amelyekre 26,6 százalékkal kevesebbet, összesen 629 szerződést kötöttek, emellett a használt mezőgazdasági gépekre kötött lízingszerződések száma 21,4 százalékkal 228 darabra mérséklődött. A nem definiált szerződések (amelyekről nem lehet megállapítani, hogy új vagy használt mezőgazdasági gépre vonatkoztak-e) száma nullára csökkent 2022. március 31-re.

- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya a korábbi évi 72,9 százalékról 73,4 százalékra emelkedett, miközben a használt gépeké 24,7 százalékról 26,6 százalékra nőtt (48. ábra).

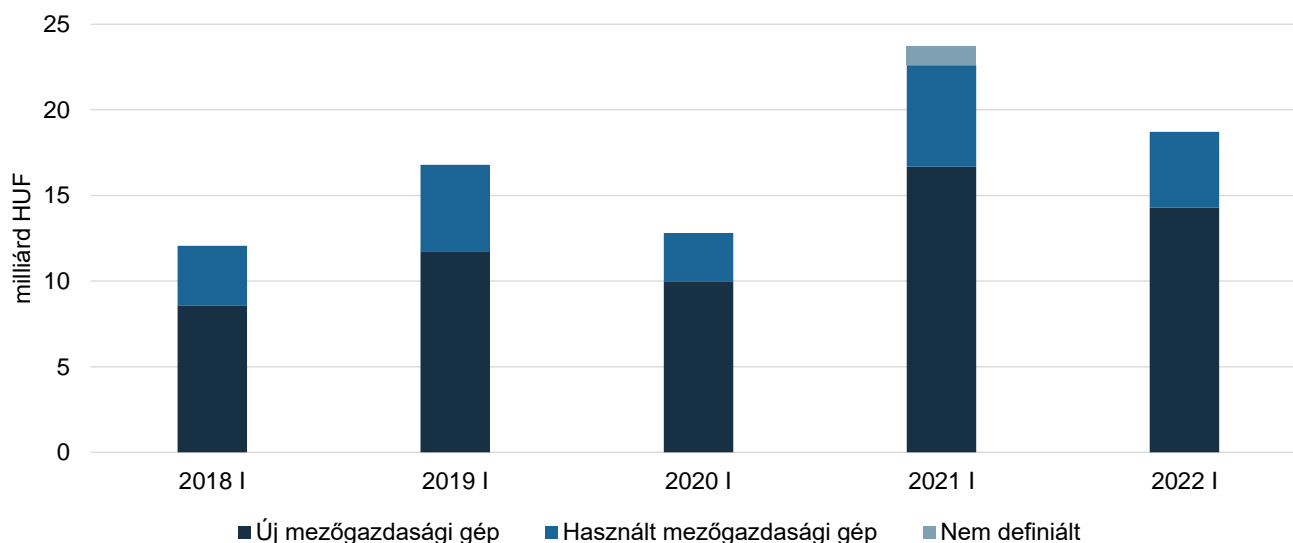
48. ábra: **A lízingscégek mezőgazdasági szerződéseinek száma mérséklődött 2022 első negyedévében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingscégek által finanszírozott összeg 21,0 százalékkal visszaesett, értékben 23,7 milliárd forintról 18,7 milliárd forintra csökkent. A mérséklődés mindhárom kategóriát jellemezte. Az új gépek esetében a csökkenés 14,4 százalékos volt 14,3 milliárd forintra, a használt mezőgazdasági gépek esetében pedig 25,1 százalékos volt 4,4 milliárd forintra (49. ábra).

49. ábra: **A lízingscégek mezőgazdasági kihelyezései mérséklődtek 2022 első negyedévében**

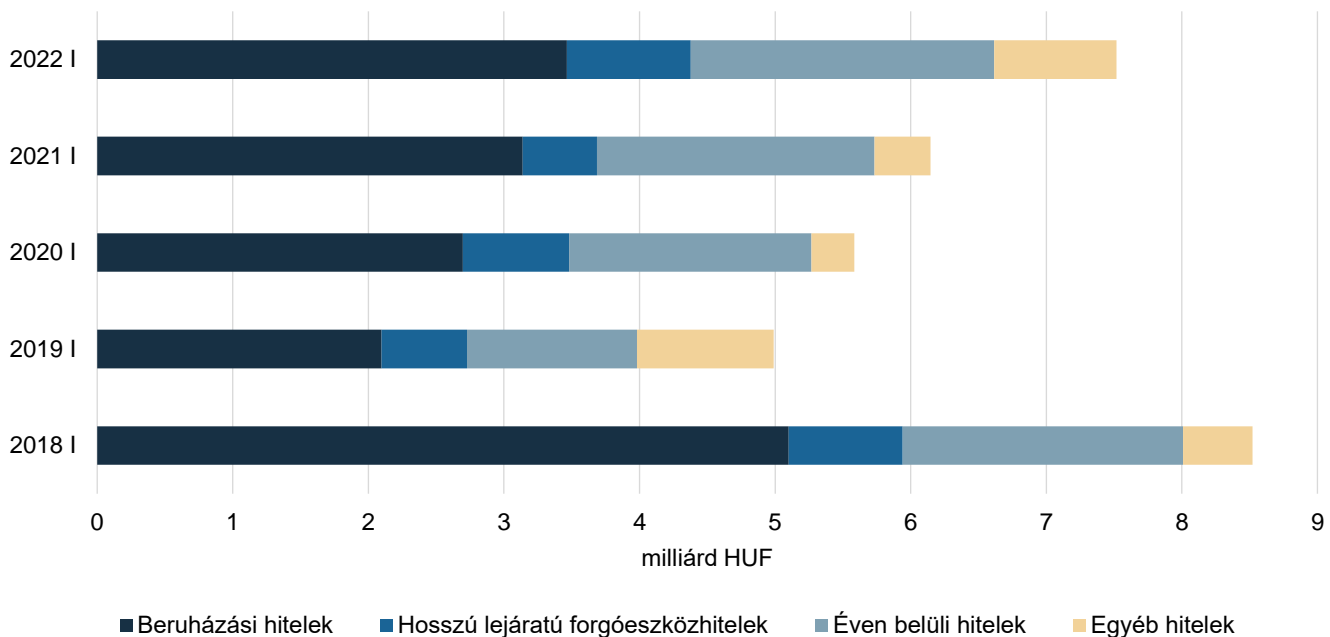

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozásainak 7,5 milliárd forintos hitelállománya 22,3 százalékkal, 1,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét. Mind a négy kategóriában kismértékű értéknövekedés volt tapasztalható.
- A piaci hitelek részesedése 55,1 százalékról 43,5 százalékra mérséklődött, ezáltal a kedvezményes hitelek nagyobb arányt képviseltek az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományában az egy évvel korábbi azonos negyedév értékéhez képest.
- A beruházási hitelek részesedése 5,0 százalékponttal 46,1 százalékra mérséklődött, a rövid lejáratú hitelek aránya is 3,5 százalékponttal 29,8 százalékra csökkent az ágazatban. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel és az egyéb hitelek arányánál is növekedés jelentkezett, előbbi 3,3 százalékponttal, utóbbi 5,3 százalékponttal nőtt (50. ábra).
- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke 0,8 milliárd forintot tett ki 2022 első negyedévének végén. Ez az összeg 0,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. A hitelek túlnyomó többségét, 80,8 százalékát egyéb éven belüli forinthitel formájában folyósították.

50. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelei mindegyik kategóriában növekedtek 2022 első negyedévében**

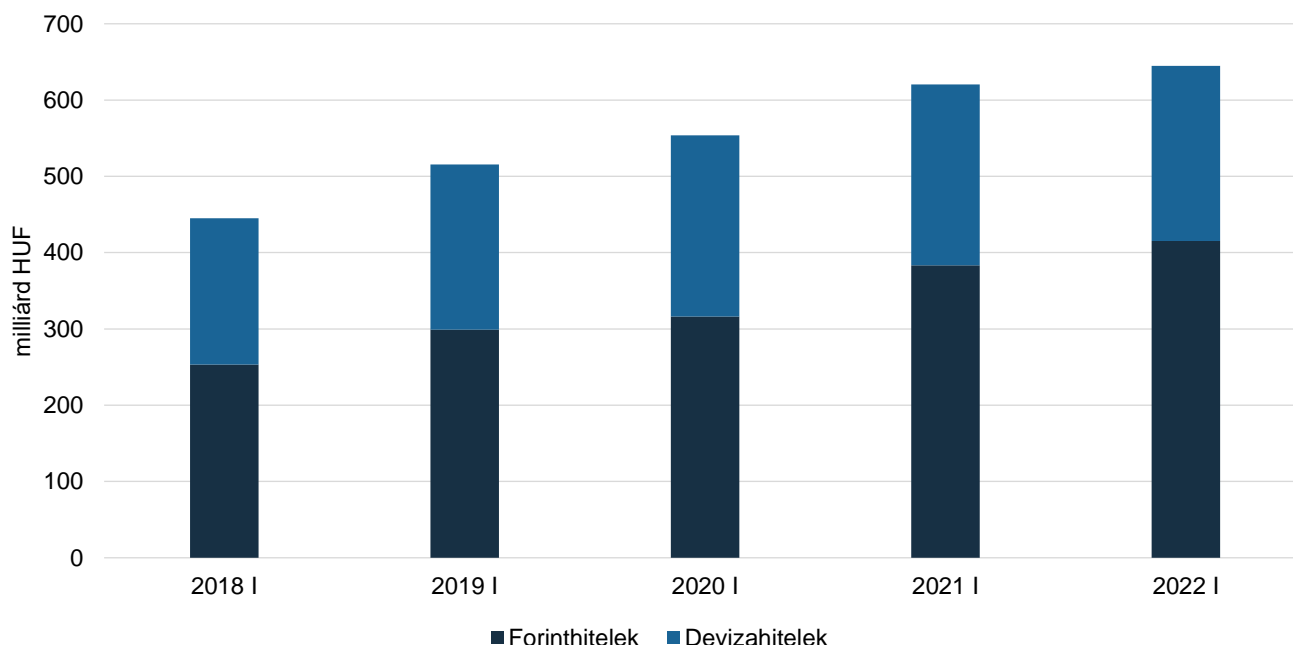

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya az elmúlt öt évben fokozatosan növekedett, 2022 első negyedévének végére pedig elérte a 644,6 milliárd forintot, ami az előző év azonos időszakához képest 3,9 százalékos növekedésnek felelt meg (51. ábra).
- Az élelmiszeriparban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományán belül a forinthitelek növekedése volt megfigyelhető (+8,3 százalék). Ezzel ellentétben a devizahitelek állománya 3,3 százalékkal csökkent. A forinthitelek állománya 31,7 milliárd forinttal emelkedett a vizsgált időszakban, míg a devizahiteleknél 7,7 milliárd forintos mérséklődés következett be. Mindezek eredményeképpen a forinthitelek hitelállományból való részese-
dése kismértékben, 2,6 százalékponttal emelkedett.

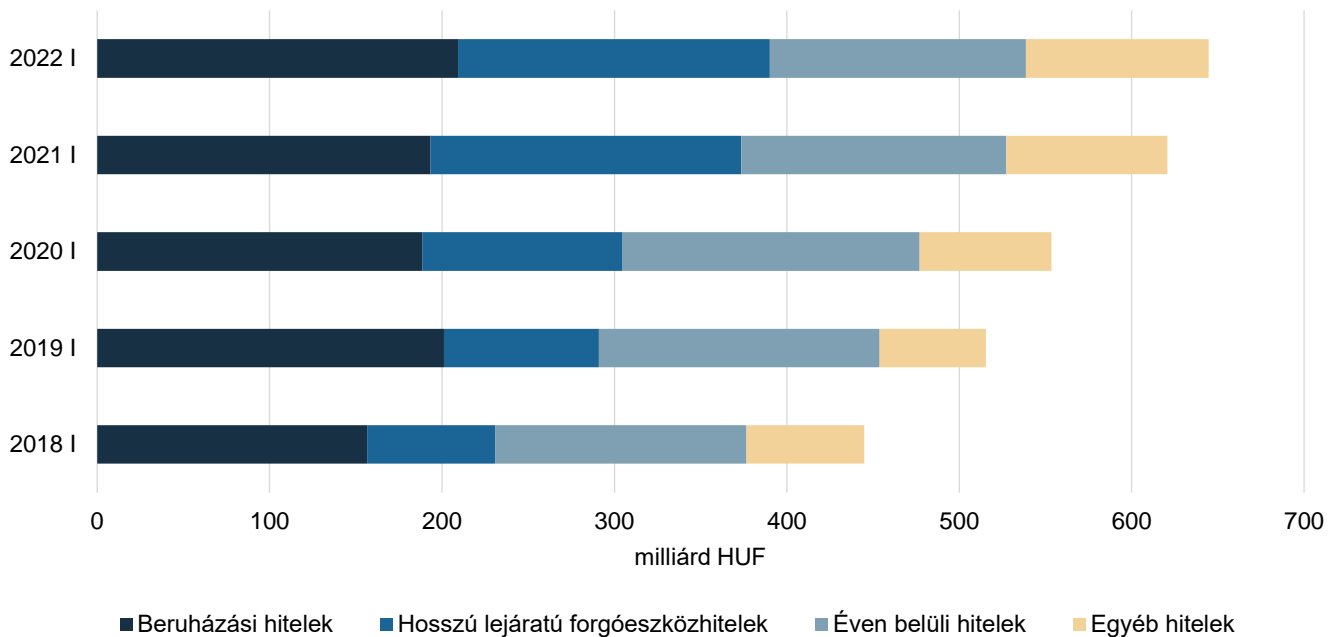
51. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelei tovább emelkedtek 2022 első negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának növekedése leginkább az egyéb hiteleknél volt kiemelkedő, 13,7 százalékos emelkedéssel. Ezt követte a beruházási hitelek 8,2 százalékos, 209,2 milliárd forintra történő bővülése, azonban a hosszú lejáratú forogésköz-hiteleknél csupán 0,4 százalékos növekedés történt. Az éven belüli hitelek állománya pedig 3,4 százalékkal 148,5 milliárd forintra mérséklődött (52. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése a teljes hitelállományból 0,3 százalékponttal 60,5 százalékra nőtt.

52. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában az egyéb hitelek növekedése volt számottevő 2022 első negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának legnagyobb részét, 26,4 százalékát az egyéb élelmiszeripar szakágazatban tevékenykedők tudhatták magukénak. Ezt követte 12,6 százalékos részaránnyal az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat, valamint 9,8 százalékkal a húsfeldolgozás, -tartósítás és 9,3 százalékkal a malomipari termék gyártása szakágazat. A baromfihús-feldolgozás, tartósítás, valamint az olaj gyártása és a haszonállat-eledel gyártása szakágazatok részesedése egyaránt 5,0 százalékot meghaladó, de 8,0 százalékot el nem érő mértékű volt.
- Az Agrárminisztérium adatgyűjtésében a 2020. évtől külön soron szereplő szőlőbor termelése szakágazat az élelmiszeripari társas vállalkozásainak hitelállományában 4,7 százalékos részesedéssel bírt az első negyedév végén, és ez az előző év ugyanezen időszakához képest kismértékű, 0,2 százalékpontos csökkenést jelzett.
- A teljes hitelállomány 24,0 milliárd forinttal bővült. Ezen belül a legnagyobb mértékben a húsfeldolgozás, -tartósítás, valamint a malomipari termék gyártása és az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatok hitelállománya emelkedett, az előző év azonos időszaki értékéhez képest mindhárom esetben több mint 12 milliárd forinttal. A húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban a beruházási hitelek növekedése volt kiemelkedő (+15,4 milliárd forint), a malomipari termék gyártása és az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatokban pedig a hosszú lejáratú forgóeszközhitel játszott meghatározó szerepet, előbbi esetben 13,7 milliárd forintos bővüléssel, utóbbi esetben 7,7 milliárd forintos növekedéssel.
- A baromfihús feldolgozása, tartósítása és az egyéb élelmiszeripari szakágazat hitelállománya visszaesett. Előbbi 20,1 milliárd forinttal csökkent, melynek több mint a fele a beruházási hitelek mérséklődéséből származott, utóbbi 15,5 milliárd forinttal lett kevesebb, melyet a hosszú lejáratú forgóeszközhitel jelentős visszaesése magyarázott (7. táblázat).

7. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek közel egyharmadát a beruházási hitelek adták 2022 első negyedévében**

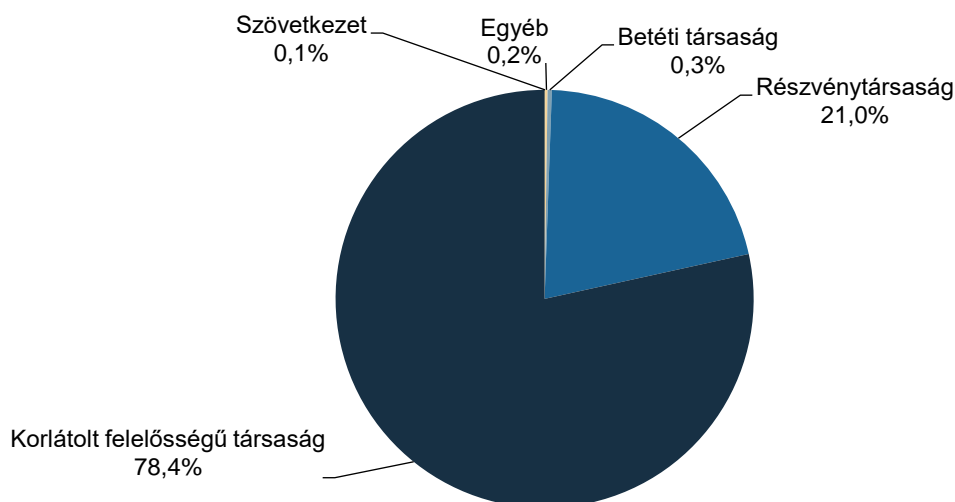
milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	63,3	40,7	8,4	4,7	4,5	5,0
Baromfi-húsfeldolgozás, -tartósítás	51,0	16,7	23,6	5,2	3,0	2,5
Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása	10,5	1,2	8,5	0,3	0,3	0,1
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	3,9	1,7	1,3	0,3	0,5	0,1
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	81,4	14,5	34,9	1,7	20,9	9,4
Olaj gyártása	47,2	4,8	0,8	10,6	0,1	30,9
Tejtermék gyártása	28,9	12,2	11,6	2,3	2,6	0,3
Malomipari termék gyártása	60,0	5,5	23,4	5,3	13,9	11,8
Kenyér, friss pékáru gyártása	31,3	19,6	4,2	2,4	3,7	1,4
Tésztafélék gyártása	16,4	5,0	5,3	6,0	0,0	0,0
Tartósított lisztesáru gyártása	8,3	3,5	2,0	0,4	1,5	0,9
Haszonállat-eledel gyártása	38,0	6,2	9,2	0,6	7,1	14,9
Hobbiállat-eledel gyártása	4,0	0,6	1,7	0,4	1,2	0,1
Szőlőbor termelése	30,1	10,0	9,1	4,7	3,6	2,8
Egyéb élelmiszeripar	170,3	66,9	36,8	11,1	29,4	26,0
Összesen	644,6	209,2	180,9	56,1	92,4	106,1

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 99,4 százalék volt 2022. március 31-én. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, valamint a szövetkezetek rendelkeztek (53. ábra).

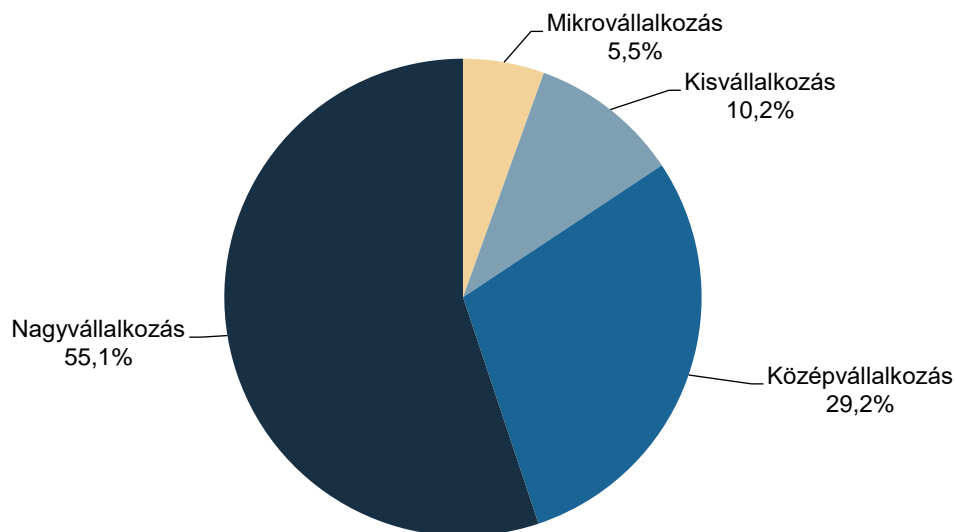
53. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2022 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának több mint felét a nagyvállalkozások adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 44,9 százalékot képviselt, ami 289,3 milliárd forintnak felelt meg.
- A hitelállomány közel egyharmadát adták a kkv-k körében a középvállalkozások, emellett a kisvállalkozások részesedése 10,2 százalékot, a mikrovállalkozásoké pedig 5,5 százalékot tett ki az adott év első negyedében (54. ábra).

54. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint fele a nagyvállalkozásokat finanszírozta 2022 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 2022 első negyedében 46,0 milliárd forintnyi új hitelt vettek fel, ami 20,7 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi értéktől. A legnagyobb mértékű visszaesés az egyéb hiteleknél történt 10,6 milliárd forinttal, ezt követte az egyéb éven belüli hitelállomány csökkenése 7,7 milliárd forinttal. Az új hitelösszeg zöme (65,3 százalék) továbbra is egyéb éven belüli hitel volt, és emellett a hosszú lejáratú hitelek képviseltek még nagyobb hányadot, a beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitel együttesen 22,4 százalékot (8. táblázat).
- Az új hitelek legnagyobb része, 21,9 százaléka az egyéb élelmiszeripar szakágazatba került, döntően egyéb éven belüli hitelek formájában. A legnagyobb növekedés is ezen szegmensnél volt megfigyelhető: az új hitelek értéke 3,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét.
- A szakágazatok közül leginkább a baromfi-hús feldolgozása, tartósítása szakágazatban tevékenykedő vállalkozások hitelei csökkentek, 2021 első negyedéhez képest 10,2 milliárd forinttal kisebb hitelösszeget vettek fel. E szakágazaton belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel és az egyéb éven belüli hitelek mérséklődése volt meghatározó.

8. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme egyéb éven belüli hitel volt 2022 első negyedében**

milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	5,4	0,3	0,9	0,8	3,4	0,0
Baromfihús-feldolgozás, -tartósítás	1,6	0,8	0,2	0,2	0,5	0,0
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	1,2	0,3	0,9	0,0	0,0	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	6,2	0,8	0,4	0,0	4,9	0,0
Olaj gyártása	1,6	0,2	0,1	0,0	0,2	1,1
Tejtermék gyártása	5,2	0,0	0,3	0,1	4,9	0,0
Malomipari termék gyártása	5,0	0,8	0,9	0,1	3,1	0,1
Kenyér, friss pékáru gyártása	1,4	0,5	0,5	0,3	0,0	0,2
Tésztafélék gyártása	1,7	0,1	0,1	1,5	0,0	0,0
Tartósított lisztesáru gyártása	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Haszonállat-eledelel gyártása	3,5	0,1	0,2	0,1	3,1	0,0
Hobbiállat-eledelel gyártása	1,8	0,0	0,1	0,0	1,7	0,0
Szőlőbor termelése	1,1	0,6	0,4	0,1	0,0	0,0
Egyéb élelmiszeripar	10,1	0,4	0,5	0,4	8,2	0,5
Összesen	46,0	4,9	5,4	3,7	30,1	2,0

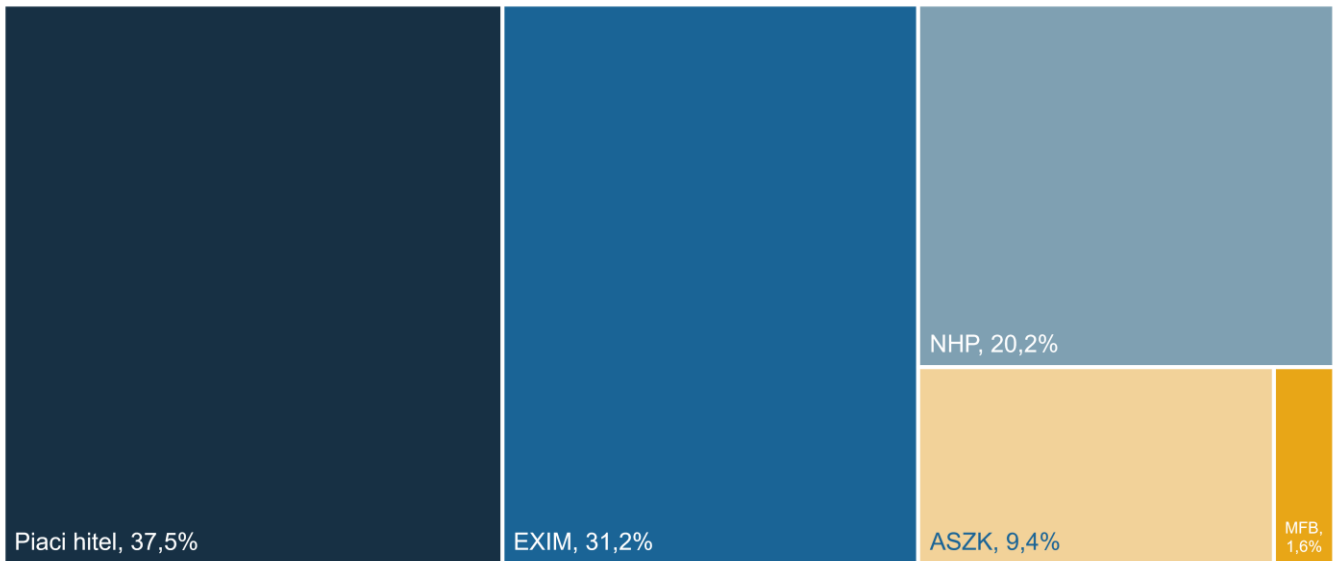
Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának több mint egyharmada (37,5 százaléka) piaci hitel volt 2022 első negyedében (55. ábra).
- Kiemelkedő volt az ágazatban a támogatott hitelkonstrukciók közül az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya, amely a hitelösszeg 31,2 százalékát adta 2022. március 31-én. Az NHP-hitelek állománya a szegmens hitelállományának 20,2 százalékát képezte. Az élelmiszeriparban kevésbé volt népszerű az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel, az ágazat hitelösszegéből mindössze 9,4 százalékos részesedéssel bírt.

55. ábra: **Az élelmiszeripari hitelek több mint 60 százaléka kedvezményes hitel volt 2022. március 31-én**

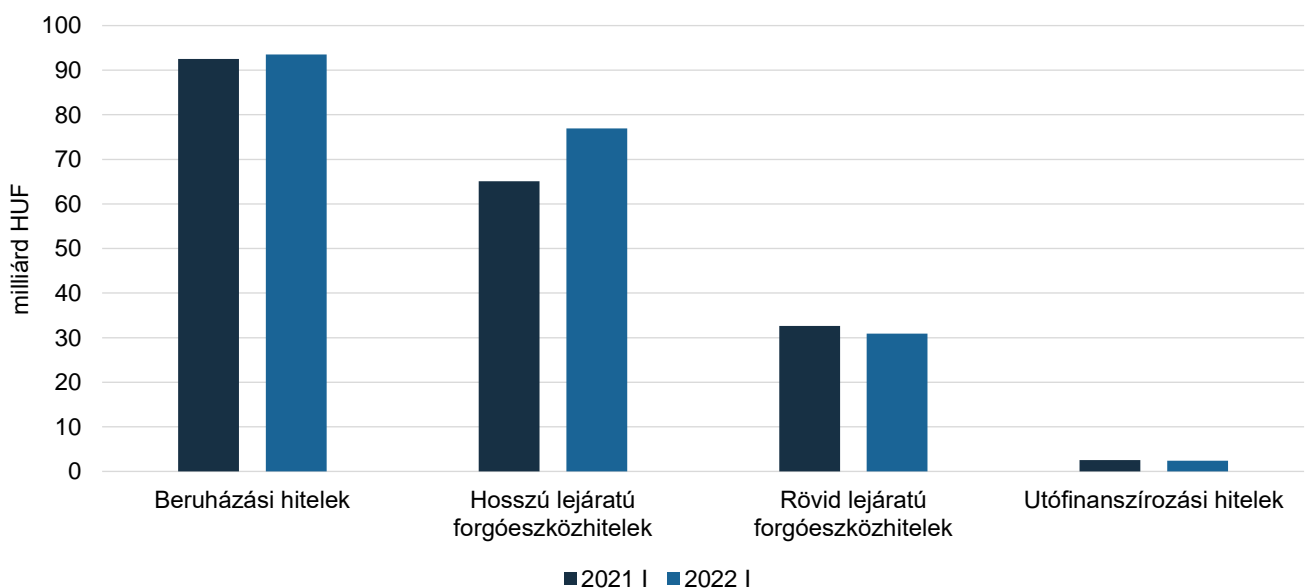
Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 5,7 százalékkal 203,8 milliárd forintra nőtt az egy évvel korábbi azonos negyedévhez viszonyítva (56. ábra). A növekedéshez a hosszú lejáratú forgóeszközhitel járult hozzá legnagyobb mértékben: állományuk 18,1 százalékkal, 11,8 milliárd forinttal emelkedett egy év alatt, a beruházási hitelek pedig további 1,0 milliárd forinttal nőttek.

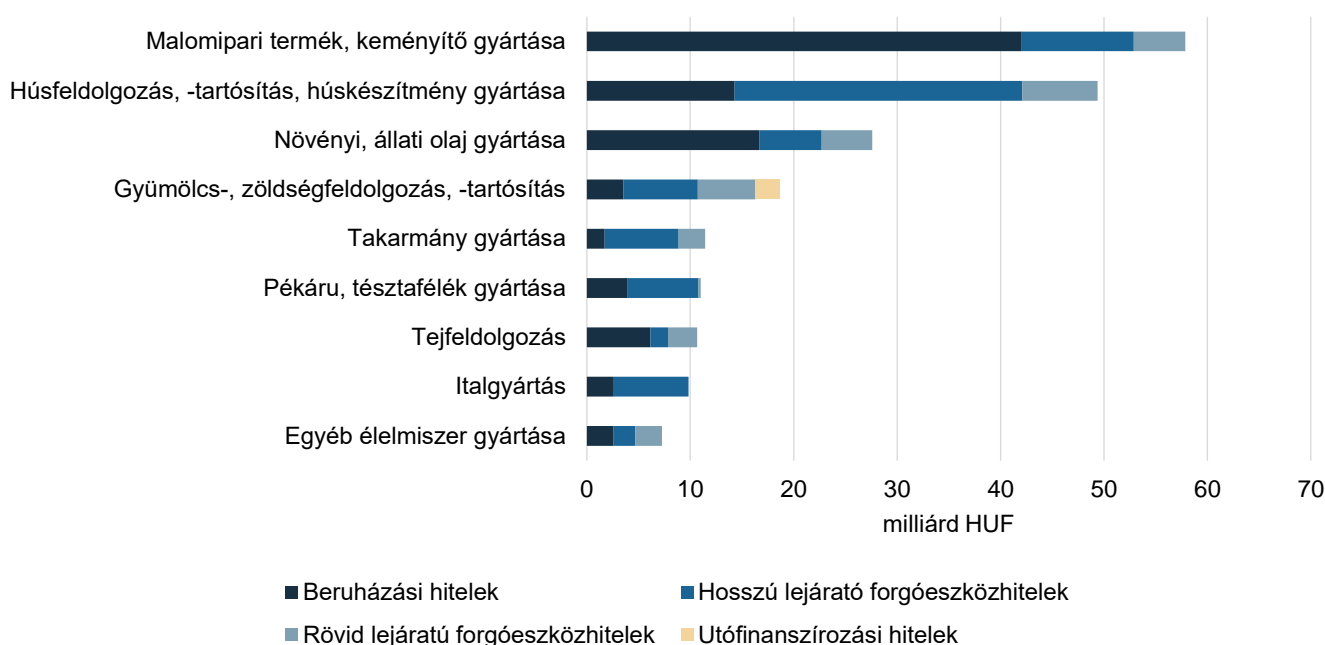
56. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei közül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel nőtt leginkább 2022 első negyedévében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek 52,6 százalékát továbbra is a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. Ez az arány az előző év azonos időszakában 6,7 százalékponttal volt nagyobb. A szegmensek közül a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat önmagában az összes felvett hitel 28,4 százalékát adta, a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok pedig összesen a hitelállomány 24,2 százalékát képviselték. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 96,5 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (57. ábra).
- A teljes hitelállományon belül a legnagyobb részt a beruházási hitelek képezték 45,9 százalékkal.

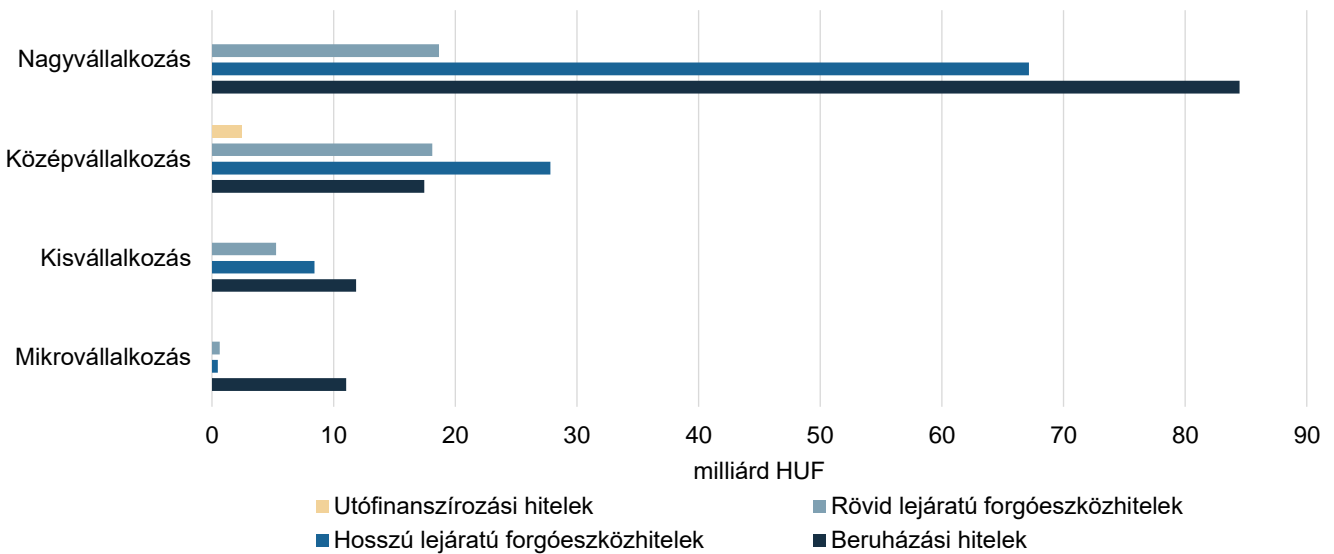
57. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei a növényi és állati olaj gyártása szakágazatban nőttek leginkább 2021-ben**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (86,2 százalékát) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 236,1 milliárd forintot jelentett (58. ábra).
- Lejáratú idő szerinti kisebb mértékű átstrukturálódás volt megfigyelhető a nagy- és középvállalkozások hitelállományában. A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel számottevő mértékben növekedtek: miközben az állomány 2021 első negyedévében 43,3 milliárd forintot tett ki, 2022 első negyedévében már a 67,2 milliárd forintot is elérte. A középvállalkozások esetében is a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya bővült a legjelentősebben, 19,8 milliárd forintról 27,8 milliárd forintra, és emellett a rövid lejáratú forgóeszközhitel állománya 11,5 milliárd forintról 18,1 milliárd forintra emelkedett.
- Az éven túli hitelek domináltak a mikro- és kisvállalkozásoknál is, a rövid lejáratú forgóeszközhitel aránya előbbi esetében 5,3 százalékot, utóbbinál pedig 20,7 százalékot tett ki a hitelállomány egészéből.

58. ábra: **Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe beruházási hitel formájában 2022 első negyedében**

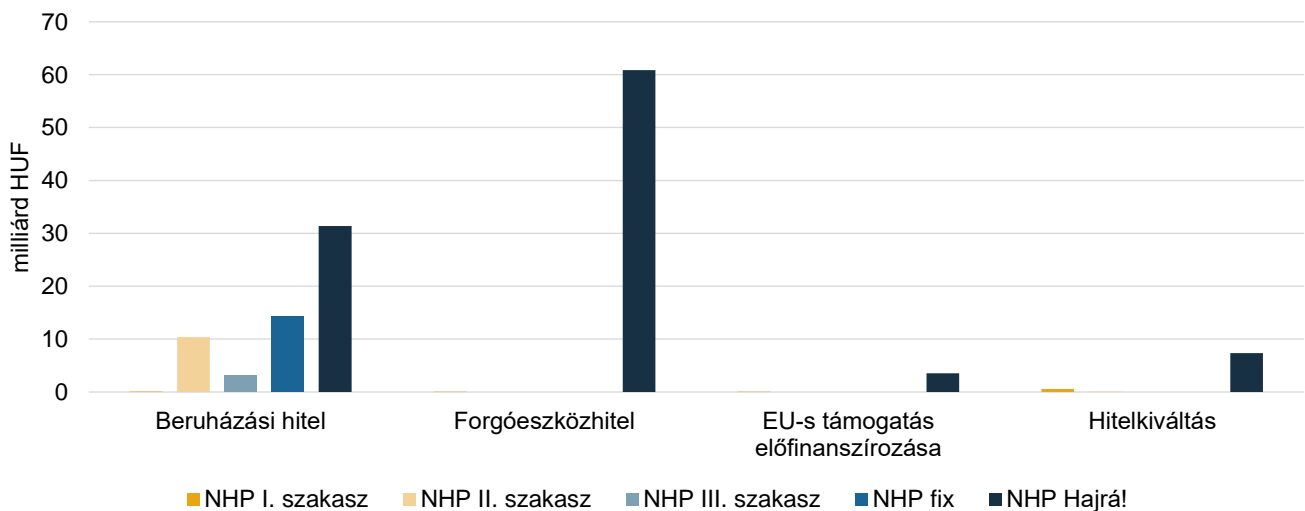
Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza. Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 131,9 milliárd forint volt 2022 első negyedében, és ez 40,1 százalékos növekedést jelentett az egy évvel korábbi helyzethez képest. A hitelállomány közel 80 százaléka, 105,0 milliárd forint az NHP Hajrá! keretében került folyósításra, javarészt forgóeszközhitel formájában (59. ábra).

59. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! élelmiszeripari hitelei elsősorban forgóeszközöket finanszíroztak 2022 első negyedében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat. Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány 29,6 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakit, ezáltal 10,2 milliárd forintot tett ki 2022. március 31-én. Az állomány 85,1 százalékát az NHP Hajrához kapcsolódóan folyósították az ágazatban tevékenykedők számára (9. táblázat).

9. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2018 és 2022 első negyedévének vége között**

milliárd HUF

Időszak		Élelmiszeripar			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2018	I	6,9	0,3		
	II	6,8	0,3		
	III	6,3	0,3		
	IV	5,3	0,3		
2019	I	5,0	0,3		
	II	4,8	0,2	0,3	
	III	4,4	0,1	0,5	
	IV	4,4	0,1	1,1	
2020	I	3,9	0,1	1,6	
	II	3,8	0,1	2,0	
	III	3,8	0,4		1,1
	IV	2,0	0,4		3,9
2021	I	1,5	0,3		6,0
	II	1,5	0,4		7,8
	III	1,5	0,3		8,8
	IV	1,3	0,3		8,5
2022	I	1,3	0,3		8,7

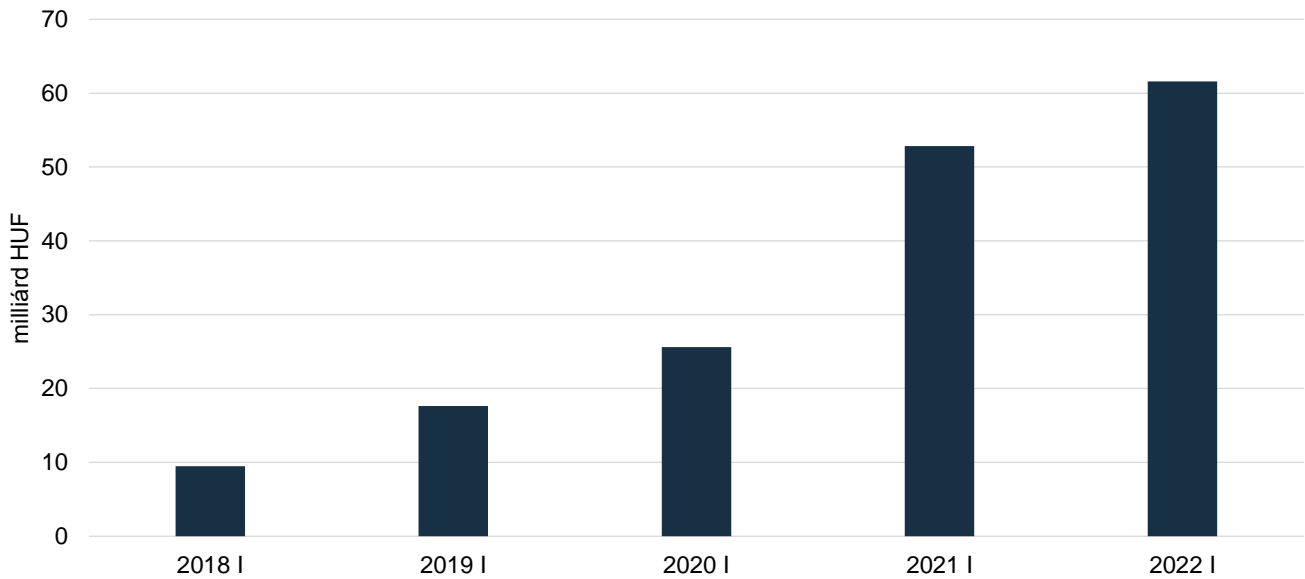
Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Egy év alatt az élelmiszeripari vállalkozások ASZK Folyószámlahitel keretében leszerződött összege 16,6 százalékkal nőtt, így a korábbi időszakokban megszokott dinamikus növekedés folytatódott, bár kisebb ütemben: az ágazatban tevékenykedő vállalkozások ténylegesen leszerződött hitelösszege 52,8 milliárd forintról 61,6 milliárd forintra emelkedett 2022 első negyedévének végére (60. ábra).

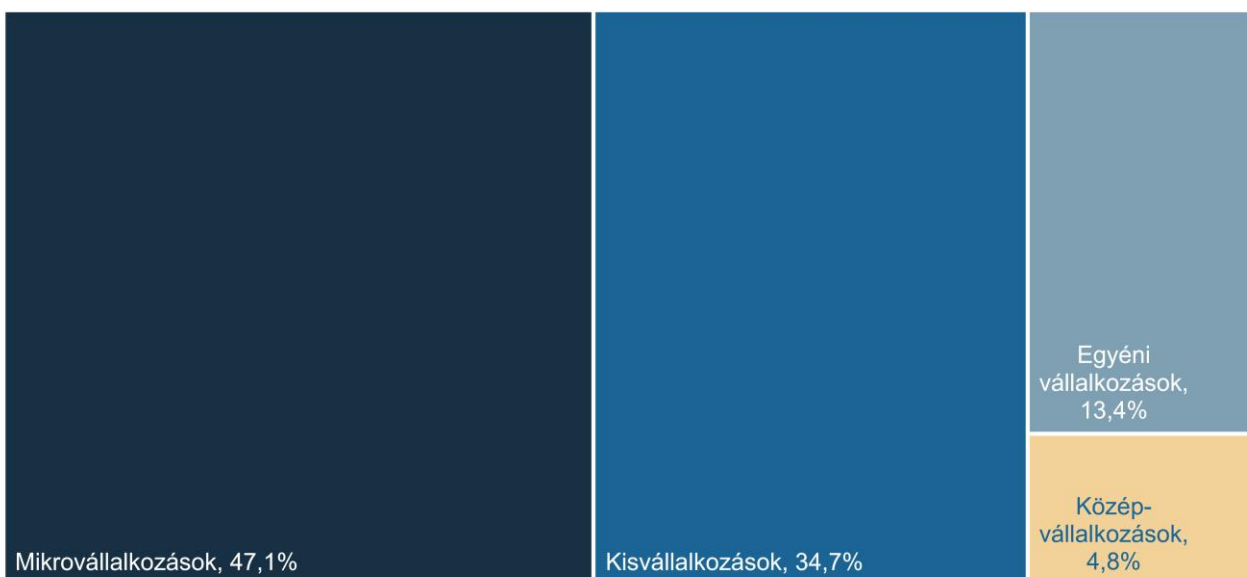
60. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének növekedése kisebb ütemben ugyan, de tovább folytatódott 2022 első negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK-folyószámlahitel keretösszegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, a 61,6 milliárd forintos hitelállományból 53,3 milliárd forintot tudhattak magukénak 2022. március 31-én. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal, részesedésük 47,1 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány 34,7 százalékát tudhatták magukénak. A középvállalkozások részesedése 4,8 százalék, az egyéni vállalkozásoké ennél nagyobb, 13,4 százalék volt 2022 első negyedévében (61. ábra).

61. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2022. március 31-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2022. március 31-én 10,4 milliárd forintot tett ki, amely összeg 16,8 százalékkal volt kisebb az előző év azonos időszakához képest (10. táblázat). A hitelösszeget szinte teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, amelyek körében a mikrovállalkozások bírtak a legnagyobb részesedéssel (78,8 százalék), arányuk 16,4 százalékponttal emelkedett egy év alatt.

10. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a mikrovállalkozásokat finanszírozták 2022 első negyedében**

milliárd HUF

Megnevezés	Hitelek értéke
Egyéni gazdaságok	–
Társas vállalkozások	9,4
ebből	
Mikrovállalkozás	7,4
Kisvállalkozás	1,2
Középvállalkozás	0,7
Nagyvállalkozás	0,0
Nem ismert*	1,0
Összesen	10,4

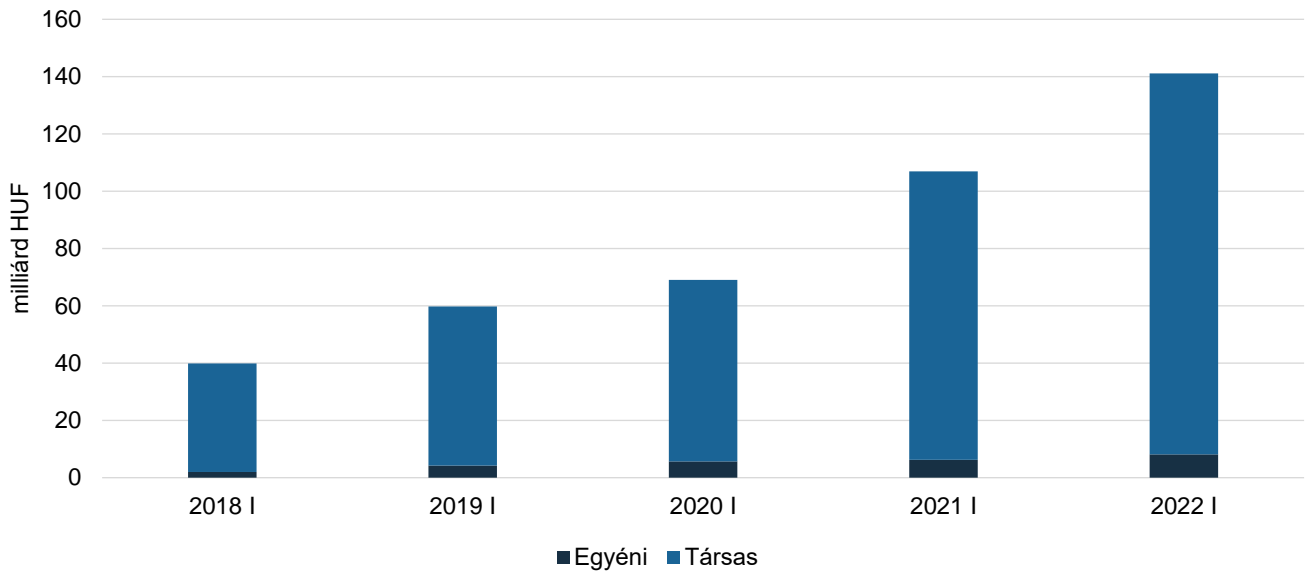
Megjegyzés: A csillaggal jelölt kategória tartalma: nem besorolható, nem ismert, felszámolás miatt nem besorolható és nonprofit vállalkozások. Az adatok a 2022. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is dinamikus emelkedés volt megfigyelhető az elmúlt öt évben. A bővülés 2022 első negyedében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 32,0 százalékkal 141,1 milliárd forintra nőtt az egy évvel korábbi negyedévhez képest (62. ábra).
- A növekedés üteme az egyéni és társas vállalkozásoknál hasonló volt, előbbinél 29,1, utóbbinál 32,2 százalék, azonban ez értékben 1,8, illetve 32,4 milliárd forintra felelt meg. Mindezek eredményeképpen az egyéni gazdaságok garantált hiteleinek értéke 8,1 milliárd forintra nőtt, a társas vállalkozásoké pedig 133,0 milliárd forintra emelkedett egy év alatt.

62. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya tovább bővült 2022 első negyedévében**

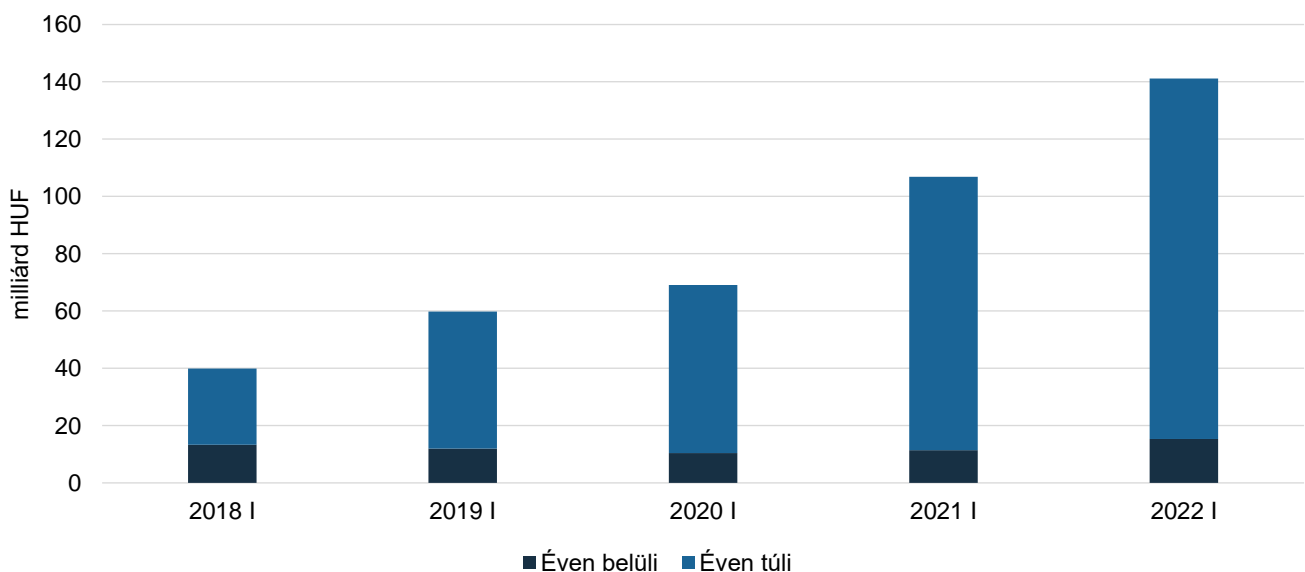

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,7–76,2 százalék volt 2022 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások garantált hitelállományában az éven belüli és éven túli hitelek hasonló mértékben növekedtek. Az éven belüli hitelek állománya 34,1 százalékkal, 3,9 milliárd forinttal emelkedett. Az éven túli garantált hitelek értéke 31,7 százalékkal és 30,3 milliárd forinttal bővült, ezáltal 125,8 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban (63. ábra).

63. ábra: **Az élelmiszeripar garantált hiteleinek növekedése legnagyobb mértékben az éven túli hiteleknél jelentkezett 2022 első negyedévének végén**

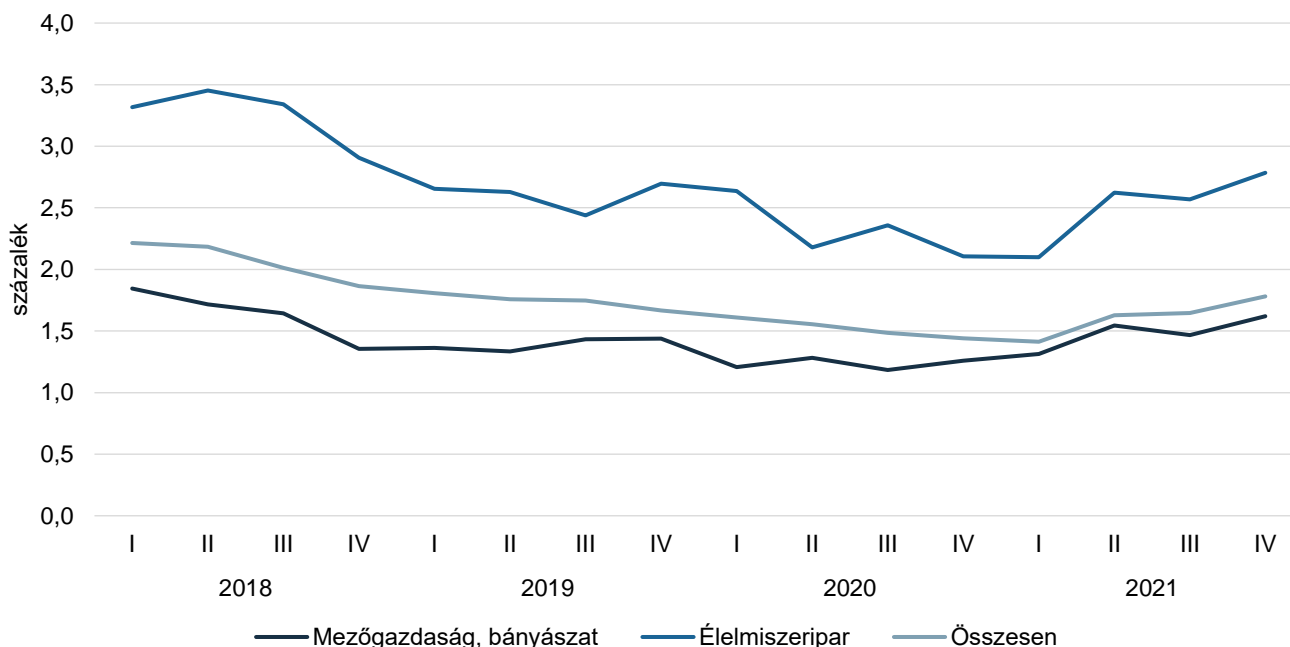
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 75,7–76,2 százalék volt 2022 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Ágazati csődráták

- Az ágazati csődráták egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- A nemzetgazdaság összesített csődrátája 2021 első negyedévéig fokozatosan javult, a 2018 eleji 2,2 százalékról 1,4 százalékra csökkent. Azonban 2021 második negyedétől kezdve a mutató értéke újra növekedésnek indult, először 0,2 százalékponttal emelkedve 1,6 százalékra nőtt, majd 2021 végére újabb 0,2 százalékponttal növekedve 1,8 százalékra változott (64. ábra).
- A mezőgazdaság csődrátája a nemzetgazdaságéhoz hasonlóan 2021 második negyedétől kezdve összesen 0,3 százalékponttal emelkedett, 1,6 százalékra nőtt 2021 végére, azonban az ágazat eladósodottsága szempontjából továbbra is kedvezőnek számított.
- Az élelmiszeripar csődrátája a mezőgazdaságénál is nagyobb ütemben növekedett, 2,1 százalékról 2,8 százalékra emelkedett az utóbbi egy évben. Az élelmiszeripar csődrátája sajnos mind a nemzetgazdasági, mind a mezőgazdasági csődrátát messze meghaladja.
- A nemzetgazdaság szakágazatai között a legkevésbé eladósodott ágazatnak továbbra is az ingatlanügyletek minősült: az ágazat csődrátája 0,8 százalékot tett ki 2021 végén. A legeladósodottabb ágazat változatlanul az építőipar volt 3,3 százalékos csődrátáértékével.

64. ábra: **Az ágazati csődráták minden szektorban emelkedtek**

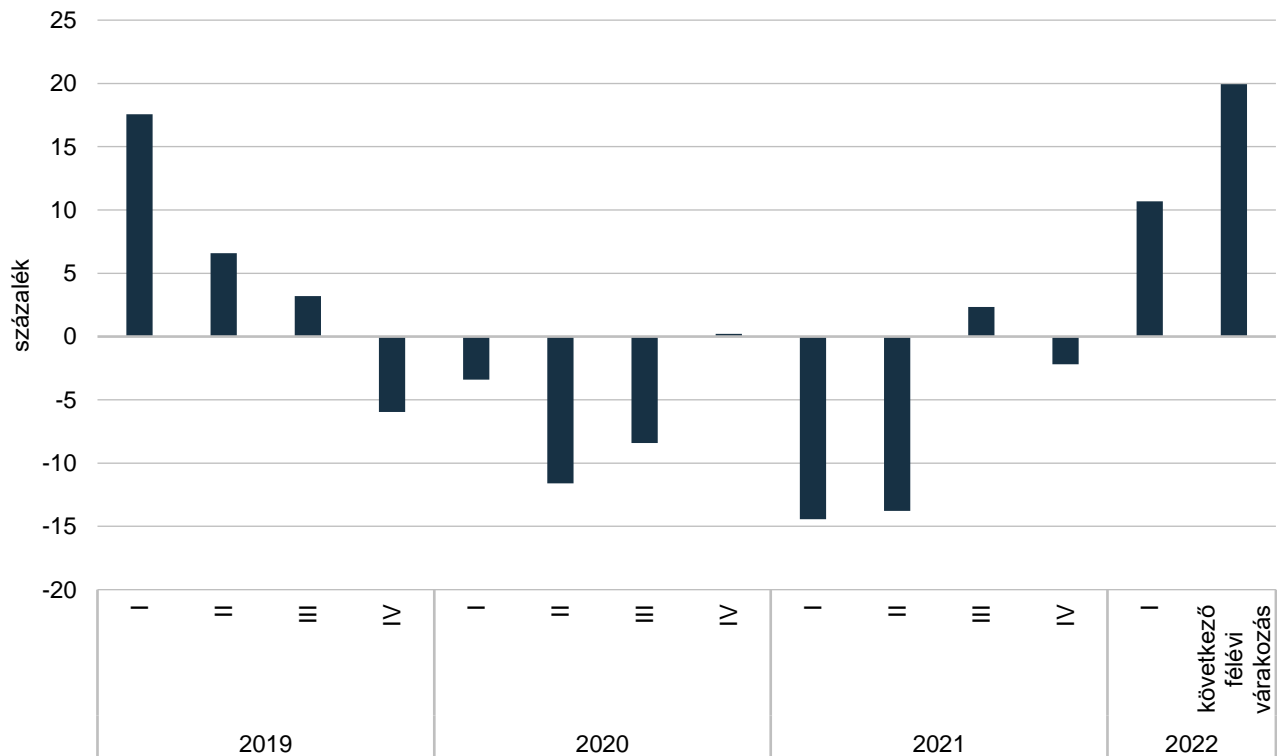
Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2022. május alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Hitelezési felmérés

- A hitelek keresleti és kínálati tényezőire vonatkozó felmérést a FED (Federal Reserve Board) indította el. Az MNB a FED felmérése alapján készíti el saját hitelezési felmérését, amely valamivel bővebb, mint a FED kérdőíve. A hitelezési felmérés során alkalmazott kérdőív kérdései ötfokozatú skálát alkalmaznak és kvalitatív módon fejezik ki a felmérésben részt vevő intézmények által megtett lépéseket, illetve tervezett vagy várt változásokat a hitelezési hajlandóságra, hitelkeresletre, hitelezési sztenderdekre/feltételekre, kockázati paraméterekre és a különböző szektorok kockázati megítélésére vonatkozóan. A felmérésben a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező bankok vesznek részt szegmensektől függően 85-95 százalékos piaci részesedéssel.
- A változást a romlást és javulást jelző bankok piaci részesedéssel súlyozott arányának különbsége mutatja. Ha a mutató értéke negatív, akkor a bankszektor képviselői javulást, ha pozitív, akkor pedig romlást várnak az adott ágazat hitelezési folyamataiban.
- A legfrissebb felmérésben szereplő visszatekintő kérdések 2022 első negyedévére (2021 első negyedévéhez képest), az előre tekintő kérdések a következő féléves időszakra vonatkoznak (2022 első negyedévéhez képest).
- A portfólió változása 2022 első negyedévében pozitív értékeket vett fel, azaz a bankszektor képviselői visszaesést tapasztaltak a mezőgazdasági ágazat hitelezési folyamataiban.
- A legfrissebb felmérés szerint a bankok romlást prognosztizálnak a mezőgazdasági hitelportfóliók minőségét illetően: a pénzügyintézetek nettó 19,9 százaléka szerint negatívan fog változni a hitelportfóliók minősége az elkövetkező fél évben (65. ábra).

65. ábra: **A mezőgazdasági portfólió minőségének változása**

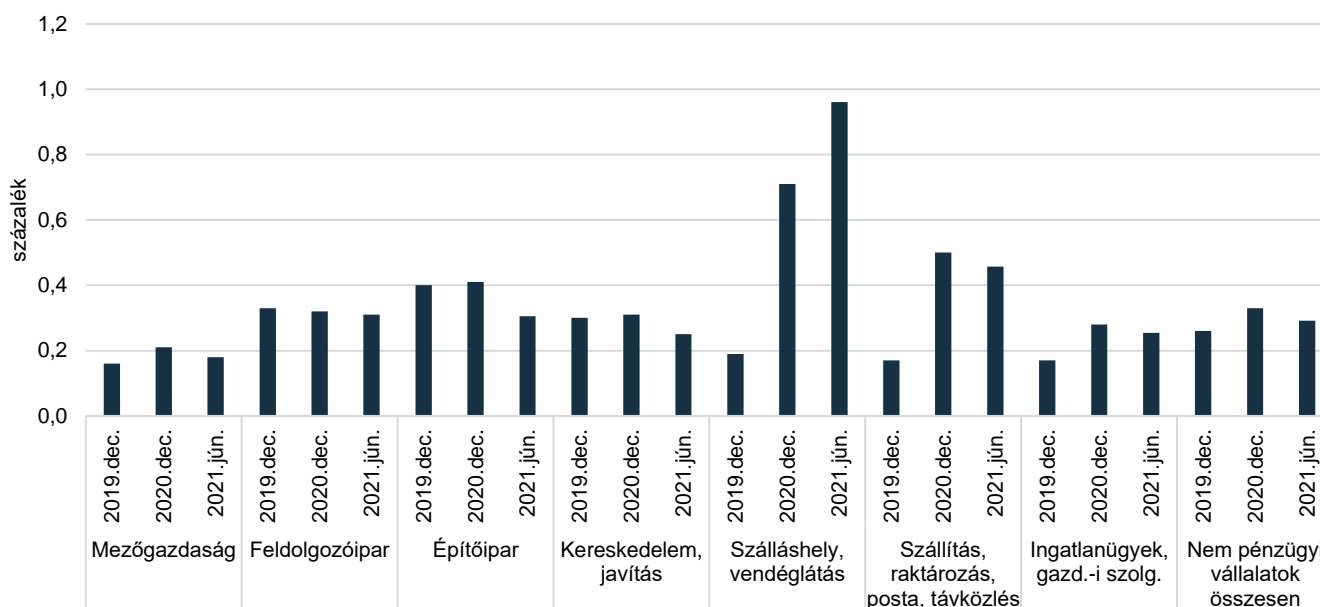

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Hitelfedezettség

- A Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Stabilitási Jelentésében szerepel a bankrendszer hitelállományának értékvesztéssel való fedezettsége ágazatonként. A legutóbbi, 2022 májusi Pénzügyi Stabilitási Jelentés adatai szerint az egyes ágazatok közül a mezőgazdaságban a legalacsonyabb az értékvesztéssel való fedezettség, mindösszesen 1,8 százalék volt 2021 júniusában. A mezőgazdasági ágazat nemzetgazdasági súlya ugyanebben az időszakban 5,4 százalékot tett ki (66. ábra).
- A mezőgazdasághoz hasonló súlyú ágazat (4,7 százalékkal) a szállítás, raktározás, posta, távközlés ágazat, melynek hitelfedezettsége a mezőgazdasághoz képest jóval magasabb, 4,6 százalék volt 2021 júniusában.
- Ugyancsak hasonló súlyú ágazat az építőipar (5,9 százalékkal), de hitelfedezettsége (még a jelentős visszaesés ellenére is) szintén magasabb, 3,1 százalék volt a vizsgált időszakban.

66. ábra: **Az értékvesztéssel való hitelfedezettség változása**

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

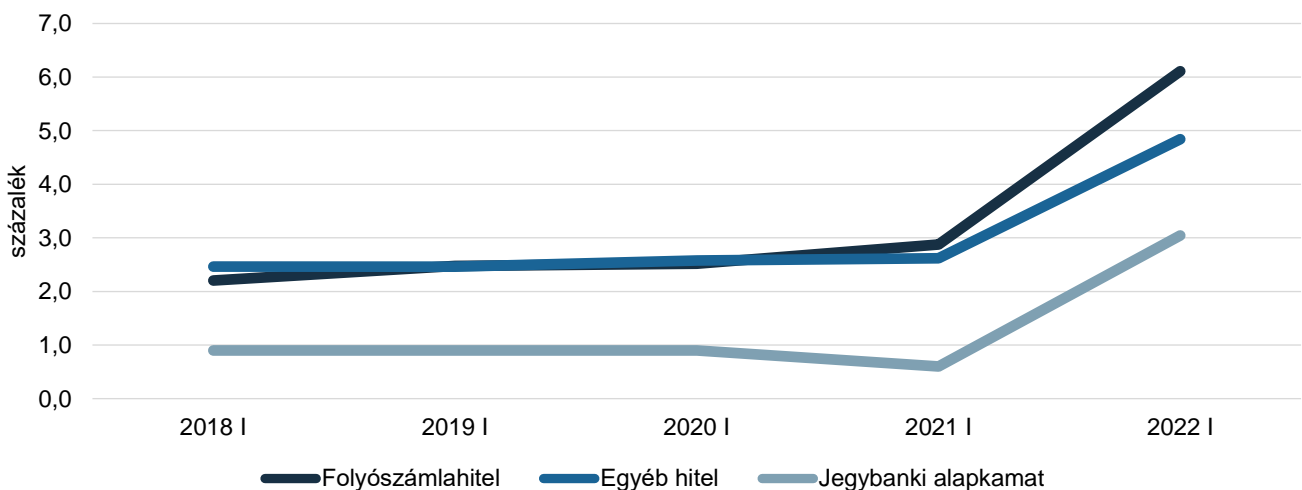
Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai

- A jegybanki alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnált, amit az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács 2020 júniusában 0,75 százalékra mérsékelte, majd 2020 júliusában további 15 bázispontos csökkentéssel 0,60 százalékban állapította meg. Nem módosította ezen az értéken 2021 első negyedévében sem. 2021 júliustól azonban a Monetáris Tanács minden hónapban emelte a jegybanki alapkamatot, főként a növekvő inflációhoz igazítva.
- A Monetáris Tanács 2021 nyarán megállapította, hogy az infláció emelkedése globális jelenség, amely összefügg a gazdaságok koronavírus-járvány utáni újranyitásával.

időzítésével és sebességével.¹⁵ Az inflációs kilátások általános növekedése miatt 2021 második felében több európai jegybank is szigorított a monetáris kondíciókon. A nemzetközi és a nemzetgazdasági folyamatokat (mint például a nyersanyagpiacokon megfigyelhető jelentős áremelkedési hullám) elemezve és a változó gazdasági feltételekhez igazodva 2021 végéig a jegybanki alapkamat Magyarországon is összesen 150 bázisponttal, 2,4 százalékra emelkedett.¹⁶

- A 2022. február végén kirobbant orosz–ukrán háború alapvetően megváltoztatta a világ-gazdasági kilátásokat. A földrajzi közelség és az érintett felekkel folytatott külkereskedelem nagyobb súlya miatt a várható hatások Európában, és különösen a kelet-közép-európai régióban erőteljesebbek voltak. Az infláció számos országban – több évtizedes csúcspontok elérése – tovább emelkedett. A háború a nyersanyag- és az energiaárak emelkedésén keresztül további inflációnövelő hatásokat okozott, amit az ellátási nehézségek újbóli erősödése is súlyosbított. Az inflációs kockázatok fokozódása a monetáris kondíciók további szigorítását indokolta. A Monetáris Tanács ezért a monetáris kondíciók általános, folytatódó szigorítását és az alapkamat-emelési ciklus korábbinál nagyobb lépéssel történő folytatását tartotta szükségesnek.¹⁷ Ebből következően a jegybanki alapkamat 2022 első negyedében további 200 bázisponttal 4,4 százalékra emelkedett.
- Az elmúlt ötéves vizsgált időszakban az egyéb hitelek átlagos évesített kamatlába 2021 első negyedévéig alig változott, 2,5 százalékról 2,6 százalékra módosult. A folyószámlahitelek kamata kissé nagyobb mértékben változott, 2,2 százalékról 2,9 százalékra emelkedett 2021 első negyedévéig. Mindkét hiteltípusnál ugrásszerű változás következett be az utóbbi egy évben. Az egyéb hitelek kamata – igazodva a jegybanki alapkamat nagymértékű növekedéséhez – 4,8 százalékra nőtt, míg a folyószámlahitelek kamata még ennél is nagyobb mértékben, az előző év azonos időszakához képest több mint kétszeresére, 6,1 százalékra emelkedett (67. ábra).

67. ábra: Ugrásszerűen emelkedtek a kamatlábak 2022 első negyedében

Megjegyzés: A jegybanki alapkamat értéke negyedéves időszakokkal súlyozott átlag.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

¹⁵ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. július 27-i üléséről, <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2021/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2021-julius-27-i-uleserol>

¹⁶ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. december 14-i üléséről, <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2021/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2021-december-14-i-uleserol>

¹⁷ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2022. március 22-i üléséről. MNB, <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2021/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2022-marcius-22-i-uleserol>

